ANTOLOGIA

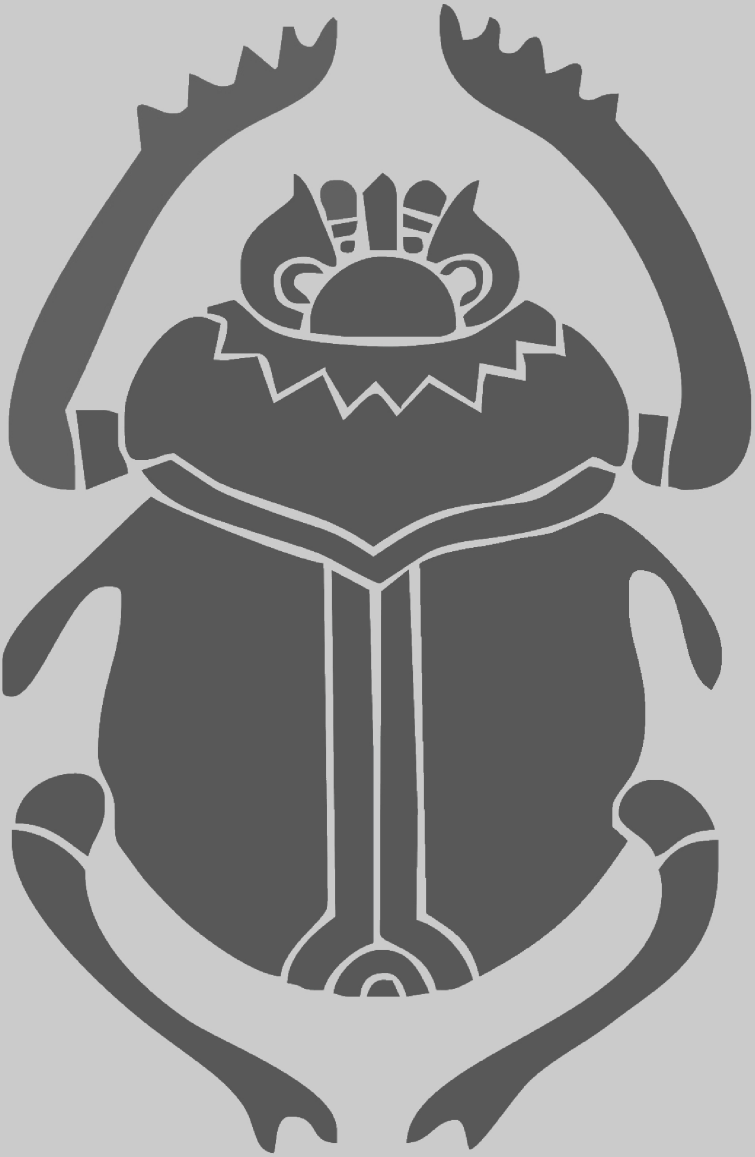

URS

URS – Harmaa antologia

© Tekstien ja kuvien copyright on tekijöillä.

Kansikuva: Slobodan Mračina (Twister025) | Dreamstime.com

Toimitus & taitto: Tuomas Saloranta

KUSTANNUS
HAUENLEUKA

Kustannus Hauenleuka 2011
http://hauenleuka.nettisivu.org/

ISBN 978-952-5814-07-1

Sisällys:

Esipuhe 4
Christine Thorel: Mielen kuvat 9
Seppo Kallio: Lottovoittajien laakso 30
Mixu Lauronen: Kupolipuisto 37
Markus Harju: Rääsymies 59
Lucilla Lin: Tämä kaupunki on vapautettu . . . 79
Stig-Peter Lund: Viimeinen kaukopartiomies . . 88
Tuomas Saloranta: Teräskukkia 102
Kirjoittajat 135

Tuomas Saloranta

Esipuhe

On hieman määrittelykysymys, milloin Uusrahvaanomaisen spekulatiivisen fiktion (tästä eteenpäin URS) katsotaan syntyneen. En tullut tuoreeltaan laatineeksi aiheesta minkäänlaisia muistiinpanoja, joten tässä asiassa olen pitkälti huteran muistini varassa. Aiheesta onkin eri yhteyksissä jossain määrin keskenään ristiriitaista tietoa, eivätkä edes vuosiluvuut aina täsmää.

Siitä olen varma, että tämän M.A. Nummisen inspiroiman käsitteen otin ensimmäistä kertaa puheeksi Helsingin Finnconin etkoilla heinäkuussa 2009, mutta luullakseni en keksinyt sitä siellä. Samalta kesältä löytyy Facebookista aiempi hahmotelmani manifestiksi, mutta siinä sanahirviö ei vielä esiinny. Olen myös melko varma, että tämäntapaista kirjallista liikettä olin hahmotellut jo pitkän aikaa ennen kuin se viimein sai nimen, mahdollisesti jo edesmenneen Deathwriters-foorumin aikana, mutta tästä on enää mahdoton löytää minkäänlaista dokumentaatiota.

Varsinaiset käytännön toimet käynnistyivät joka tapauksessa Paperiarkki-foorumilla kesän 2010 aikana, tuolloin alettiin kasata

ensimmäistä antologiaa joka sittemmin laajeni kaikkiaan kolmeksi (*Musta antologia*, *Valkoinen antologia* ja *Pimeyden reunalla*), ja Jyväskylän Finnconissa 2010 rekrytoin jo kirjoittajia mukaan projektiin. Saman vuoden lopulla syntyivät myös ensimmäiset kotisivut sekä jonkinasteista näkyvyyttä kerännyt Facebook-ryhmä.

Hyvällä syyllä voidaan silti sanoa, että yleiseen tietoisuuteen URS nousi vuonna 2011. Taustatyötä toki tehtiin vähintään puolet edeltävästä vuodesta, mutta vasta kuluvan ja pian loppuvan vuoden aikana työ on alkanut kantaa hedelmää. Tänä vuonna URS:in nimissä on julkaistu neljä novelliantologiaa, kaksi painettua ja juuri nyt lukemasi Harmaan antologian myötä kaksi sähköistä, sekä kolme numeroa sähköisessä muodossa ilmestynyttä lehteä.

Jo pelkkä julkaisujen määrä on tällaiselle uudelle julkaisijataholle varsin mittava, ja myös vastaanotto on ollut positiivinen. *Valkoista antologiaa* painettiin 500 kappaletta, ja tästä painoksesta on jäljellä enää joitakin kymmeniä. Yli 400 kirjaa on siis kadonnut jonnekin, toivottavasti ja uskoakseni kiinnostuneiden lukijoiden hyllyihin. Laajemman (ja kalliimman) *Pimeyden reunalla*-antologian ensimmäinen kahdensadan kappaleen painos myytiin loppuun muutamassa kuukaudessa, ja myös toisen painoksen sata kappaletta ovat tietojeni mukaan huvenneet kiitettävästi. Sähköisten julkaisujen tarkkaa menekkiä on vaikeampi seurata, mutta joka tapauksessa vaikuttaa siltä, että URS:illa on lukijoita. Tämän puolesta puhuvat myös julkiset esiintymiset, joihin ainakin useimmiten on kerääntynyt kiinnostuneita kuulijoita, sekä lukuisat yhteydenotot kirjoittajilta, kuvittajilta ja muiden alojen osaajilta, jotka ovat ilmaisseet halunsa osallistua projektiin.

Ensimmäinen vuosi on siis ollut menestys, ainakin fandomin pienjulkaisujen mittakaavassa, ja maailmanlopun vuosi 2012 toi-

von mukaan jatkaa samaa kehitystä. Tampereen Finnconin ohjelmanumeroita on jo sovittu, vuoden 2013 Helsingin Finnconiinkin URS:ia on jo kyselty, vireille on saatettu uusrahvaanomainen kirjoituskilpailu ja onpa kuiskaten puhuttu jopa erillisestä Ursconista. Ja julkaisuja tietysti on myös luvassa, *Kultakuoriainen*-lehteä ilmestyy ainakin kaksi numeroa ja painettuja antologioitakin on luvassa parhaassa tapauksessa kolme: keväälle kaavailtu toistaiseksi nimetön antologia ihmisten ja erilaisten olentojen kohtaamisista, Finnconissa julkistettava avaruusscifiantologia, sekä näillä näkymin loppuvuonna ilmestyvä, työelämää ja yhteiskunnallisia aiheita käsittelevä *Punainen antologia*.

URS ei siis aio hidastaa tahtiaan. Jo kuluneen vuoden aikana olemme tehneet pienimuotoisen aluevaltauksen e-kirjajulkaisuihin, ja tätä areenaa pyritään vuonna 2012 ottamaan entistä tehokkaammin. 2011 on ollut URS:ille hyvä vuosi, ja on kaikki syyt uskoa, että seuraavasta vuodesta tulee vähintäänkin yhtä hyvä. Siitä kuuluu tietenkin kiitos kaikille niille, jotka ovat tarjonneet novellejaan, kuvituksiaan tai teknistä osaamistaan projektin hyväksi – sillä vaikka tämä kaikki alkoi vain yhden ihmisen (minun) hullusta unelmasta, yksin en olisi koskaan pystynyt tähän kaikkeen.

Ja erityiskiitos kuuluu tietysti lukijoille. Teidän vuoksenne tätä tehdään, ja toivottavasti viihdytte kanssamme jatkossakin.

Vaikka edellä maalailtiinkin varsin valoisaa tulevaisuutta, tämän kirjan teemana ovat silti synkemmät tulevaisuusvisiot. Aiempia URS-julkaisuja on jopa hieman kritisoitu liiallisesta painottumisesta kauhuun ja fantasiaan, joten tässä antologiassa painopiste siirtyy vaihteeksi enemmän scifin ja varsinkin cyberpunkin suuntaan, tosin myös fantasian ja kauhun elementtejä on läsnä.

Kovin tieteellistä ja kovaa scifiä ei myöskään ole tarjolla, vaan sitä kaipaavaat joutuvat odottamaan tulevaa avaruusantologiaa.

Kokonaisuutta toimittaessani huomasin, että tarinat ovat säännönmukaisesti varsin synkkiä. Toisaalta tämä varmasti juontaa juurensa genren perinteistä, alkoihan klassisen scifin valoisa tulevaisuudenusko jo viimeistään 80-luvulla korvautua synkillä ja lohduttomilla dystopioilla. Toisaalta kysymys lienee silkasta realismista, sillä uutisia seuratessaan tai pelkästään ikkunasta ulos katsoessaan on hankala kehitellä kovin positiivisia tulevaisuudenkuvia. Aivan lohdutonta kokoelmaa tästä kuitenkaan ei tullut, vaan sieltä täältä pilkahtelee toivoa paremmasta ainakin yksilötasolla, eikä huumoriakaan toki ole unohdettu.

Kuten perinteisiin kuuluu, moni tarina esittelee tavalla tai toisella totalitaarisen yhteiskunnan. **Christine Thorelin** *Mielen kuvissa* kiellettyä on mielikuvituksen käyttö – mikä tietenkin on ongelmallista, koska käytännössä kaikki kuvittelevat olemattomia. **Seppo Kallio** taas *esittää Lottovoittajien laaksossa* hupaisan painajaismaisen vision siitä, millaiseen suuntaan työelämä voi kehittyä. **Mixu Laurosen** *Kupolipuisto* edustaa ekologista näkökulmaa, mutta ei aivan totutulla tavalla – novellin maailmassa ei ole lainkaan liioiteltua puhua "ekofasismista". **Markus Harjun** *Rääsymies*-novellissa ihmisiä jaotellaan taloudellisen aseman perusteella, mutta kaikeksi onneksi myös köyhillä on salaperäinen puolustajansa.

Jälkipuoliskon novellit kertovat dystooppisista maailmoista, joissa vallitseva järjestys on enemmän tai vähemmän romahtanut. **Lucilla Linin** *Tämä kaupunki on vapautettu* sijoittuu maailmaan, jossa kaksi totalitaarista järjestelmää ovat juuttuneet tuhoavaan sisällissotaan, ja jalkoihin jäävät tavalliset ihmiset selviytyvät miten parhaiten taitavat. Novelli sijoittuu samaan jatkumoon kuin

aiemmin URS-lehdessä julkaistu *Pelkuri*. **Stig-Peter Lundin** *Viimeinen kaukopartiomies* taas kuvaa epidemian tuhoamaa maailmaa, jota vanhan hallinnon rippeet pyrkivät vakauttamaan kyseenalaisin keinoin. Eräänlainen tuhon jälkeinen maailma on myös omassa tarinassani *Teräskukkia*. Tämä jo joskus lukioaikoinani Waltarin runosta inspiraationsa saanut tarina kuvaa yhteiskuntaa, jossa rikkaat ovat eristäytyneet omille alueilleen ja niiden ulkopuolella vallitsevat pelkät vahvemman lait. (Hieman valoisamman kurkistuksen samaan maailmaan tarjoaa *Pimeyden reunalla*-antologiassa julkaistu *Konemies hankkii elämän*.)

Pitemmittä puheitta siis tervetuloa synkkien, mutta toivottavasti myös viihdyttävien tulevaisuusvisioiden maailmaan!

Christine Thorel

Mielen kuvat

Miko istui puistonpenkille Anssin viereen.

”Kuvaile mulle Vanhatori”, Anssi sanoi.

Mikoa nauratti, tämä oli helppoa. Hän kosketti datalasiensa sankaa ja alkoi ohjata valikkoja katseellaan. Anssi sieppasi lasit Mikolta.

”Mitä hittoa sä nyt?”

”Ei kuvituksia. Kerro itse”, Anssi sanoi ja tuijotti Mikoa kiinteästi.

Miko etsi sanoja, mutta ei oikeastaan muistanut millainen tori oli. Hän alkoi ajatella ääneen toivoen pääsevänsä nopeammin piinastaan.

”Tori, no se on sellainen aukio. Ja sen ympärillä on taloja.”

”Aika hyvä, tuo kattaa vain kaikki torit maailmassa. Kuvaile nyt Vanhatori.”

”Siinä on sellainen suihkulähde keskellä. Ja sitten on busseja ja kirkko.”

Mikon päätä alkoi särkeä. Häntä nolotti ja ärsytti Anssin tuijotus ja huvittunut hymy.

”Jos siinä oli kaikki, niin sulje silmäsi ja kuuntele.”

Anssi alkoi kuvailla toria mietteliäästi. Hän kertoi, kuinka tori makaa kaupungin keskellä odottamassa ihmisiä. Tori kutsuu heitä kävelemään vatsallaan ja kiertelemään rintoinaan kohoavia torikatoksia. Ihmisten askeleet hyväilevät hänen auki levitettyjä käsivarsiaan, kertovat, että hän ei ole yksin. Hän katselee vanhan talon ikkunoista kuinka hänen rakastajansa kerääntyvät ihailemaan hänen napaansa ja sitä koristavaa pulppuilevaa suihkulähdettä. Hän on häveliäästi verhoutunut parkkiruutujen ja autojen alushameeseen, ja jos haluat nähdä, mitä hänellä on hameensa alla, voit työntyä parkkihalliin vievään tunneliin.

Kun Miko kuunteli Anssin ääntä, jotain tapahtui. Yksi kerrallaan Anssin mainitsemat asiat saivat muodon ja heräsivät eloon hänen mielessään. Se oli kuin kuvitusta, mutta ilman todellisuutta taustanaan. Se oli kiellettyä, kiehtovaa ja kiihottavaa.

”Lopeta! Ei! Mitä helvettiä sä teit?”

Miko pomppasi pystyyn ja perääntyi Anssin luota. Anssi nauroi hänelle.

”Jätkältä melkein tuli siihen penkille. Ei vittu, jos mä olisin jatkanut vielä hetken, sä olisit tossa nyt ihan raukeena.”

Mikoa nolotti myöntää, että Anssi oli todennäköisesti oikeassa.

”Mä lähen nyt.”

Vastausta odottamatta Miko lähti kävelemään takaisin torille. Torin ajatteleminen sai Anssin luoman kuvituksen tulvahtamaan hänen mieleensä ja lämmön humahtamaan hänen lävitseen. Anssi oli vaarallinen, eikä Miko halunnut sotkeutua mihinkään epäilyttävään. Sen viimekesäisen jälkeen hänellä ei ollut varaa, jos halusi päästä yliopistoon ja johonkin säännölliseen työpaikkaan. Matalaa profiilia vain. Niin oli äitikin sanonut. Ettei kävisi kuten isälle. Miko käveli reippain askelin bussipysäkille päin, ja huomasi

vasta nyt, että Anssi seurasi perässä. ”No entä Siri?” Anssi kysyi hänen takaansa.

Miko ei pysähtynyt eikä kääntynyt, mutta vastasi kuitenkin: ”Mitä siitä?”

”Mä oon nähnyt miten sä katsot sitä. Haluaisit varmaan saada sen.”

”Ei se mua huoli.”

”Ei sen tarvitse olla este. Muista toria.”

Miko näytti Anssille keskisormea edes vilkaisematta taakseen. Onneksi Anssi ei enää seurannut. Miko kytki datalaseistaan kuvituksen päälle ja yritti unohtaa Anssin puheet. Kuvituksen mies ja nainen kohtasivat ja alkoivat riisuutua todellisen auton konepellillä. Kohtaukseen oli vaikea keskittyä, sillä hahmot pomppivat eteenpäin aina sitä mukaa kuin Miko käveli. Iho nousi vaatteiden alla kananlihalle. Miko puristi takin tiukemmin kiinni, mutta hahmot eivät edes värisseet alusvaatteisillaan alkutalven pikkupakkasessa. Se ärsytti.

Bussissa Miko katsoi kuvajaistaan lasista ja mietti. Anssi teki sen muka itse. Mitä se edes tarkoitti. Tekikö Anssi kuvituksia? Myi niitä piraattikanavia pitkin jakeluverkostoon salanimellä. Tai ehkä Anssi oli jonkun tuotantoyhtiön kuvittajana. Joskus niinkin kävi, joillekin jopa suositeltiin sitä, jos koulussa meni huonosti eikä ollut toivoa muusta tulevaisuudesta. Miko oli kuitenkin päättänyt hankkia työn, jonka kehtasi mainita Sirille. Tai siis jollekin oikealle tyttöystävälle, joskus. Sitten ei äidinkään tarvitsisi aina vain hävetä.

Koko bussimatkan hän hätisteli Siriä ajatuksistaan huonolla menestyksellä. Kotona hän meni suoraan omaan huoneeseensa ja sulki oven perässään. Hän istui sängylleen ja päätti ajatella Siriä.

Siri oli tyttö, pukeutui kuin tyttö ja piti tyttöjen jutuista. Mutta se ei riittänyt, hän olisi voinut kuvata kenet tahansa tytön sa-

malla tavalla. Siri oli erilainen kuin muut, hän muisti sen tunteen, jonka Sirin näkeminen aiheutti. Sirillä oli tummat hiukset. Ja leveä hymy. Hän keskittyi silmät kiinni Siriin. Pisamat. Ja siro kultaketju vaaleaa ihoa vasten. Kuva oli niin todellinen, että hänen teki mieli koskettaa Sirin kaulaa. Hän vain ojentaisi kätensä ja Sirin pehmeä lämmin iho olisi siinä.

”Ei!”

Miko hyppäsi sängystä.

”Onko kaikki hyvin?” äiti huusi olohuoneesta.

”Joo, on. Ihan hyvin.”

Datalasien ensimmäinen kuvitus oli opetusvideo leipomisesta. Koulujuttuja, täydellistä! Ne pitäisivät ajatukset kurissa. Mutta Miko oli väärässä, sillä Siri oli ollut samalla tunnilla ja pian hän oli ihan varma, että Sirin paita oli vilahtanut kuvassa. Hän kelasi taaksepäin ja katsoi kohdan uudestaan ja uudestaan. Hän alkoi etsiä Siriä videolta, mutta ei löytänyt yhtään parempaa kuvaa. Tunnin kuluttua hän oli lopen uupunut ja nukahti lattialle.

Oli vain yksi keino ajaa Siri pois, Mikon oli saatava tyttöystävä. Pari päivää hän katseli oman ja rinnakkaisluokan tyttöjä sillä silmällä, ja päätyi lopulta Iisaan. Iisa oli juuri sellaisella tavalla todellinen, että Miko vietti mielellään aikaa hänen kanssaan.

Iisan sänky oli täynnä erikokoisia räikeänpinkkejä tyynyjä, mutta jotenkin he mahtuivat siihen istumaan. Ilman Anssin sekoilua Miko ei olisi edes vilkaissut Iisaa, poikien mielestä tämä oli liian helppo. Mutta nyt kun Sirin kuva ei jättänyt häntä rauhaan, hän halusi hukuttaa sen Iisan tuoksuun. Iisalla oli toki rajansa, mutta tyttö päästi sen verran lähelle, että oli mahdollista unohtaa.

Iisa kurottautui suutelemaan ja työnsi kätensä Mikon paidan alle. Pian he riisuivat toisiaan, hyväilivät ja suutelivat. Kädet et-

siytyivät housuihin, ja tällä kertaa Iisa antoi Mikon avata housunsa ja alkoi itse nyplätä Mikon housuja auki. Se ei kestänyt kauaa, mutta tarpeeksi kauan, että Sirin kuva ehti tulla Mikon mieleen ja jäädä sinne. Tässä he olivat, sängyssä yhdessä, ensimmäistä kertaa ja se oli täydellistä. Miko laski päänsä Sirin rinnoille ja hengitti tytön tuoksua.

”Se ei voi olla väärin”, hän huokasi.

”Ei mutsi välitä, kunhan ollaan hiljaa. Se kattoo telkkaria.”

Iisan ääni havahdutti Mikon kuvitelmista. Hän katsoi Iisaa ja muisteli Siriä, eikä se ollut edes vaikeaa. Hän oli itse kuvittanut Sirin Iisan tilalle ja se oli mahtavaa. Hän nousi sängystä ja alkoi pukea vaatteitaan. Oli pakko puhua jonkun kanssa.

”Mihin sä nyt jo?” Iisa kysyi.

Miko muisti kaikki ne kerrat, kun häntä – kun kaikkia lapsia oltiin toruttu kuvittelemisesta. Moitittu mielen saastuttamisesta sellaisella, mitä ei ollutkaan. Hän kantoi mukanaan sitä häpeää ja pelkoa, kaikkia niitä painajaismaisia aamuja, kun muisti unensa, mutta ei uskaltanut kertoa sitä kellekään tai niitä nolostuttavia hetkiä, kun joku etsi kuvittimestaan jotakin kuvaa tai videota, kun ei uskaltanut kertoa itse. Se oli kaikki naurettavaa, mutta nyt kaikki muuttuisi yksinkertaiseksi.

”Kuuletko sä?” Iisa kysyi tiukempaan sävyyn.

”Pitää mennä. Oli hei kivaa, ollaan toistekin.”

Miko suikkasi nopean suukon Iisalle ja juoksi melkein koko matkan Anssille.

Onneksi Anssi oli ovella, sillä heti kun ovi raottui rappukäytävään, Miko nykäisi sen auki ja alkoi selittää: ”Vittu mä tein sen! Kuvitin Sirin ja me oltiin sängyssä ja se oli mahtavaa!”

”’Kuvittelin’. Ja hieno juttu sulle.”

Miko toisteli sanaa. Anssin sanomana se ei kuulostanut likaiselta tai halveksittavalta. Miko seurasi Anssia tämän huoneeseen.

”No, nyt kun sä olet saanut, niin saat kuvitella mulle jotain, mitä ei ole.”

”Johan mä kuvittelin. Sirin sängyssä.”

”Joo, mutta toisen paikalle.”

”No miten sitten?”

”Ihan sama, kunhan sitä ei ole olemassa. Yksinkertaista.”

Miko mietti ja ehdotteli yhtä sun toista, mutta Anssi hylkäsi kaikki ehdotukset.

Anssi alkoi luetella omituisen sanan toisen perään. Välillä Miko oli ymmärtävinään jotakin, sanan sieltä tai toisen täältä, mutta kokonaisuudessa ei ollut mitään järkeä. Anssi luetteli mahdottomia. Kuvitteli! Eikä edes hävennyt.

”Kuvituksissa on vain tässä ja nyt, mutta se on jonkun tekemää, ei todellista”, Anssi sanoi. Hän kumartui Mikoa kohti, katsoi silmiin ja sanoi hyvin hitaasti: ”Ajattele, joku keksii kuvitukset.”

Miko vetäytyi taaemmas tuolissaan.

”Kyllä mä sen tiedän”, hän sanoi.

”Joku kuvittelee, mutta vain sellaista, mikä voi olla tai on. Ei lohikäärmeitä, eikä muutakaan mahdotonta. Ei Siriä sulle.”

”Mutta ne lohikäärmeet, mitä ne on?” Miko kysyi sivuuttaen piikin.

Anssi virnisti ja haki laatikostaan jotakin. Se näytti tekstikuvitukselta, joita oli mediamuseoissa. Luokka oli käynyt niitä katsomassa. Anssi kutsui esinettä kirjaksi. Tuntui vaikealta nähdä yhteys tämän haisevan ja kahisevan esineen ja tekstikuvitusten välillä. Miko otti kirjan Anssilta ja alkoi selata sitä. Kirjaimet olivat enimmäkseen tuttuja valikoista ja hän luki lauseita sieltä täältä.

Kirja oli pienempi kuin museoiden kirjat ja se oli muutenkin erilainen. Siinä oli kuvia.

Anssi otti kirjan Mikolta ja selasi sitä hetken. Hetken päästä hän ojensi kirjan takaisin ja näytti oikean kohdan. Miko alkoi lukea ja lukiessaan hän sai mieleensä kuvan lohikäärmeestä. Kun hän laski kirjan, Anssi linkitti heidän lasinsa ja avasi piirrustusohjelman näkymään seinää vasten.

”Piirrä se.”

”Miten?”

”Ihan miten haluat. Sellaisena kuin näit sen.”

Kömpelösti Miko alkoi piirtää lohikäärmettä. Hän ei ollut ikinä piirtänyt mitään ilman mallia. Nyt hän joutui hakemaan mallia omasta päästään, eikä lopputulos muistuttanut oikeastaan ollenkaan hänen kuvittelemaansa kuvaa, mutta se oli lohikäärme. Anssikin nyökkäsi hyväksyvästi ja haki toisen kuvan Mikon lohikäärmeen rinnalle.

”Minä tein tämän.”

He katsoivat kahta lohikäärmettään. Ne esittivät selvästi samaa otusta, vaikka olivatkin yksityiskohdiltaan ja jopa asennoltaan erilaisia.

”Mahtavaa! Mä tiesin sen.” Anssi innostui.

”Miksi kukaan ei kuvita lohikäärmettä?”

Pojat katsoivat toisiaan ja sähköisen hetken ajan Miko kuvitteli tietävänsä mitä Anssi ajatteli. He kuvittaisivat lohikäärmeen ja syöttäisivät sen jakeluun.

”Enpä tiedä”, Anssi sanoi.

”Miksi sä sitten näytit mulle tän kaiken?”

”Musta se on jännää.”

”Oikeesti, tää on parempaa kuin arvosanojen väärentäminen. Tää kannattaa! Ihmisten pitää saada tietää.”

”Mä kuvittelen mieluummin itse. Isäskin olisi pitänyt.”

Miko oli kuitenkin tehnyt päätöksensä. Hän kuvittaisi lohikäärmeen ja vapauttaisi ihmisten mielen. Silloin hän olisi sankari, ja tytöt suorastaan tappelisivat hänestä, mutta hän ottaisi vain yhden. Sitten isäkin pääsisi vapaaksi, eikä äiti enää joutuisi elämään häpeässä.

Alkuinnostuksen voimalla Miko alkoi suunnitella lohikäärmettä. Miltä se näyttäisi ja mitä se tekisi. Millaista maisemaa se vaatisi. Kun hän siirtyi toteutukseen, hän ymmärsi varsin pian, että ei osannut vielä koodata tarpeeksi hyvin. Oli eri asia piirtää ohjelmalla kaksiulotteinen lohikäärme kuin saada se näyttämään elävältä ja liikkuvalta, tai edes jommaltakummalta.

Miko meni tapaamaan Anssia, kellekään muulle ongelmista ei voinut puhua.

”Meidän pitää pyytää joku mukaan, joku joka osaa nämä jutut”, Miko sanoi.

”Ei varmana pyydetä. Tajuatko sä yhtään, kuinka vaarallista tämä on. Sä olet jo tehnyt liikaa.”

Mikoa ärsytti Anssin pelkuruus. Ei ollut mitään vaaraa, tällä kertaa hän ei jäisi kiinni.

”No sitten meidän pitää vaan opetella nää jutut”, hän ilmoitti Anssille.

”Sun pitää, mä en ole mukana.”

”Siihen menee ikuisuus yksin! Tee edes se palvelus, että autat mua kuvittelemaan oikein hienon lohikäärmeen.”

Siihen Anssi myöntyi. Hän siis hoitaisi yksityiskohdat ja Miko opettelisi luomaan liikkeen.

Miko päätti lähteä nopeasti, jotta Anssi ei ehtisi muuttaa mieltään. Sitä paitsi hänen piti etsiä ohjeita sopivan koodin kirjoitta-

miseen. Sitä varten pitäisi hakkeroida joku kuvittajien foorumi. Oli aika kaivaa esiin koodinpätkä, jonka hän oli kirjoittanut uudestaan heti kun poliisit olivat jättäneet hänet rauhaan.

Kävellessään pimeässä kotiin Miko katseli vanhaa tuttua kuvitusta samalla. Nyt hänestä oli hauska nähdä henkilöt ja lavasteet pomppimassa paikasta toiseen. Nykyään hän katselikin kuvituksia vain kävellessään tai auton kyydissä. Liikkuvan kuvituksen tasainen välkähtely oli jotenkin jännittävää ja yllättävää. Aivan toista kuin staattiset, tilaan sidotut kuvitukset. Olikohan niiden käyttäminen näin jotenkin tuomittavaa. Varmaankin. Tuntui, että nykyään oli kaikki jotenkin väärin. Ei välttämättä rikollista, mutta paheksuttua ja yleisesti tuomittua. Ihmiset halusivat vain miellyttää toisiaan ja olla herättämättä huomiota.

Nyt Miko oli kuitenkin lähtenyt sille tielle, että herättäisi varmasti huomiota, ja se tuntui hyvältä. Hänen lohikäärmeensä säikyttäisi ihmiset pahanpäiväisesti ja saisi heidät tajuamaan oman kyvyttömyytensä kuvitteluun. Ja sitten – niin, mitä sitten tapahtuisikaan. Koko kaupunki hylkäisi valmiit kuvitukset ja alkaisi itse keksiä asioita. Miko ja Anssi julistettaisiin sankareiksi, ja Siri suostuisi puhumaan Mikolle ja ehkä enemmänkin.

Mitä kaikkea hän olikaan ehtinyt kuvitella muutaman metrin matkan aikana. Ei ihme, että kuvittelemista pidettiin vaarallisena. Kuka tyytyisi siihen, mitä on, jos voisi kuvitella ihan mitä tahansa. Ja kaikkihan he voivat! Ei heitä mikään estänyt, paitsi häveliäisyys. Joitakin asioita ei vain tehty, eivät ihmiset käyneet vessassakaan yhdessä. Miko sammutti kuvitusohjelman ja mies ja nainen katosivat puun alta, kuin eivät olisi koskaan siellä olleetkaan. Ja niinhän se oli. Miko kuvitteli niiden tilalle lohikäärmeen ja yritti keksiä, mitä se tekisi. Koko matkan kotiin hän antoi lo-

hikäärmeen kylvää tuhoa lähikortteleihin, ja se tuntui ihmeellisen vapauttavalta.

Uskottavan lohikäärmeen koodaaminen oli vaikeampaa kuin Miko oli odottanut. Ensimmäistä kertaa hän pysähtyi miettimään, miten vaikeaa kaikkien tavallistenkin kuvitusten toteuttaminen ehkä oli. Hänellä oli koodattuna lohikäärmeen iho ja siipien liikerata. Pään ja erityisesti silmien koodaaminen oli kuitenkin vaikeampaa, hänen piti ottaa huomioon niin monia lihaksia. Hänen koneensakaan ei oikein jaksanut prosessoida niin suurta tietomäärää. Hänen pitäisi hankkia jostakin lisää tehoja koneeseen tai tyytyä kömpelömpään lohikäärmeeseen. Ensimmäinen vaihtoehto tarkoittaisi paljastumisen riskiä, mutta toinen taas sitä, että lohikäärme ei olisi niin uskottava. Oli pakko pyytää Anssilta apua.

Anssi suostui pitkin hampain antamaan Mikon käyttöön osan omasta prosessointiajastaan. Jos Miko tarvitsisi enemmän, hän joutuisi hankkimaan sen itse. Uusien resurssien ansiosta Miko saattoi lisätä lohikäärmeeseen yksityiskohtia. Hän vietti kaiken vapaa-aikansa koneella koodaamassa ja testaamassa.

”Taasko sinä menet koneelle?” äiti kysyi kun Miko vei ruoan huoneeseensa tarkoituksenaan hioa lohikäärmeen kääntymistä.

”On hommia.”

”Koulustako niin paljon läksyjä tulee? Söisit seurana, välillä pitää levätä.”

”Joo joo, mut nyt ei kerkiä.”

”Minä vaan sitä, kun olet aina siinä koneella. Sellainen ei ole hyväksi ihmiselle, koskaan. Sitä tuottaa niin helposti pettymyksen rakkaimmilleen”, äiti sanoi hiljaa ja jatkoi iloisella äänellä: ”Missä se kiva tyttö on? Se Iisa, ei kai teille ole tullut riitaa?”

Iisa oli varmaan löytänyt jo toisen, eikä se edes haitannut Mikoa. Hän oli unohtanut Iisan kokonaan, sillä hänellä oli nyt suurempi päämäärä, ja palkintona hyvästä suorituksesta hän saisi Sirin.

Tällä hetkellä Mikolla oli motivaatiota vain kuvituksen tekemiseen. Se eteni hienosti, kunnes hän päätyi Sirin kanssa tekemään parityötä. Kyllähän sen jokainen arvasi, että opettaja yritti pitää Mikon ja Anssin erillään, niin hän aina teki. Ihme oli se, että Anssin sijaan hän sai istua Sirin viereen ja... olla onnellinen. Tottahan tehtäväkin pitäisi tehdä, mutta se olisi lasten leikkiä, kun sai tehdä yhteistyötä Sirin kanssa. Sitä paitsi Siri oli fiksu ja ahkera, ja halusi tulla Mikon luo työskentelemään. Lohikäärme sai odottaa.

Siri istui lattialle ja haki laseistaan opettajan antaman tehtävänannon. Hän luki ääneen: ”Missä tilanteissa yhteisön mielipide menee lain ohi ja miksi? Anna esimerkkejä.”

Hämmentyneenä Siri katsoi Mikoa. ”En oikein osaa ajatella. Ymmärrätkö sinä kysymyksen?”

”No jos vaika on joku, joka kuvittaa itse... Eihän tuohon voi vastata. En minä ainakaan voi keksiä mitään tilanteita.”

Miko etsi omilla laseillaan tehtävänannon. Kaikki kysymykset olivat samanlaisia. Puuttui vain, että opettaja olisi suoraan käskenyt heitä kuvittelemaan. Siri päivitteli jokaista kysymystä erikseen.

”Toivottavasti porukat ei näe näitä. Tai ehkä ne pitäisi näyttää jollekin, jos opettaja on alkanut kuvittaa.”

Siri katsoi hätääntyneenä Mikoon, joka istui tytön viereen.

”Ei se varmaan sitä ole. Eiköhän tää ole testi, joku pistokoe, jolla selvitetään, kenellä on sopimattomia taipumuksia.”

”Niin! Sellainen kuin koulun alkaessakin oli. Sai valita piirtääkö oman perheen vai jotakin ihan keksittyä. Mä piirsin meidän perheen ja kotitalonkin.”

”Mä piirsin meidät purjehtimassa.”

”Ai, mä en tiennytkään, että te purjehditte.”

”Kuule, mä luulen, että tähän tehtävään oikea vastaus on, että siihen ei voi vastata, koska se rikkoisi yhteisön kirjoittamattomia sääntöjä.”

”Kai me nyt jotain esimerkkejä tiedetään. Kuvittamisestahan tässä tietysti on kyse.”

Siri etsi yhteiskuntaopin opetuskuvituksesta aihetta käsittelevän kohdan ja löysi kaksi esimerkkitapausta. He alkoivat muistella sellaisia tapauksia, joissa joku oli alkanut kuvittaa itse. Mikon oli vaikea pysyä tosiasioissa, hän alkoi tahtomattaankin keksiä ihmisille motiiveja, ja Siri lähti mukaan. Kesti hetken ennen kuin Miko tajusi, mitä tapahtui, ja tilanteen tunnistaminen teki hänet varovaiseksi, mutta sitten hän ei enää välittänyt, sillä heillä oli niin hauskaa.

”Minun pitää nyt mennä”, Siri sanoi yllättäin.

Miko hämmästyi, mutta huomasi itsekin, kuinka myöhä jo oli. Hän saattoi Sirin ovelle.

”Odota”, hän sanoi Sirin jo avattua oven.

Siri pysähtyi, eikä Miko keksinyt mitään sanottavaa. Niinpä hän suukotti Siriä nopeasti jonnekin suun ja posken väliin.

”Mulla oli tosi kivaa, voidaanko nähdä toistekin?” hän kysyi, ja Siri suostui. Kaikki oli järjestynyt ilman lohikäärmettäkin.

Pian he tapasivat melkein joka päivä. Miko nipisti yhteisen ajan lohikäärmeen viimeistelystä. Sirin kanssa piti edetä hitaammin kuin Iisan, ei sopinut heti hypätä sängylle kahdestaan, vaikka toki he suutelivat ja koskettelivatkin. Jatkuvan peuhaamisen puuttuessa piti keksiä muuta tekemistä, ja he kävivät usein kävelyillä ja keskustelivat. Heidän keskustelunsa kehittyivät jonkinlaiseksi arvuutteluleikiksi, kun he alkoivat miettiä, millaisia ih-

misiä vastaantulijat olivat ja mitä salaisuuksia heillä voisi olla. Kumpikaan ei sanonut sitä ääneen, mutta he kuvittelivat, ja se teki heidän kävelyretkistään kiellettyjä, kiinnostavia ja kiihottavia. Vähän kerrallaan Miko rohkaistui puhumaan suunnitelmistaan. Ensin hyvin epämääräisesti, mutta päivä päivältä yhä tarkemmin. Siri ei säikähtänyt vihjailuista, vaan vaikutti ennemminkin kiinnostuneelta, ja halusi tietää lisää. Lopulta Miko kertoi lohikäärmeestä.

Anssi oli myöhässä. Miko oli pyytänyt hänet esikatselemaan lohikäärmekuvitusta. Tullessaan viimein Anssi valitti kiireitä. Mikon huoneen kynnyksellä hän pysähtyi kuin seinään, sillä Siri istui lattialla.

”Mitä toi täällä tekee?” Anssi töksäytti.

Miko mulkaisi ystäväänsä ja alkoi linkittää heidän lasejaan.

”Siri on OK.”

”Mitä harvemmat...” Anssi jätti mielipiteensä ärsyttävästi kesken.

”Nyt lähtee”, Miko sanoi ja pisti kuvituksen pyörimään.

Lohikäärme mukautui tilan kokoon, mutta se täytti huoneen lähes kokonaan. Se läiskytti siipiään ja kääntelehti, tarkkaili ympäristöään ja syöksyi lentoon katon läpi ja palasi taas takaisin huoneeseen.

Siri kirkaisi, Anssi kiroili. Kumpikin pakeni seinän viereen Mikon sängylle.

”Ei helvetti, säkö ton teit?” Anssi kysyi.

”Onko kaikki hyvin?” äiti kysyi olohuoneesta.

Mikolle tuli kiire sulkea kuvitus.

”Joo, Siri vaan kutiaa aika helposti.”

Siri näytti Mikolle kieltä, mutta hymyili.

”No se oli aika vaikuttavaa”, Anssi totesi ja kiipesi alas Mikon sängyltä. ”Mikä on suunnitelman seuraava vaihe?”

”No, mun täytyy sitä hiukan vielä miettiä”, Miko vastasi.

”Kai sä nyt mulle voit kertoa. Et helvetissä sä ole tehnyt noin upeeta kuvitusta vaan siksi, että saat säikyttää kavereitasi. Mä tiedän muutaman hyvän kuvitusportaalin, joihin ton voisi upottaa.”

Sirin silmät laajenivat, mutta tyttö ei sanonut mitään.

Anssin innostus oli vierasta. Miksi Miko oli edes kutsunut Anssin tänään. Yhtäkkiä hän halusi olla yksin.

”Tiedättekö, meillä on varmaan kohta ruoka ja mun pitää vielä treenata liikuntaläksytkin tänään”, hän sanoi ja avasi huoneensa oven. Anssi mulkaisi Mikoa, mutta meni suoraan eteiseen ja huusi hetken päästä heipat. Siri oli hitaampi lähtemään. Hän nousi sängyltä ja jäi katselemaan Mikon julisteita, vaikka oli ne nähnyt jo monta kertaa. Hän käveli ovelle, mutta kääntyi vielä varmistamaan, ettei ollut unohtanut mitään. Välillä hän katsahti Mikoon, kuin toivoen tuomionsa perumista. Mikon kävi tyttöä sääliksi.

”Me nähdään huomenna, jooko.”

Siri hymyili ja Miko helpottui. Hän ei ollutkaan loukannut tytön tunteita, eikä tämä ollut säikähtänyt Anssin sanoja liikaa. Suudelma oli yhtä ihana kuin aiemminkin.

Mikolla oli suunnitelmia lohikäärmeen suhteen, mutta ensin hän halusi vielä hiukan viimeistellä sitä. Viikon tai parin päästä se olisi valmis. Hän oli jo päättänyt odottaa uusinta jaksoa tämän hetken hittikuvitukseen. Siihen hän yhdistäisi lohikäärmeensä. Anssin kysymykset olivat kuitenkin saaneet hänet epäluuloiseksi.

Paras paikka koulussa oli aula. Miko istahti sohvalle ja otti koodauksensa esiin yksityisenä. Hän ei malttanut jättää hyppytuntia

hyödyntämättä, sillä lohikäärme oli muutamaa yksityiskohtaa vaille valmis. Hän halusi vielä saada sen silmät kiiltelemään eri tavoilla riippuen siitä, mihin suuntaan se katsoi, ja suomuihinkin olisi kiva saada valonvälähdyksiä. Hän oli valvonut edellisenä yönä ja koittanut ratkaista kiillon ongelmaa, nyt hän arveli keksineensä miten saisi sen tehtyä. Pää tuntui pullistelevan maanisessa tokkurassa, kun hän lisäsi ja muokkasi komentoja.

”Et kai sä täälläkin. Oot liian varomaton”, Miko havahtui ääneen ja sulki koodauksen. Puhuja oli Anssi, jonka ilmettä oli vaikea tulkita.

”Kun sä jäät kiinni, mä en sitten ole tehnyt mitään”, Anssi sanoi lopulta ja poistui käytävään.

”Ethän sä olekaaan!” Miko huusi vastauksensa Anssin selälle.

Anssi oli tietysti oikeassa. Miko avasi seuraavan tunnin läksyt piilottaakseen kuvituksensa. Silloin hän kiinnitti ensimmäistä kertaa huomiota opettajanhuoneen ovella seisoviin miehiin. Hän ei ollut nähnyt heitä aiemmin, eikä heissä ollut mitään erityistä. Siistit huomaamattomat puvut, asialliset ilmeet. He puhuivat jostakin rehtorin kanssa.

Miko tarkisti vastauksia, ja oli juuri päässyt hyvään vauhtiin, kun tunsi jonkun seisovan lähellään. Hän sulki kuvituksen ja näki miehet ja rehtorin edessään. Hänen pitäisi opetella taas heijastamaan pöytään, eikä katsoa laseilta koko ajan. Hetkeen kukaan ei puhunut. Miko tajusi, että hän saattoi olla pulassa.

”Mitä?” hän kysyi, kun ei enää kestänyt odottaa.

”Nuori mies, nämä herrat ovat tulleet kouluun rutiinitarkastukselle, ei mitään syytä hätääntyä, aivan normaali tarkastus. He haluavat vain jututtaa teitä nuoria”, rehtori sanoi ja sai kuin saikin Mikon hätääntymään pahemmin.

Toinen miehistä katsoi rehtoria, mutta toinen tarkkaili Mikoa. Miko hymyili ja pyrki näyttämään niin rauhalliselta kuin osasi. Liian rauhallinenkaan ei saanut olla. Samalla ajatukset säntäilivät sinne tänne. Mitä hän tekisi, jos miehet haluaisivat nähdä hänen hakemistonsa? Kuvitus oli salasanan takana, mutta se saattoi näkyä juuri avatuissa tiedostoissa. Onneksi hän oli äsken tehnyt läksyjä, ei tarvitsisi valehdella, jos miehet kysyisivät siitä.

”Aivan”, tuijottaja sanoi, ja Miko joutui hetken miettimään, ennen kuin yhdisti sen rehtorin sanoihin.

”Me olemme kuvitusvirastosta ja meidän tehtävämme on aika ajoin tarkistaa, että liikkeellä ei ole laittomia kuvituksia. Olet varmaan kuullut sellaisista, niitä toisinaan liikkuu etenkin nuorten keskuudessa. Hyvin valitettavaa, hyvin vaarallista”, mies jatkoi.

”Saanko kysyä, mitä juuri teit?” toinen mies puuttui puheeseen.

”Läksyjä”, Mikon kurkku oli niin kuiva, että muuta hän ei saanut sanottua. Nyt piti olla tarkkana.

”Mistä aiheesta? Jos saan udella.”

”Yhteiskunta. Viimeistelin yhtä parityötä. Kuvitusten moraalista itse asiassa.”

”Kiehtovaa, voimmeko katsoa.”

Työ löytyi helposti hakemistosta ja Miko linkitti sen aulan heijastimeen. Tuntui oudolta seistä vieressä, kun miehet lukivat hänen ja Sirin vastauksia. Mitä he ajattelisivat niistä? He olivat sentään kuvitusvirastosta. Miko työnsi peukalot takataskuihinsa kuten Anssi aina teki, kun halusi vaikuttaa itsevarmalta. Kello soi.

”Varsin mainiota”, miehet sanoivat, ”sinun varmaan pitää mennä tunnille. Emmeköhän me tapaa vielä luokassa.”

Miko sulki vastaustiedoston ja irrotti linkin, ja sanoi miehille ”Tervetuloa”, sillä hän ei keksinyt muutakaan sanottavaa. Hänellä olisi ehkä vielä aikaa avata kaksikymmentä tiedostoa, jotka puskisivat kuvituksen pois viimeisten listasta. Muuta hän ei voisi koulussa tehdä. Jos miehet saisivat päähänsä tutkia kaikkien hakemistot, hän olisi pulassa.

”No, menehän nyt”, tarkkailija sanoi, ja hymyili. Miehellä oli kulmikas, jotenkin ivallinen hymy.

Aivan kuin hän olisi jo tiennyt.

Luokassa Miko alkoi avata tiedostoja. Ihan mitä tahansa, kunhan se ei liittyisi kuvitukseen. Sittenkään hän ei olisi turvassa. Jos joku oikeasti epäilisi jotakin, niin virkailijat voisivat koska tahansa käydä läpi hänen tiedostonsa, sillä hän oli alaikäinen. Itse asiassa äitikin saattoi, mutta onneksi hän ei ollut koskaan ollut kovin kiinnostunut Mikon jutuista. Joskus lapsina kun heidän vielä piti näyttää kaikki läksyt vanhemmilleen ja saada näiltä kuittaus, äiti oli kieltäytynyt. Miko oli joutua pulaan, ja opettaja varoitti häntä seuraamasta isänsä jälkiä. Äitiä ei kiinnostanut mitä koulussa tapahtui, ja hän taisi vieläkin luulla, että kaikki mitä Miko teki liittyi kouluun. Isästä äiti ei edes suostunut puhumaan.

Opettaja aloitti tunnin, ja Miko yritti mahdollisimman huomaamattomasti jatkaa tiedostojen avaamista. Hän oli vahingossa avannut pari, jotka vaativat erillisen ohjelman käynnistymistä ja veivät enemmän aikaa. Onneksi hän istui ikkunan vieressä ja saattoi näyttää siltä kuin katselisi ulos samalla kun aukoi tiedostoja.

Joku koputti oveen ja avasi sen. Miko tunnisti virkailijat heti, ja miesten aiheuttamasta hämmennyksestä hän päätteli, että muutkin arvasivat keitä he olivat. Vielä kaksi tiedostoa, ja sitten hän sulkisi kaikki ja voisi keskittyä olemaan aivan normaalisti.

Miehet kävelivät luokan eteen ja esittelivät itsensä.

”Mutta tehdäänkin nyt toisin. Täällä on nimittäin tuttu nuori herra”, toinen miehistä sanoi ja viittasi Mikon suuntaan. ”Voisit ehkä näyttää meille kaikille sen vastauksesi. Ole hyvä.”

Miko katseli hämmentyneenä ympärilleen samalla kun yritti epätoivoisesti sulkea avaamiaan tiedostoja. Mitä kaikkea hän oli ehtinyt avata? Mitä muut näkisivät, jos hän nyt linkittäisi itsensä luokan kanssa.

”Ole hyvä vain, Miko”, opettajakin rohkaisi. Siri hymyili kysyvästi luokan toiselta puolelta ja Miko rypisti kulmiaan toivoen sen viestittävän kaiken.

”Joo, pikku hetki, pitää vaan avata se tiedosto”, hän sanoi ja yritti ostaa vielä hiukan aikaa itselleen.

”Äsken välitunnilla hän näytti meille ystävällisesti vastauksensa kuvitusten moraalista. Loistavasti perusteltu vastaus. Joko olette käsitelleet sen luokassa?” kulmikas hymy kysyi opettajalta. Miko huokaisi ja käytti ylimääräiset sekunnit sulkeakseen viimeisenkin tiedoston ja linkitti lasinsa luokan järjestelmään.

”Emme me ole vielä käyneet niitä läpi. Tällä tunnilla oli tarkoitus. Sirihän oli Mikon parina nyt.”

Miehet kehuivat Siriäkin juuri kun Mikon näkymä avautui luokan näyttöseinälle. Miko alkoi etsiä vastaustaan hakemistosta.

”Jaa, sinäpä oletkin ollut ahkerana”, toinen miehistä totesi, ja toinen hymyili ivallisesti.

Miko kirosi tyhmyyttään. Kuka nyt normaalisti muutamassa minuutissa aukoisi tiedostokaupalla tavaraa. Nyt he tiesivät, että hän salasi jotakin. Hiki alkoi kutitella kainaloissa ja ylähuulella. Piti olla ihan normaalisti, mutta mitä ihmettä se sitten tarkoitti? Miko avasi vastaustiedoston ja yritti piiloutua pulpettiinsa siinä toivossa, että kaikki keskittyisivät näyttöön.

”Etkö esittele työtäsi meille?” miehet kysyivät.

”Saanko minä esitellä?”

Jostakin kaukaa kuului Sirin ääni, ja Miko huokaisi helpotuksesta. Ehkä hän sittenkin pelastuisi.

Siri esitteli työn lyhyesti ja miehet kiittivät. He partioisivat koulussa muutaman päivän, joten jos joku tiesi jostakin epäilyttävästä toiminnasta, olisi kaikkien etu, että tämä henkilö tulisi kertomaan siitä heille. Kyllä he tiesivät millaista koulussa oli, olivathan hekin joskus olleet nuoria. Miko yritti nauraa muiden mukana, mutta ei rentoutunut edes silloin, kun opettaja pyysi sulkemaan linkin ja kutsui seuraavan parin esittelemään työnsä.

Miehet eivät olleet koulussa sattumalta. Joku oli varmasti tehnyt ilmiannon, mutta kuka, ja kenestä? Siristä hän ei halunnut uskoa sellaista, entä Anssi? Anssi oli kuitenkin kieltänyt Mikoa kuvittamasta, ja toisaalta osallistunut projektiin. Miko ei pystynyt uskomaan ystäviään pettureiksi. Hän ajatteli isäänsä, ja muisti isän laulut, ne olivat olleet kekseliäitä ja hauskoja. Sitten isä vietiin pois, koska jonkun mielestä hän oli vaarallinen. Oliko hän tehnyt kuvituksia?

Lohikäärme oli valmis. Miko pyöritti kuvitusta takapihalla, sillä se vaati enemmän tilaa kuin hänellä oli huoneessaan. Nyt piti vain odottaa huomiseen sopivan kuvituksen julkaisua, jotta hän voisi liittää lohikäärmeen siihen. Hän oli harjoitellut pienten kuvitusten liittämistä toisten tekemiin kuvituksiin, mutta mitään näin isoa hän ei ollut uskaltanut edes yrittää vielä. Ei ollut edes varmaa, että se onnistuisi. Saattoihan kuvituksilla olla kokorajoituksia, joita hän ei tuntenut. Lohikäärme lensi sulavasti, ja Miko oli ylpeä itsestään. Hän halusi jakaa onnistumisensa Sirin ja Anssin kanssa, mutta oli päättänyt esitellä heille vasta kuvitukseen liite-

tyn lohikäärmeen. Ehkä hän suosittelisi muina miehinä juuri sitä kuvitusta, johon liittäisi sen.

Kuvitus, jonka Miko oli valinnut, oli ilmestynyt jo aamulla. Miko pääsi kuitenkin töihin vasta iltapäivällä. Hän oli juuri liittämässä lohikäärmettä kuvitukseen, kun ovikello soi. Miko yritti olla kiinnittämättä siihen mitään huomiota. Hän seurasi latauspalkin etenemistä heijastuksessa pöydällä. Eteisestä kuului äidin ääni ja vieraita, matalia ääniä. Miko havahtui hetkeksi ajatuksistaan. Tulijat eivät olleet äidin ystäviä. Palkissa oli vain kolme minuttia jäljellä, ehtisikö se ladata valmiiksi. Miko sulki heijastuksen ja seurasi tilannetta laseistaan samalla kun alkoi riisua vaatteitaan ja sieppasi pyyhkeen oveen isketystä naulasta.

”Miko, vieraita sinulle”, äiti sanoi keittiöstä oven toiselta puolen.

”Hetki, mä puen jotain. Olin just menossa suihkuun”, Miko kietaisi pyyhkeen lanteillen ja alkoi keräillä vaatteitaan lattialta. Ovi aukesi. Liittäminen oli vielä kesken. Miko seisoi keskellä huonettaan vaatemytty kädessään, datalasit silmillään ja pyyhe ympärillään ja tajusi itsekin kuinka naurettavalta näytti.

”Äiti! Mitä hittoa! En mä vielä ole valmis!”

Äidin lisäksi ovella seisoi kaksi miestä.

”Kunniotusta ääneen, nuori mies. Me olemmekin jo tavanneet”, toinen miehistä sanoi.

”Annapa ne lasit suosiolla”, toinen sanoi ja ojensi kättään.

Miko vilkaisi äitiään. Tämän päällä kellui lähes täysi latauspalkki. Vielä hetki. Sitten hän vaikka tallaisi lasit rikki, jotta joku edes ehtisi nähdä lohikäärmeen, ennen kuin virasto löytäisi ja tuhoaisi sen. Miko astui askelen taaksepäin.

Miehet työntyivät huoneeseen, toinen tarttui Mikon käsistä ja toinen nappasi lasit tämän silmiltä.

”Meille tehdyn ilmoituksen perusteella meillä on oikeus takavarikoida kaikki mahdolliset laitteet, joita voidaan käyttää luvattomien kuvitusten tekemiseen ja levittämiseen.”

Pyristely oli turhaa. Miko yritti potkia miehiä, mutta ote hänen käsistään vain tiukkeni. Hän sai napakan potkun osumaan toisen miehen polveen, ja tämä horjahti ja pudotti lasit. Toinen miehistä nappasi Mikon tiukempaan otteeseen. Toinen sai tasapainonsa takaisin ja löi Mikoa mahaan. Miehen ote heltisi ja Miko kaatui lattialle.

”Väkivaltaa tulee välttää, mutta siitä ei tarvitse pidättäytyä.”

Jokin pisti olkapäähän, ja kuului rutinaa. Datalasit. Miko keräsi kivun läpi tarpeeksi tahdonvoimaa hieroakseen olkapäätään lattiaan, koitti kieriä lasien päällä ja murskata ne vartalollaan.

Kaikki muu oli jo mennyttä. Kuka hänet oli ilmiantanut?

Äiti seisoi ovella ja huusi.

Miehet repivät Mikon pystyyn ja alkoivat retuuttaa ulos asunnosta.

”Täältä tuskin tuleekaan kolmatta soittoa”, vanhempi miehistä sanoi mennessään äidin ohi.

Äidin huuto kaikui rappukäytävään: ”Ei hän ole paha poika. Hän ei vain ymmärrä. Antakaa hänelle vielä mahdollisuus. Ei hän ole kuin isänsä. En minä siksi.”

Seppo Kallio

Lottovoittajien laakso

Kyyristelen polvillani korkeiden hiekkadyynien ympäröimänä. Aurinko kuumottaa selkää, hiekka kirvelee silmissä ja polttaa jalkoja.

Lajittelen hiekanjyviä. Valkoiset kauniiseen kasaan oikealle, mustat vasemmalle.

Vilkaisen aavikon yllä väreilevän auringon sijaintia ja yritän nopeuttaa tahtiani. Pelkään etten saa kaikkea hiekkaa lajitelluksi iltaan mennessä.

Olen päässyt mielestäni hyvään alkuun, kun 010 tulee moittimaan hitaudesta. Hän näyttää kahta takanaan kohoavaa hiekkakuutiota, jotka 676 on tehnyt edellisenä päivänä. En käsitä miten hiekan saa pysymään talonkorkuisina kuutioina, joissa on täsmälleen pystysuorat seinät. Minun kasani ovat epämääräisiä läjiä, joita tuuli yrittää koko ajan levittää.

Tunnen itseni voimattomaksi ja epäonnistuneeksi.

08:46

Jälleen on uusi työpäivä laaksossamme. Näen uljaat, punaruskeat vuoret, joiden yllä kaareutuu kirkas sininen taivas. Maisema on kuin postikortista. Lämpöäkin on sen verran, että ainoa oikea asu on sortsit, t-paita ja hellehattu. Kuka voisi kuvitella parempaa työpaikkaa? Ja työ on tärkeää, eihän tätä muuten tekisi.

Aamulla hampaissani rahisi hiekka. En käsitä mistä uni tuli. Todellisuudessa 010 ei ole koskaan moittinut minua hitaudesta. Joskus on mennyt aika myöhään, mutta olen aina saanut kaiken valmiiksi määräaikaan mennessä.

Tänään olen kuitenkin huolissani, koska työpariani ei ole näkynyt. Mutta mitä muuta voisin tehdä, kuin odottaa ja jatkaa työtäni?

Onneksi 303 saapuu pian ja tervehtii iloisesti: ”Huomenta 158! Miten menee?”

”Missä olet ollut? Kello on kohta yhdeksän!”

”Katkaisin eilen jalkani. Oli pakko käydä aamulla lekurilla. Pistivät tiukkaan kipsiin.” Hän nostaa jalkaansa. Säikähdän.

”Pystytkö töihin?” Se tästä vielä puuttuisi, että 303 joutuisi sairaslomalle ja minä saisin tehdä hänenkin työnsä.

”Älä ole noin huolestuneen näköinen. Enhän minä jalallani työtä tee, vaan käsilläni. Kyllä tämä tästä.”

Olen helpottunut. Töitä on vaikka kuinka paljon, mutta lisähenkilöitä ei saada. Jos joku sairastuu, muut joutuvat lujemmalle.

”Mikä on hätänä?” 676 kysyy ohi mennessään.

”Ei tässä mitään tavatonta. 303:n jalka on poikki.”

”Olisikohan syytä mennä kotiin potemaan? Ei se täällä parane.”

”Kyllä minä selviän, mutta 158 ei selviä ilman minua.”

”Eipä tietenkään, pyramiditkin sortuisivat, jos te sairastuisitte”, 676 hymyilee.

”Älä siinä irvaile. Kuka lajittelun tekisi, ellei meitä olisi? Kyllä sinä tiedät, että meitä on liian vähän ja jos yksikin sairastuu, aikataulut kusevat!”

12:13

Aamupäivä menee melkein normaalisti. Töitä huhkien. Mutta iltapäivällä tulee ongelmia.

”Hemmetti. Kuule 158, voisitko sinä tehdä tänään lajittelun loppuun? Tuntuu, ettei jalkani kestä enää polvistumista. En saa oikein hyvää asentoa, kun tuo nilkka on jäykkä”, 303 valittaa.

”Tottakai. Ota sinä leka, minä lajittelen.”

Asetun polvilleni maahan. Lajittelu on kevyempää ja vaihteeksi ihan mukavaa.

Katson laaksoon. Jossain kiiltävä graniittipinta heijastaa kauniisti auringonsäteen. Kivien hakkaaminen nostaa heikon pölyn työmaan ylle.

”158, oletko koskaan ajatellut, miten paljon nopeampaa lajittelutyö olisi, jos täällä olisi seuloja?” 676 kysyy ja pysähtyy taas hetkeksi viereemme.

Puhuu aina samoista asioista. En viitsisi vastata. ”Ei kuulemma ole varaa.”

”Minusta se tuntuu merkilliseltä. Lajittelu käsin on hidasta hommaa.”

676 pitää meitä työhulluina. Se ei tee töitä yhtään enempää kuin työaikaan kuuluu. Lähtee joka päivä vartin yli neljä. Toisaalta se ei ehkä ole edennyt samalla tavalla kuin minä. Kyllä ah-

keruus aina palkitaan. Ja tämä työ on tärkeää, eihän kukaan muuten tekisi palkatta ylitöitä.

14:46

303 ontuu jalkaansa entistä pahemmin. Hänen moukarinsa heiluu kuten ennenkin, mutta liikkuminen on selvästi vaikeaa.

”Mitä ihmettä minä teen, jos joudut sairaslomalle?”

”Teet töitä niin kuin ennenkin.”

”Niin, mutta kuka tekee sinun osuutesi?”

”Älä nyt hermostu. Eihän kenenkään tarvitse itseään työllä tappaa. Kyllä ne jonkun palkkaavat tilalleni.”

”Enpä usko! Valitin aamulla 010:lle liiasta työstä ja arvaa mitä se sanoi?”

”Kävikö se täällä? Uskalsitko sanoa sille suoraan, että töitä on liikaa?”

”Uskalsinko ja uskalsinko! Kunhan kysyin eikö tänne saa lisää porukkaa.”

”No, mitä se vastasi.”

”Sanoi itsekin tekevänsä koko ajan ylitöitä.”

”Hyvähän sen on sanoa, kun saa kaksinkertaista palkkaa ja ties mitä muita etuja. Ja kyllähän ne johdon hommat tiedetään. Kävelevät vuorilla maisemia ihailemassa.”

”Ettekö te ymmärrä, ettei tänne tule lisähenkilöitä juuri siksi, kun te teette palkatta niin paljon ylitöitä”, 676 puuttuu taas keskusteluun. Miten se tänään sattuukin aina menemään ohi juuri sopivasti.

”Helppohan sinun on sanoa”, vastaan vihaisesti. ”Me olemme aina tehneet ylitöitä ilman palkkaa, miten me sen voisimme lopettaa? Sinä olet eri asia, sinun porukkasi on aina ollut vähän lais-

kan maineessa. Kukaan ei oletakaan, että te laiskimukset tekisitte ylitöitä.”

”Ettekö te viihdy kotona? Minä viihdyn oikein hyvin vaimoni ja lasteni kanssa. Käymme usein teatterissa ja elokuvissa. Meillä on kesämökkikin.”

676 on varsinainen kiusankappale. Toistaa samoja värssyjään päivästä toiseen. En käsitä, miten jollakin voi riittää energiaa niin paljon kaikkeen muuhun.

16:05

”Valititko 010:lle, ettei me jakseta tehdä joka päivä ylitöitä?” 303 kysyy.

”Valitin. Se sanoi, että kyllä sitä jaksaa, kun tulos on niin hyvä.”

”Mikä hemmetin tulos?”

”No tulos! Katso ympärillesi, siinä on työmme tulos.”

”Mitä siitä?”

”Miten niin, mitä siitä? Koko laakso on täynnä hyvää tulosta!” Melkein huudan viimeiset sanat ja heilautan kättäni kuuman, pölyisen laakson yli.

”Älä nyt hermostu. Mutta aika omituisesti sanottu ’kun tulos on niin hyvä’. Kyllä minä olisin kysynyt miten se hyvä tulos näkyy tällä meillä? Palkka ei nouse ja työt koko ajan lisääntyy.”

Taas 676 kulkee ohi suurta graniittilohkaretta kuljettaen. ”Juuri siksihän tulos on niin hyvä, kun te teette joka vuosi samalla palkalla yhä enemmän ja enemmän töitä”, hän heittää.

”Idiootti. Laiskimus”, kähisen hiljaa ja katson 676:n rauhallisesti poistuvaa selkää. Mistä se siihen taas ilmestyi? Kuunteli salaa mitä me puhuimme ja virnuilee nyt selkänsä takana. Mokomakin pahanilmanlintu.

303 jää hetkeksi nojaamaan lekaansa. ”Hänellä on enää kymmenen minuuttia työaikaa. On valmistautumassa kotiinlähtöön.”

Katson tahtomattani työpariani silmiin. ”Perhana. Meillä on vielä puolet hommista tekemättä.”

”Älä minua syytä. En minä tahallani jalkaani tärvännyt”, 303 mutisee. ”Ja tee parempia kasoja tai 010 moittii meitä. Kivet pitää lajitella kuution muotoisiin kasoihin.”

”Joo-joo. Kyllä minä hoidan oman osuuteni. Pidä sinä vaan se lekasi heilumassa.”

”Ja tasoita se pohja ensin kunnolla. Ei kasoista muuten tule kauniita.”

16:10

”Mikä valtuuskunta tuolta tulee?” ihmettelen 303:lle. 010 ja 676 ovat tulossa luoksemme. Mustassa puvussaan ja punaisessa solmiossaan 010 näyttää oudolta pölyn ja kivimurskeen keskellä. Lahkeet jo polviin asti harmaana ja takinliepeessä vaaleita sormenjälkiä.

”Kuulkaas 158 ja 303.” 010 katsoo meitä molempia vuorotellen ja sitten vierellään seisovaa 676:ta. ”676 on esittänyt useiden vuosien ajan seulojen ja painevasaroiden hankkimista. Valitettavasti se ei ole ollut mahdollista liiketaloudellisista syistä. Kun tuloksemme oli viime kvartaalilla varsin hyvä, olemme päättäneet suorittaa joitain investointeja infrastruktuuriin ja hankkia sekä seuloja että paineilmavasaroita. Tämä valitettavasti merkitsee sitä, että emme enää tarvitse tässä teidän kahden työpanosta ja te siirrytte kuljetuspuolelle. 676 pystyy painevasaroiden ja seulojen avulla tekemän teidänkin työnne, tuotanto tulee jopa kasvamaan.”

676 on yllättynyt. ”Mitä? Eihän siitä ollut mitään puhetta! Työvälineiden oli tarkoitus tulla meidän kaikkien avuksi. Enhän minä millään pysty yksin tekemään kolmen töitä!”

010 hymyilee 676:lle. ”Tiedät varmaan olevasi hieman laiskan maineessa? Olet nuorin täällä ja olen aivan varma, että pystyt parempaan. Tarvittaessa voit tehdä ajoittain ylitöitä kuten muutkin.”

”Minä olen perheellinen mies. En minä ehdi enkä jaksa tehdä ylitöitä.”

”Älä ota sitä tuolla tavalla. Kaikki me olemme samassa veneessä. Välillä minäkin tunnen väsymystä, mutta kyllä sitä jaksaa, kun tulos on niin hyvä.”

”Kyllä sinä pystyt siihen, 676”, sanon minäkin.

”Minäkin uskon sinuun”, vakuuttelee myös 303. ”Et ole yhtään huonompi kuin me muutkaan, kunhan vain yrität.”

”Ja kyllähän sinulle apua saadaan, jos et selviä yksin”, 010 sanoo hymyillen.

Katson 303:a silmiin. Näen hänen ajattelevan kuten minä: Jos tänne tulee uusia työntekijöitä, tulos ei varmasti ole yhtä hyvä kuin tähän asti. Osastomme maine laskee. Pelkkä ajatuskin kouraisee sisuksiani. ”Jos apua tarvitaan, mekin voimme tulla auttamaan ja opastamaan.”

”Uskoisin, että teillä tulee olemaan täysi työpäivä kuljetusosastolla kivituotannon kasvaessa”, 010 huomauttaa.

”Ajattelin lähinnä iltaisin. Ja vain aluksi”, tarkennan.

Mixu Lauronen

Kupolipuisto

Ilpo heräsi krapulassa ja pistäytyi suihkussa pikaisesti. Hänen vesikiintiönsä oli loppumassa. Oli kuuma, eikä ikkunan eteen vedetty verho tarjonnut paljoakaan helpotusta. Itseään kuivatessaan Ilpo katseli ulos ja ihaili auringonnousua. Valo sirottui Kupolipuiston pystyakselisista tuulimyllyistä ja muodosti taivaalle jättimäiset sormet. Puisto hallitsi kaupunkinäkymää kuin jättiläissiili, mutta siihen tottui äkkiä.

Kupolipuistoja oli Suomessa kolme. Niihin oli suurella tohinalla siirretty metsää ja eläimistöä eri puolilta Suomea, kun luonnossaliikkumiskielto oli tullut voimaan. Sanomalehtien mukaan Kupolipuistot olivat saavuttamassa tavoitteensa, ja pahoinvoivat aarniometsät olivat ihmisen toimien puutteessa saamassa vanhaa voimaansa takaisin.

Ilpo puki vaatteet päälleen ja veti syvään henkeä. Hänellä oli työhaastattelu. Opiskelijan oli pakko tehdä kesällä töitä, ja niinpä hän oli hakenut – kaikista paikoista – Kupolipuistoon. Se tuntui työympäristöltä, jossa saattaisi jopa viihtyä. Ilpo kuvitteli, mil-

laista oikea luonto oli. Hänen mummonsa oli asunut Padasjoella ja kertonut, miten oli lapsena liikkunut metsässä ja uinut järvessä.

Ilpo astui kadulle. Kuumuus oli ulkona jopa tukahduttavampaa kuin sisällä. Ilpo hyppäsi ohi kulkevaan raitiovaunuun. Niitä oli nykyään joka kaupungissa.

Työhaastattelu pidettiin Kupolipuiston vieressä olevassa toimistorakennuksessa, jonka ikkunasta ei näkynyt muuta kuin kupolin seinä. Haastattelija oli keski-ikäinen nainen, jolla oli pellavajakkupuku ja Puolueen rintamerkki. Ilpo tuli huoneeseen varovaisesti. Hän ei halunnut mokata tätä. Nainen viittasi Ilpon istumaan ja kaivoi mapista esiin pari paperia.

”Ilpo Tuomisto. 24 vuotta”, nainen luki itsekseen. Ilpo pysyi vaiti ja mietti, pitäisikö hänen pistää kätensä puuskaan vai ei. Lopulta hän päätti, että kädet ristissä olisi paras asento. Nainen ei huomannut hänen temppuiluaan, vaan luki edelleen papereita.

”Tässä ei ole teidän aikaisempaa työkokemustanne”, nainen sanoi äkkiä ja vilkaisi Ilpoon. Tämän mieliala laski heti. Tähänkö se nyt jäi?

”Minulla ei ole aikaisempaa työkokemusta”, Ilpo selitti ja pisti sittenkin kätensä puuskaan. Niin hän tunsi olonsa rohkeammaksi.

”Se ei ole varsinaisesti vaatimus, mutta auttaa kyllä”, nainen sanoi ja korjasi silmälasejaan. ”Ilmeisesti otatte vastaan mitä vain työtä Kupolipuistossa?” virkailija kysäisi ja laski paperit pöydälle. Ilpo yllättyi kysymyksestä.

”Kyllä... kyllä otan. Mitä vain”, hän sopersi ja tunsi kylmiä väreitä selkäpiissään. Nainen teki jonkin merkinnän paperiin ja rykäisi sitten. ”Kiitoksia. Me otamme yhteyttä”, hän lopulta sanoi ja

nyökkäsi. Ilpo nousi ylös kätelläkseen, mutta nainen oli jo pistämässä kansiota pois. Ilpo poistui vähin äänin nolostumistaan peitellen.

Kaksi päivää myöhemmin Ilpo sai viestin Kupolipuiston hallintavirastosta. Viestin sisältö oli lyhyt: Ilpo kutsuttiin Kupolipuiston B-ovelle seuraavana maanantaina kello kahdeksan aamulla. Hän ei oikein tiennyt, mitä ajatella. Tämä oli sujunut aivan liian helposti. Kupolipuistoon oli halukkaita jonoksi asti. Joukossa oli useita päteviä ja motivoituneita ihmisiä.

Joka tapauksessa Ilpo aikoi mennä paikalle, osaksi siksi että työ joka tapauksessa olisi mielenkiintoista, osaksi siksi, että muuten hän joutuisi kavereiden keskuudessa naurunalaiseksi. Kupolipuistossa työskentely näyttäisi lisäksi hyvältä cv:ssä.

Lähin raitiovaunulinja meni suoraan Kupolipuiston viereen, joten työmatka oli helppo ja vaivaton. Ilpo seisoi koko matkan. Siten hän sai ajatuksistaan paremmin kiinni. Ensimmäinen viikko pitäisi skarpata, sitten voisi ottaa rennommin. Näin hän ainakin oletti. Oli ehkä paras seurata muita työntekijöitä ja päättää sitten, millä vaihteella työskentelisi.

Ovella seisoi kymmenkunta muutakin työntekijää. Lähes kaikilla oli rinnassaan Puolueen tunnus. Vain yksi nuori nainen odotti oven avaamista ilman rintamerkkiä. Ilpo lyöttäytyi hänen seuraansa.

”Hei”, hän aloitti. Tyttö vilkaisi häntä päästä varpaisiin, ja hymyili.

”Hei vaan.” Sitten oli hetken aikaa hiljaista, aivan kuin kumpikin olisi odottanut, mitä toinen sanoisi seuraavaksi. Ilpo osoittautui heistä kahdesta rohkeammaksi.

”Olen Ilpo. Oletko ensikertalaisia?”

”Jaana”, tyttö vastasi. ”Ja kyllä, ensimmäinen kerta tämä on minullekin.” Ilpo levitti hieman käsiään. ”Mistä arvasit?”

”Tavastasi seisoa”, Jaana sanoi. ”Vaikutit eksyneeltä lampaalta.” Hän piti lyhyen tauon. ”Mutta taisin minäkin olla vähän out-of-place.” Ilpo naurahti.

Oven avasi yrmeä viranhaltija, jolla oli parin päivän sänki ja Puolueen paita. Hän tuijotti noin metrin verran eteensä ja viittasi ryhmää seuraamaan. Matka jatkui Kupolipuiston uumeniin. Osa ryhmästä oli kuin kotonaan. He kävelivät eteenpäin rauhallisesti, kun taas esimerkiksi Ilpo ja Jaana katselivat ympärilleen silmät tarkkana.

Kupolipuiston tämä osa koostui harmaista, ihmisen kokoisista betonilaatoista, jotka oli ladottu vierekkäin ilmeisen hätäisesti. Katossa kulki putkia ja johtonippuja, ja lattia kaikui epämiellyttävästi. Silloin tällöin seinän rikkoi suljettu ovi. Ilpo tunsi itsensä huijatuksi. Hän kuvitteli, miten toisella puolella betonia kasvoivat männyt ja kuuset. Se vaikutti epätodelliselta.

Lopulta joukkoa johtava mies avasi oven ja luikahti siitä sisään. Ryhmä seurasi perässä. He saapuivat neliömäiseen huoneeseen, jonka seinät oli maalattu vihertäviksi. Mies otti esiin käsipäätteen ja luki sieltä nimiä yksitellen. Ilpolta meni hänen oma vuoronsa melkein ohi, koska hermostuksissaan hän ajatteli ihan muuta. Hän mietti, mistä hermostus oikein tuli. Eihän tilanteessa ollut mitään pelättävää.

Mies ojensi hänelle haalarit, hieman lapiota muistuttavan työkalun ja ämpärin sekä kuvan keltaisesta kukasta. ”Taraxacum Officinale”, mies sanoi. ”Nämä kasvavat täällä mättäinä. Kaiva jokainen yksinäinen kukka irti juurineen. Pirulainen on kova leviämään. Kun saat ämpärin täyteen, tyhjennä se kupolin laidalla kompostoreihin.”

Ilpo ei viitsinyt sanoa, että hän tunsi kyllä voikukan. Mummo oli opettanut hänelle paljonkin luonnosta, kun Ilpo oli vieraillut hänen luonaan. Ilpo oli käännellyt käsissään mummon suurta aarretta, kasviota. Hän oli kuullut tarinoita ajasta, jolloin luontoon sai vielä mennä ilman erikoislupaa, ja marjat sekä sienet olivat olleet kaikkien poimittavissa.

Haalarit puettuaan Ilpo astui sisään varsinaiseen kupoliin, ja mykistyi hetkeksi. Hän näki puita, jotka kohosivat korkeuksiin ruskeina pylväinä. Maa jalkojen alla olla kimmoisa mutta pehmeä, ja ilman täytti lintujen laulu. Puiston ilmastoa säädettiin ulkopuolelta, ja nyt kupolissa oli kevään loppu. Ilma oli miellyttävän viileä. Haalaripukuisia liikkui siellä täällä, mutta muita ei näkynyt. Puistoa ei ollut vielä avattu yleisölle.

Ilpo henkäisi pari kertaa puhdasta ilmaa ja ryhtyi töihin. Voikukkia kasvoi siellä täällä siisteinä ryppäinä, ja suurimmaksi osaksi niiden kasvu oli saatu hillittyä. Ilpon ei tarvinnut montaakaan kertaa kumartua työkalunsa kanssa. Enimmäkseen hän vain ihaili Kupolipuiston luonnon moninaisuutta. Oli mielenkiintoista, miten niin pieneen tilaan oli saatu niin paljon elämää.

Sitten yksi virallisista työntekijöistä lähestyi häntä. Ilpo seisoi paikallaan, kunnes tämä oli päässyt hänen luokseen.

”Anteeksi, mutta sinun on tehtävä työtä nopeammin”, nainen sanoi ja jatkoi: ”Me emme maksa tyhjästä.” Sitten hän oli poissa. Ilpo räpäytti pari kertaa silmiään. Äskeinen kohtaus pelotti häntä. Miten ihmeessä he tiesivät hänen työntekonsa määrän?

Sitten Ilpo huomasi kamerat. Niitä oli siellä täällä: oksilla, seinillä, jopa maassa. Se sopi kuvaan. Puolue tarkkaili, miten ahkerasti työtä tehtiin. Luppoaika oli energian ja resurssien tuhlausta. Ilpo yritti jättää kamerat huomiotta, mutta useasti hän huomasi

tuijottavansa sellaiseen typerä ilme naamallaan. Hetken aikaa hän harkitsi näyttävänsä takapuoltaan yhdelle niistä, mutta tuli sitten toisiin ajatuksiin. Kaverit nauraisivat itsensä kuoliaaksi, jos hän saisi kenkää heti ensimmäisenä päivänä.

Koska työtä oli niin vähän, päätti Ilpo ruveta keräämään myös käpyjä, joita makasi puiden alla sankoin joukoin. Aina kun hän näki yksinään maassa makaavan kävyn, hän nosti sen ämpäriinsä voikukkien sekaan. Lopulta ne päätyivät kompostoriin.

Kun kello löi neljä, oli Ilpo lopen uupunut käveltyään koko päivän. Hän ei ollut vielä päässyt Kupolipuiston keskiosiin, missä puut olivat tuuheampia ja eläinten määrä isompi. Ilpon täytyisi keksiä jokin keino, millä hän vähentäisi kompostoreilla käyntiä. Se hidasti vauhtia liikaa. Hän ei halunnut toista varoitusta samasta asiasta.

Pukuhuoneessa Ilpo tapasi Jaanan, joka huikkasi tälle iloisesti. ”Mitäs sinä olet puuhannut? Minä istuttelin taimia koko päivän.” Ilpo hymyili vaivautuneena. ”Riivin voikukkia maasta.”

”Voikukkia? Nehän ovat niitä keltaisia juttuja?” Jaana kysyi. Ilpo nyökkäsi. ”Pukkaavat pirusti kukkia.”

Hetken aikaa molemmat olivat hiljaa. Sitten Ilpo rohkaisi mielensä. ”Oletko koskaan käynyt Vilkkuvissa Valoissa? Se on kiva baari...”

”Tiedän paikan kyllä”, Jaana keskeytti. ”Mutta ei, minulla ei ole tänään aikaa.” Hän hymyili, heilautti kättään ja poistui ovesta käytävään. Ilpo istui vielä vähän aikaa paikallaan kameroista piittaamatta ja mietti. Jostain syystä Jaanan nauru kaikui yhä hänen korvissaan.

Seuraavana päivänä Ilpo tuli töihin hyvissä ajoin. Hän pääsi tuskin ovelle, kun joku huikkasi hänelle: ”Ilpo Tuomisto?” Ilpo katsoi äänen suuntaan ja näki miehen, jolla oli viininpunainen puku

päällään. Myös solmio oli samanvärinen. Rintapielessä hänellä komeili Puolueen merkki. Mies viittasi Ilpoa lähemmäksi. Tämä teki työtä käskettyä. Mies johdatti hänet pitkin Kupolipuiston reunaa toiselle ovelle ja siitä sisään.

Tämä käytävä oli paremmin sisustettu. Seinille oli ripustettu puolueen saavutuksia kuvaavia julisteita, ja lattialla oli mattoja, joiden Ilpo arveli olevan luonnonkuitua. Ne olivat varmasti maksaneet omaisuuksia. Mies astui sisään eräästä sivuovesta, josta lankesi lattialle kirkas valo. Ilpo tunsi kylmät väreet selkäpiissään. Kaikki ei ollut ihan kohdallaan.

Ilpo astui miehen perässä ovesta, ja samassa kirkas valo häikäisi hänet. Hän nosti käden silmilleen ja näki huoneessa kaksi hahmoa. Ilpo törmäsi tuoliin, ja melkein kaatui. Itsekseen kiroillen hän istuutui. Valoa suunnattiin edelleen häntä kohti.

”Te keräsitte eilen käpyjä, eikö vain?” kuului vaimea ääni etuvasemmalta. Siellä istui pieni, hennonoloinen hahmo. Ääni oli naisen.

”Kyl... kyllä. Niin tein”, Ilpo sai soperrettua. Hetken ajan hahmo istui paikallaan, sitten se nojautui eteenpäin.

”Miksi te sen teitte? Tiesitte työnne varsin hyvin”, hahmo jatkoi. Ilpo tunsi tiukan katseen ja vilkaisi poispäin. Hänen huulensa tuntuivat kuivilta, samoin kurkku. ”Onko teillä vettä?” hän sopersi. Vastausta ei kuulunut.

”Vastatkaa vain kysymyksiin, niin pääsette täältä pikaisesti pois.” Ilpo nyökkäsi ymmärtäneensä.

”Minulla oli ylimääräistä aikaa, ja ajattelin olla hyödyksi”, Ilpo sanoi. Hän tunsi kylmän hien valuvan epämiellyttävästi selkäänsä pitkin. Tämä päivä ei todellakaan alkanut hyvin.

”Hyödyksi?” kivahti hahmo etuoikealla. Ääni oli miehen, joka oli opastanut hänet huoneeseen. ”Tiedättekö, minkälaisen sotkun

teitte?" Ääni kohosi ja koveni. Ilpo nojasi pöytään ja yritti saada henkeä.

"Miksi tällainen kuulustelu?" Ilpo sopersi. "En minä ole tehnyt mitään pahaa."

"Teidän takianne meillä meni kahden kuukauden projekti pilalle", nainen sanoi. "Vahinko ei onneksi ole korvaamaton."

"En minä tee sitä uudestaan", Ilpo mutisi. "En tajunnut."

"Teidän ei tarvitse tajuta", mies sanoi. "Teidän on vain tehtävä työnne."

Tauko. "Oletteko valmis tekemään työnne?" Naisen ääni. "Oletteko?" Miehen ääni. Ilpo nyökkäsi ja nielaisi. Hänellä oli karvas pala kurkussa.

"Voitte mennä. Tämän kerran", mies sanoi ja viittasi kohti ovea. Änkyttäen Ilpo nousi ylös ja kompuroi ulos. Siellä odottivat työkalu, ämpäri ja haalarit. Itsekseen kiroillen Ilpo veti haalarit jalkaansa ja etsi tiensä ulos.

Sinä päivänä Ilpo teki vain ja ainoastaan mitä käskettiin. Kamerat kuumottivat entistäkin enemmän, ja hän mulkoili epäluuloisesti kaikkia henkilökunnan jäseniä. Kukaan ei kuitenkaan puuttunut hänen tekemisiinsä. Kun kello löi neljä, huokaisi Ilpo sydämensä pohjasta ja riensi kokoontumishuoneeseen.

Jaana oli siellä. Hän riisui haalareitaan katsomatta ylös. Ilpo käveli hänen luokseen ja taputti häntä olkapäähän. Jaana säpsähti ja pomppasi ilmaan. Sitten hän kosketti kädellä rintaansa. "Huh huh, sain melkein sydänkohtauksen! Ole varovaisempi ensi kerralla." Ilpo mutisi anteeksipyynnön, mutta Jaana ei tuntunut huomaavan sitä, vaan harppoi kohti ulko-ovea. Hänellä tuntui olevan kiire. Hämmentyneen Ilpon korvissa soi kaksi sanaa: "Ensi kerralla."

Seuraavana aamuna Ilpo tuli töihin varoen, mutta kukaan ei sanonut hänelle mitään. Hän laittoi haalarit päälleen, otti työvälineensä ja astui sisään Kupolipuistoon. Ilma oli viileä ja hieman tuulinen. Ilpolla ei ollut aavistustakaan, miten tuuli saatiin aikaan, mutta sehän ei tietenkään ollut hänen asiansa. Hänen asiansa oli kitkeä voikukkia.

Koko päivän Ilpo työskenteli tehokkaasti, ja saikin aikaan hyvää tulosta. Hän ei pitänyt juurikaan taukoja, ja virkailija tulikin pakottamaan hänet ruokatauolle. Ilpo söi nopeasti ja tehokkaasti. Jaana vilkaisi häntä kerran, mutta Ilpo käänsi heti katseensa pois. Ruokailu oli äkkiä ohi, ja Ilpo palasi töihin.

Ilpo käveli uutta reittiä, koska halusi oikaista, mutta melkein törmäsi toiseen henkilöön, jolla oli samanlainen varustus. He katselivat hetken toisiaan.

”Jaha”, toinen kerääjä sanoi. ”Tämä olisi pitänyt arvata.”

”Kauanko sinä olet tässä hommassa ollut?” Ilpo kysyi ja arvioi toista katseellaan. ”Minä olen muuten Ilpo.” Hän ojensi kätensä. Toinen tarttui siihen ja puristi varovasti.

”Erkki. Tulin kaksi päivää sitten.” Erkin käsi oli nihkeä ja voimaton. Hänen kättelemisensä tuntui lähinnä hiekkapussin heilutukselta. Miehet mittailivat toisiaan. Ilpo huomasi, että Erkin rintapielessä komeili Puolueen merkki. Yhtäkkiä hän tunsi olonsa epämukavammaksi.

”Minä myös”, Ilpo vastasi. Hän istuutui alas, mutta muisti sitten kamerat ja nousi ylös. ”Ehkä meidän on parasta palata töihin”, hän sanoi. Erkki nyökkäsi, ja niin he erkanivat kumpikin omalle reitilleen.

Kun kello oli neljä ja Ilpo palasi kokoontumishuoneeseen, oli Jaana häntä odottamassa.

”Pidä varasi”, Jaana kuiskasi. ”Sinut on pistetty erityistarkkailuun.”

”Mistä sinä sen tiedät?” Ilpo kuiskasi takaisin. Hänestä tuntui, että kaikki tunsivat hänen asiansa paremmin kuin hän itse.

”Näin, kun kohtasit sen toisen miehen”, Jaana jatkoi. ”Sinuna ottaisin rauhallisesti vähän aikaa.”

Ilpo ei aikonut jättää asiaa tähän. ”Mistä tiedän, että sinuun voi luottaa?” hän kysyi tiukasti. Jaana hymyili.

”Et sinä tiedäkään.”

Ilpo saapui kotiin puolilta öin, kun aurinko oli jo laskenut. Hän avasi parvekkeen oven ja nuuhki yöilmaa. Biodieselin haju huokui jostain läheltä, mutta Ilpo ei pystynyt sanomaan mistä. Hän asetti laukkunsa maahan ja avasi sen. Siinä se oli, Taraxacum Officinale, keltaisena ja tuoksuvana. Se oli saatava äkkiä multaan.

Parvekkeella oli joukko ruukkuja, joissa Ilpon piti kasvattaa tänä vuonna papuja. Hän kaivoi pienen kuopan papujen keskelle ja asetti voikukan siihen varovasti. Se vaikutti hennolta, ja Ilpolla kävi mielessä tukea se. Lopulta hän kuitenkin päätti, ettei se ole tarpeen. Itsekseen vihellellen Ilpo meni vuoteeseen ja nukahti melkein heti.

Jaana moikkasi aamulla innokkaasti. ”Terve! Miten työ on alkanut?”

”Terve itsellesi, oikein mukavasti. Onko ollut ongelmia?” Ilpo hivuttautui lähemmäs Jaanaa. Tämä tuoksui tervashampoolta. ”Hän on suihkunraikas”, Ilpo ajatteli. Samassa Jaana painautui häntä vasten. ”Anteeksi.” Ilpo värähti ja toivoi, että kosketus jatkuisi vielä vähän aikaa.

”Ei mitään”, Jaana sanoi ja vetäytyi hieman pois. Lyhyt välimatka tuntui Ilposta pohjattomalta kuilulta. Jaana poistui. Ilpo seurasi hänen perässään.

Ilpo keskittyi lähinnä sektorillaan pysymiseen. Voikukkia ei ollut paljon, ja ne vähäisetkin lähtivät irti helposti. Ilpo tunsi olevansa aivan yksin. Kamerat eivät enää häirinneet häntä.

Hän huomasi Jaanan. Tämä kykki noin viidenkymmenen metrin päässä istuttamassa taimia. Samassa Jaana huomasi hänet, ja heilautti kättään. Ilpo huiskutti takaisin. Hetkiseksi hän unohti missä oli, mutta sai lopulta ajatuksistaan kiinni ja hyökkäsi taas voikukan kimppuun. Työ tuntui nyt kevyemmältä kuin vähän aikaa sitten. Ilpo tunsi edelleen halua poimia jotain ja viedä se mukanaan, mutta vastusti ajatusta. Hän olisi pulassa jo nyt, mikäli jäisi kiinni.

Muutama virkailija tuntui seuraavan Ilpon toimia jatkuvasti. Se hermostutti häntä. Kaksi kuljeskeli parinkymmenen metrin päässä nurmikolla muka jutellen, mutta Ilpo kyllä tajusi, mikä oli homman nimi. Kolmas kuvasi kameralla hänen suuntaansa sadasta metristä. Hän yritti näyttää mahdollisimman viattomalta. Vai näkivätkö he hänen hermostumisensa?

Vähitellen Ilpon oli siirryttävä alkupisteensä suuntaan, mutta keskustelevat miehet siirtyivät hänen mukanaan. Ilpo kaiveli voikukkia paniikissa ja toivoi, että miehet menisivät pois. He kuitenkin pysyivät visusti paikallaan. ”Tämä ei ole todellista”, Ilpo sanoi itsekseen ja kiihdytti työtahtiaan. Se sai hymyn tarkkailijoiden kasvoille. He vaihtoivat pari sanaa ja toinen lähti pois.

Ilpo jatkoi kitkemistään valvovan silmän alla. Jos seuraaja oli hetken näkymättömissä, vaanivat Ilpoa kamerat. Niihin hän ei enää tuhlannut energiaa, kuvatkoon vaan.

Kokoontumishuoneessa oli taas Jaana, joka näytti odottavan Ilpoa. Ilpo asteli hänen luokseen ja oli juuri moikkaamassa, kun Jaana sanoi: ”Luulenpa, että lähden kanssasi sinne baariin.” Ilpon

oli vaikea salata tyytyväisyyttään, kun hän ohjasi Jaanan ulos ja raitiovaunuun.

Vilkkuvat Valot oli tähän aikaan perjantaina lähes täynnä. Nurkkapöydässä istui kaksi nuorta miestä ja nuori nainen. Ilpo istui tuolille, jolla toinen miehistä oli pidellyt jalkaansa. Hän veti luokseen toisen tuolin ja pyysi Jaanaa istumaan. Naista katseltiin hiljaisen mielenkiinnon vallassa. Ilpo odotti hetken ja sanoi sitten: ”Tämä tässä on Jaana. Jaana, tässä ovat Olli, Otto ja Sara.”

”Hauska tutustua teihin”, Jaana sanoi. ”Voisinpa sanoa, että Ilpo on puhunut teistä, mutta valitettavasti näin ei ole”, hän hymyili kohteliaasti. Sara naurahti.

”Me emme työskentele yhdessä”, Ilpo selitteli. Olli kuitenkin hymähti ja sanoi: ”Älä huoli, ei tuo niin iso asia ole. Lisäksi olen varma, ettei hän ole kertonut meistäkään.” Jaana hymyili leveästi.

Ilpo ja Jaana hakivat juomat ja palasivat sitten takaisin. Pöydässä istui vain Otto.

”Missä muut ovat?” Ilpo kysyi ymmällään. Otto joi tuoppinsa tyhjäksi. ”Sara meni vessaan ja Ollilla oli jotain... bisneksiä.”

”Bisneksiä? En minä tiedä mistään Ollin bisneksistä”, Ilpo jatkoi ihmetellen, kun Jaana tarttui hänen käsivarteensa ja pisti huulensa hänen korvaansa vasten. Ilpon sydän jätti lyönnin väliin. ”Me kävelemme nyt ihan rauhassa ulos. Heti.” Jaana veti Ilpoa käsivarresta, ja tämä seurasi.

He olivat ovella muutamassa sekunnissa, ja saman tien ulkona. Jaana pysähtyi henkäisemään syvään ja sanoi: ”Nyt juostaan!” Sen enemmittä puheitta hän pinkaisi vauhtiin. Ilpo sai juosta tosissaan hänen perässään. Hän kuuli, miten kapakan ovi kävi. Jaana

muutti suuntaansa sivukujalle. Ilpo kääntyi hänen peräänsä kyselemättä. Kujan päästä Jaana kääntyi taas vasemmalle, ja kohta Ilpo oli täysin sekaisin suunnista. Jaana pysähtyi.

”Luulen, että karistimme hänet”, hän totesi tuskin hengästyneenä. Ilpo yritti saada henkensä kulkemaan. ”Kene... kenet?” hän kysyi Jaanalta, joka selvästikin kuunteli jotain.

”Meitä seurasi poliisi”, Jaana sanoi. ”Mitä sinä olet mennyt tekemään, idiootti?”

”En mitään...” Ilpo vastasi, mutta muisti sitten. ”Istutin voikukan parvekepenkkiini.”

”Voi vitun idiootti, se on ainakin toisen tason ympäristörikos! Tajuatko, kuinka helposti se leviää?” Jaana raivosi. Hän heilutti käsiään ja harppoi edestakaisin. Ilpo tunsi itsensä tyhmäksi.

”En ajatellut”, hän sopersi, ”Minä...” Sitten hän vaikeni, koska ei keksinyt muuta sanottavaa. Jaana tarttui Ilpon kaulukseen. ”Ja noita kutsuit kavereiksi?”

”Kyllä”, Ilpo sanoi. ”Olemme olleet Ollin kanssa kavereita kohta kymmenen vuotta.” Jaana puhkesi nauramaan. ”Se ei näköjään riittänyt. Kaverisi myivät sinut. Taisit kertoa heille?”

”Kerroin”, myönsi Ilpo. Hän tunsi vihansa nousevan. Hän tarttui Jaanan ranteisiin ja väänsi naisen irti itsestään. ”Katso vähän mitä sanot kavereistani”, hän kirahti. Jaanan ilmekään ei värähtänyt. ”Ihan miten haluat. Ne olivat kuitenkin odottamassa. Enkä usko, että kukaan muu tiesi istutuksestasi.”

”Odota vähän”, Ilpo sanoi. ”Keitä tarkkaan ottaen ovat ne?”

”Turvallisuuspoliisi. Ja koska heidät saatiin kutsuttua paikalle on varsin todennäköistä, että joku kavereistasi on enemmän kuin miltä hän näyttää. Todennäköisesti informantti.”

”Sen on täytynyt olla joku muu”, Ilpo yritti. ”Joku baarin asiakkaista.” Hän vaikeni, koska ei itsekään uskonut siihen. Hän

istahti kadun varrelle, mutta Jaana viittasi häntä nousemaan pystyyn. ”Tässä on liikaa silmiä ja korvia. Tule.”

Jaana johdatti Ilpoa rivakkaa tahtia kohti tuntematonta paikkaa. Ilpo pohti edelleen, uskoako Jaanaa vai ei. Tällä hetkellä hänellä ei kuitenkaan oikein ollut vaihtoehtoja. Niinpä hän päätti seurata. Tie vei kaupungin laitaosille. Siellä kameroita oli vähemmän. Lopulta Jaana pysähtyi erään talon eteen ja koputti oveen. Se avautui, ja Jaana johdatti Ilpon sisään.

”Tässä on se mies, josta puhuin”, Jaana sanoi sisällä olevalle ryhmälle, joka koostui kolmesta miehestä ja yhdestä naisesta. ”Hänet oli pakko ottaa mukaan. Muuten hän olisi joutunut pidätetyksi”, Jaana totesi lakonisesti. Muut mittailivat Ilpoa katseellaan.

”Ei se ole mikään syy, Anita”, yksi miehistä sanoi Jaanalle. Ilpon suu loksahti auki: ”Anita?” Jaana hymyili.

”Kyllä, Anita. Jaana on minun toisioni. Me olemme Lunastettuja.” Anita antoi Ilpolle tuolin. ”Istu alas niin kerron, mistä on kysymys.”

”Joskus jollekulle koituu velkaa, jota hän ei pysty hoitamaan. Joskus joku tekee vakavan rikoksen. Silloin valtio lunastaa hänet.”

”Lunastaa?” Ilpo kysyi. Hän ei antanut katseensa laskea miehestä, joka oli juuri puhunut. Anita jatkoi: ”Lunastaa. Häneltä otetaan pois henkilötunnus. Omaisille sanotaan hänen kuolleen. Pankkitilit ja luottokortit suljetaan, samoin kaikki kommunikaatiovälineet.” Anita piti tauon. ”Mistä puheen ollen: anna puhelimesi tänne.”

Ilpo teki työtä käskettyä. Anita paiskasi sen maahan niin, että palaset vain lentelivät. ”Sitä voidaan jäljittää”, hän sanoi. ”Meidän on aika vaihtaa toiseen taloon.”

”Mennään”, sanoi yksi miehistä, lyhyt ja urheilullinen. Hän oli selvästi hermostunut. ”Olisi pitänyt häipyä jo ajat sitten.” Ryhmä astui ulos ovesta ja lähti hölkkäämään katua pitkin kohti kaupungin keskustaa.

Ryhmä saapui teollisuusalueelle kaupungin laidalla. Yritykset siellä olivat lopettaneet toimintansa, koska ympäristölait tekivät sen kannattamattomaksi. Ilpon oli vaikeaa seurata, koska ryhmä kulki niin nopeasti ja tottuneesti. Lopulta saavuttiin pienen kaksikerroksisen rakennuksen luo. Sen ovi oli lukossa, mutta toinen nainen otti esiin avaimen ja avasi sen. Sarana narahti kuin olisi kovinkin vanha. Ryhmä katosi sisään, ja Anita viittasi Ilpoa seuraamaan. Tämä teki työtä käskettyä.

”Saanko esitellä: Klaus”, Anita viittasi kohti yhtä miehistä. ”Kaarlo. Juhana. Joutsen.”

”Joutsen?” Ilpo kysyi yllättyneenä.

”Joutsen”, nainen sanoi. ”Vanhempani pitivät vesilinnuista.”

”Aha”, Ilpo totesi mykistyneenä. Hän mietti hetken ja kääntyi Anitaan päin: ”Mutta miten sinä sitten sait töitä Kupolipuistosta?”

”Minulla on toisio. Jaana Lappeteläinen. Hän makaa sidottuna ullakolla.”

Ilpo tuohtui. ”Ettehän te voi pitää ihmisiä vankina! Päästäkää hänet heti pois”, Ilpo huusi ja liikahti kohti portaita. Salamana Kaarlo ja Juhana olivat hänen tiellään. Ilpo näki Kaarlon kainalossa aseen ja pysähtyi. ”Vai niin”, hän sanoi ja nosti kätensä. ”Tehdään tämä sitten teidän tavallanne.” Hän istui alas lattialle kädet yhä pystyssä.

”Nouse ylös”, Anita sanoi. ”Me emme ole vihollisiasi. Itse asiassa voimme auttaa sinua.”

”Te? Auttaa?” tokaisi Ilpo. ”Ilman teitä olisin nyt...”

”...vankilassa kuulusteltavana”, Anita keskeytti. ”Sitä sinä et haluaisi.” Anita riisui takkinsa ja raapi hajamielisesti kädessään olevaa arpea, jonka Ilpo rekisteröi vasta nyt. Se ulottui kyynärpäästä ranteeseen. Ilpo irvisti tahtomattaan. Anita vilkaisi Juhanaa. ”Emme tarvitse toisiota enää.”

Juhana nyökkäsi ja kipusi yläkertaan. Pian sieltä kuului kolinaa, ja Juhana työnsi portaita alas naista, jonka kasvot oli peitetty kangassäkillä. Naisen kädet oli sidottu taakse, ja kävelystä päätellen myös jalat olivat olleet vastikään sidotut. Nainen pyristeli vastaan, kun Juhana raahasi häntä eteenpäin. Molemmat katosivat ovesta ulos. Ilpo katseli heidän peräänsä.

”Lunastettuja... onko teitä paljonkin?” hän kysyi. Klaus otti puheenvuoron. ”Arviolta pari sataa tässä kaupungissa. Joku jää kiinni silloin tällöin, eikä uusia Lunastettuja tule kovin usein. Määrä on pysynyt aika lailla samana. Meitä kutsutaan poliisipiireissä joulupukeiksi.”

”Joulupukeiksi?” Ilpo kysyi. Klaus hymyili leveästi. ”Kumpaakaan ei ole olemassa.”

Ilpo kääntyi taas Anitaa kohti. ”Jos kerran olette kaikki lainsuojattomia, niin mitä hittoa sinä Kupolipuistossa teit?”

Anita katsoi Ilpoa hetken ja hymähti. ”Ensinnäkään me emme ole lainsuojattomia, koska meitä ei ole olemassa. Toiseksi, olin siellä tiedustelutehtävissä. Me aiomme räjäyttää Kupolipuiston.”

Ilpo räpäytti silmiään. ”Hyvä vitsi.”

”Ei se ole vitsi”, Klaus sanoi. ”Tätä on valmisteltu yli vuosi.”

”Miksi juuri Kupolipuisto?” Ilpo kysyi ja istuutui betonisen ulokkeen päälle. Se tuntui epämukavalta, mutta oli parempi vaihtoehto kuin seisominen.

Anita otti puheenvuoron. ”Sillä on suuri symbolinen arvo. Se on uuden järjestyksen ensimmäinen merkki. Tämä on muistutus kaikille, että Lunastettuja on olemassa. Meidän ihmisarvomme, menneisyytemme ja tulevaisuutemme on viety. Siinä on kaikki, mikä tekee ihmisestä ihmisen”, Anita vaahtosi. ”Kun tekomme pääsee mediaan, ihmiset saavat viimeinkin tietää, että meitä on olemassa.”

He ovat hulluja, Ilpo ajatteli. Hän päätti pysyä valppaana, jotta pääsisi tilaisuuden tullen pakenemaan. Anita lopetti, ja koko porukka vaikeni. Ilpolle tuli mieleen jotain.

”Kuinka te pystytte huijaamaan kameroita? Entä se... toisio, miten hänen henkilöllisyytensä varastetaan?”

Klaus vastasi: ”Ollaanpa sitä nyt uteliaita. Kaikki paljastetaan aikanaan – jos paljastetaan.” Ilpo peitti pettymyksensä. Samassa Juhana palasi yksin. Hänen kasvonsa olivat ilmeettömät. Hän nyökkäsi Anitalle, joka nyökkäsi takaisin. Joutsen ja Kaarlo nostivat reput selkäänsä ja ryhmä selvästikin valmistautui lähtemään. Anita heilautti päätään ulko-ovea kohti ja puki takin päälleen. ”Tule. Me menemme nyt.”

Anita kaivoi komerosta esiin kaksi kivääriä ja antoi toisen niistä Joutsenelle. Tämä tarkasti sen asiantuntijan ottein ja piilotti sitten takkinsa alle. Siksi kaikilla on pitkät takit, Ilpo ajatteli. Ryhmä astui ulos ovesta ja alkoi tarpoa kohti kaupungin keskustaa tiiviissä jonossa. Vauhti oli nyt selvästi nopeampi.

Kukaan ei puhunut sanaakaan, ja Ilpo aisti jännityksen ilmassa. Anita johti joukkoa, ja Ilpo oli keskellä jonoa. Ilpo yritti pitää yllä keskustelua: ”Kupolipuiston räjäyttämiseen tarvitaan valtava määrä räjähdysainetta. Mistä te...”

”Hssh”, sanoi Kaarlo, joka kulki Ilpon takana. ”Ei ole mitään syytä puhua.”

Ilpo mietti, miten pääsisi tilanteesta pois. Hän ei keksinyt yhtään hyvää ideaa. Kaarlo näytti mieheltä, joka ei epäröisi ampua. Ilpolla ei ollut minkäänlaista halua kokeilla, pitikö huomio paikkaansa. Niinpä hän tyytyi kulkemaan joukon mukana.

Häntä kummastutti se, miten vaivattomasti ryhmä valitsi kulkureittinsä siten, että kameroita oli tuijottamassa aina mahdollisimman vähän. Reitin valintaan oli varmasti mennyt kuukausia. Kupolipuisto lähestyi hyvää vauhtia. Aikoiko ryhmä todellakin tehdä tekosensa päivänvalossa?

Ilpo katseli ympärilleen. Kiireiset ihmiset kulkivat ohitse kuka minnekin, mutta yksikään ei näyttänyt sellaiselta, jolta voisi pyytää apua. Missä poliisit olivat silloin, kun heitä tarvittiin? Normaalisti he pörräsivät kaikkialla. Ilpo vilkuili sivuilleen niin intensiivisesti, ettei huomannut ryhmän pysähtyneen, vaan törmäsi suoraan Joutseneen, kun ryhmä pysähtyi.

”Olemme perillä. Valmistautukaa”, Anita sanoi. Hän viittilöi muille, ja nämä hajaantuivat. Ilpo otti pari sivuaskelta.

”Sinä et lähde minnekään”, Kaarlo sanoi ja laski kätensä Ilpon olkapäälle. ”Me odotamme tässä.”

Ilpo kohautti olkapäitään. Kusessa hän oli joka tapauksessa. ”Okei, tehdään niin kuin te haluatte.” Hän istui puistonpenkille ja jäi katselemaan, mitä tapahtuu. Heidän takanaan avautui puisto, joka oli lähes tyhjä. Aika ja paikka oli valittu todella huolellisesti.

Joukko oli jakautunut kolmeen osaan, jotka lähestyivät Kupolipuistoa vähän eri suunnista. He kävelivät päättäväisesti, mutteivät kovin nopeasti.

”Automaattikamerat alkavat kuvaamaan liian nopeasti kulkevaa”, Kaarlo luki Ilpon ajatukset. ”Samoin myös liian lähelle tulevaa”, hän jatkoi. ”Meidän on työskenneltävä nopeasti.”

Vasemmalta lähestyi Juhana, keskeltä Anita ja Joutsen, ja oikealle jäi Klaus. Kaarlo katsoi ympärilleen ja latasi aseensa takin suojissa. Ilpoa kylmäsi. Kaarlo vilkaisi Ilpoa ja hymyili. Sitten hän pisti aseen takaisin taskuunsa. ”Ihan vaan kaiken varalta”, Kaarlo kuiskasi. Ilpo seurasi edessään avautuvaa näytelmää.

Noin kahdenkymmenen metrin päässä seinästä kaikki pysähtyivät. Vasemmalta lähestyi joukko koululaisia, ja ryhmä teeskenteli keräävänsä roskia maasta. Koululaiset kulkivat metelöiden heidän ohitseen ja katosivat lopulta kupolin kaaren taakse. Anita teki muutaman käsimerkin, ja muut nyökkäsivät. He laskivat reppunsa maahan.

Juhana ja Klaus vetivät repustaan radiopuhelimen näköiset laitteet, ja näpelöivät niitä. Kaarlo katseli heitä ja sanoi: ”Vanhan ajan radiopuhelimia. Täydellisiä sytyttimiä. Niiden taajuutta ei enää juurikaan käytetä.” Miehet pistivät sytyttimet takaisin reppuunsa ja kytkivät ne johonkin. Anita oli sillä välin tehnyt jotain omalle repulleen, koska hän nosti sitä juuri selkäänsä. Anita tasapainotti repun ja astahti sitten kohti Kupolipuistoa. Heti hänen jäljessään tulivat Juhana ja Klaus. Joutsen jäi paikalleen ja polvistui. Ilpo näki hänenkin kädessään radiopuhelimen.

Noin kymmenen metrin päässä seinästä kaikki pysähtyivät kuin yhteisestä merkistä. Reput otettiin selästä, ja kaikki polvistuivat. Reput heitettiin seinän viereen – sitä oli selvästi harjoiteltu – ja sitten ryhmä asteli poispäin suoraan kohti Ilpoa ja Kaarloa.

”Kamera reagoi liikkeeseen”, Kaarlo sanoi. Hän tempaisi Ilpon pystyyn ja alkoi raahata tätä kohti puiston toista reunaa. Muut seurasivat heidän perässään. Ryhmä pinkaisi juoksuun. Ohikulkijat katsoivat heitä kummissaan. Lopulta kaikki pysähtyivät lähimmän rakennuksen varjoon. Anita vilkaisi kupolin suuntaan.

”Siellä ne ovat vielä paikallaan”, hän sanoi ja otti radiopuhelimen esille. Siihen oli kiinnitetty tulitikkulaatikon kokoinen laite. ”Sytytin”, Anita sanoi. ”Pommit reagoivat sen pulssiin, eivät muuhun.” Sitten hän otti laatikon käteensä ja katsoi muita. ”Oletteko valmiita?” Ilpo kurkisti hänen kainalonsa alta kohti Kupolipuistoa. Reppujen luona näkyi kaksi pikkulasta, jotka tutkivat niitä uteliaina. ”Ei!” Ilpo huusi ja ryntäsi juoksuun.

Samassa välähti, ja Ilpo sokeutui. Lähes heti sen jälkeen tuli paineaalto, joka puhalsi hänet mukanaan kuin rukkasen. Korvat menivät lukkoon jyrinästä, ja Ilpo tunsi törmäävänsä johonkin. Jostain kuului kiljuntaa.

Ilpo yski savua ja verta. Hän oli purrut kieleensä. Ilpo konttasi hitaasti suuntaan, jonka arveli olevan poispäin räjähdyksestä. Vähitellen hänen näkönsä palautui.

Anita käveli hänen vierellään. ”Oletko kunnossa?” hän kysyi. Ilpo pudisti päätään puoliksi vastaukseksi, puoliksi osoittaakseen, ettei halunnut olla Anitan kanssa missään tekemisissä. Anita käsitti väärin ja polvistui hänen viereensä. ”Me onnistuimme, Ilpo”, hän sanoi. ”Me onnistuimme.” Anita kaivoi jostain esille nenäliinan ja pyyhkäisi sillä veret pois Ilpon suupielestä. Joutsen käveli heitä kohti.

”Meidän täytyy poistua”, hän sanoi. ”Klaus kuuli jo sireenejä.” Anita pysähtyi. ”Shit. Ei niiden näin aikaisin pitänyt tulla.” Hän kiskaisi Ilpon pystyyn. ”Valmiina tai et, nyt mennään.” Hän lähti raahaamaan Ilpoa sivummalle. Tämä ei jaksanut juurikaan vastustella.

”Meidän on hajaannuttava”, Anita sanoi Joutsenelle. ”Sano muille, että tapaamme kolmostalolla.” Joutsen nyökkäsi ymmärtäneensä ja poistui. Anita pysähtyi ja pyyhki hikeä otsaltaan.

”Huh huh. Sepäs oli jotain!” Sitten hän veti esiin aseensa ja tarkasti sen. ”Sinulle minulla ei ole tällaista, mutta et varmaan sitä käyttäisikään?” Anita kysyi Ilpolta. Tämä pudisti päätään. Puhuminen olisi ollut tuskallista. Anita katseli ympärilleen. ”Tuolla kadulla on vähiten kameroita. Sinne me emme mene.”

”Mikhi?” Ilpo kysyi. Kieli oli kipeä ja turvonnut. Anita katsoi häntä ja virnisti. ”Koska se on suunta, johon järkevä ihminen menisi. Me menemme sen sijaan tänne”, Anita sanoi ja veti Ilpon pienelle kujalle. ”Täällä ei ole kameroita.”

Kuja tuntui olevan kilometrien pituinen. Jostain kuului itkua ja ambulanssin ääni. Jonkin matkan päässä vilkkuivat siniset valot.

Ilpo mietti, miten pääsisi ilmoittautumaan poliisille.

Anita oli jo kujan suulla, kun ampuminen alkoi. Ilpo syöksyi maahan, kun luodit iskeytyivät seinään. ”Helvetin helvetti”, Anita kiroili. ”Kohta he piirittävät meidät.” Hän kaivoi esiin radiopuhelimen. ”Olkaa nyt kantamalla”, hän sanoi itsekseen ja nosti laitteen suulleen. ”Reppu kaksi, reppu yksi.” Hiljaisuus. Anita yritti uudestaan: ”Reppu kaksi, reppu yksi.” Pieni tauko jälleen. Juuri kun Anita oli avaamassa suutaan, kuului radiosta tiukka ääni: ”Reppu kaksi kuulee. Mikä tilanne?”

”Olemme Peltokujalla”, Anita sanoi. ”Meitä ammutaan konepistooleilla. He piirittävät meidät kohta.”

”Odota siellä, tulen”, Klaus vastasi rauhallisesti mutta niin kuuluvasti, että Ilpo erotti joka sanan. Odota, Ilpo ajatteli. He aikovat jättää minut tänne. Ilpo nosti varovasti maasta irronneen mukulakiven, ja löi sillä Anitaa niskaan. Tämä kaatui ääntäkään päästämättä. Ilpo kokeili Anitan pulssia. Hän oli hengissä. Hyvä.

”Olen siellä viidessä minuutissa”, radio pauhasi. ”Pidä pintasi.”

Ilpo tunsi olevansa todella yksin. Miten tähän tilanteeseen oli tultu? Hän oli vain halunnut rauhallisen kesätyön. Nyt kaikki oli pilalla.

”Hei hiellä!” Ilpo huusi. ”Älkää ampuko! Olen viaton!”

”Sano nimesi ja sosiaaliturvatunnuksesi”, kuului komento. Ilpo huokaisi.

”Ilpo Tuomihto, 130297-0654.”

Hetken oli hiljaista. Sitten joku huusi: ”Tarkistus epäonnistui. Tulkaa ulos kädet ylhäällä. Saatte kaksi minuuttia aikaa.” Ilpo vilkaisi olkansa yli. Oliko jo myöhäistä paeta? Hän päätti ottaa jalat alleen.

Kajahti laukaus. Ilpo putosi polvilleen tuskan viiltäessä selkää. Kumiluoteja, hän ajatteli. He käyttävät kumiluoteja. Ilpo kompuroi pystyyn ja jatkoi matkaansa. Ehkä tapahtuisi ihme, ja hän pääsisi karkuun.

Samassa alkoi kuulua laukauksia, ja poliisit huusivat toisilleen varoitushuutoja. Sen täytyi olla Klaus, joka tuli hakemaan Anitaa. Ilpo uskalsi vilkaista taakseen. Poliisit perääntyivät, sillä Anita oli herännyt, ja he olivat nyt ristitulessa.

Ilpo juoksi pari korttelinväliä ja pysähtyi huohottamaan. Hän ei ollut tottunut tällaiseen. Rintaan pisti, selkään sattui ja sydän tykytti. Pakko oli kuitenkin jatkaa, sillä poliisi taatusti etsisi häntä. Ilpo hölkkäsi eteenpäin. Jossain kuului lisää sireenejä. Hän kääntyi sivummalle ja hiljensi vauhtia. Kohta hän olisi kaupungin laidalla. Enää ei kannattanut pysähdellä. Padasjoelle oli pitkä matka.

Samassa Ilpo tunsi jotain pehmeää poskellaan ja pyyhkäisi sen pois kämmenellään. Sillä komeili voikukan siemen. Samanlaisia haituvia pyörähteli tuulen mukana kaikkialla ympärillä. Ilpo pysähtyi, kohotti kasvonsa taivaalle ja nauroi pitkään.

Markus Harju

Rääsymies

Oli yö, kun Gabriel ja Aurora Hentunen saatettiin Reservaatin porteille. Rajapuomien punaiset lamput sykkivät sateen juovittamassa pimeydessä. Ne loivat synkkiä varjoja rajavartijoiden kylmille kasvoille. Muuri, joka tulisi kohta erottamaan tuomitut heidän entisestä elämästään, kipinöi ja räsähteli vihaisesti pisaroiden suomiessa sen pintaa. Jossakin yläpuolella välähti ja jyrähti. Aurora painoi märät kasvonsa isänsä takin liepeeseen, kun virkamies nousi autostaan sadeviittaansa siloitellen.

”Kansalaiset Hentunen G. ja Hentunen A.” Byrokraatti ei katsonut heihin ojentaessaan muovitetut paperit rajavartijoiden esimiehelle. ”Hentunen G:llä toistuvia maksuhäiriöitä, luottotiedot mitätöity. Hentunen G. ei ole toistuvista vaateista huolimatta onnistunut hankkimaan itselleen pysyvää työpaikkaa, jonka mukaan hänet voitaisiin luokitella. Hentunen A. olisi ikänsä puolesta vielä mahdollista sijoittaa uudelleenkasvatukseen, mutta Hentunen G. vastustaa, eikä biologista äitiä ole saatu oikeuden kuultavaksi.”

Rajavartijoiden esimies selasi paperit läpi ilmeettömänä. Hän nyökkäsi.

”Portti auki!”

Portin puoliskot erkanivat hitaasti toisistaan onton hurinan säestyksellä. Gabriel Hentunen katsoi kerran taakseen. Kaupungin valot loistivat kirkkaina ja hyväntuulisina. Siellä oli elämä, joka oli kerran tuntunut olevan täynnä mahdollisuuksia. Elämä, joka oli osoittautunut valheeksi. Hän tarttui Auroraa kädestä, ja yhdessä he astuivat portin mustaan kitaan.

Muutaman askeleen jälkeen he eivät olleet enää kansalaisia.

Se tapahtuu helposti, niin kovin helposti, arvon vieminen ihmiseltä, Gabriel ajatteli kulkiessaan muurin läpi. Jokunen väärä päätös, ripaus epäonnea ja epäoikeudenmukaisuutta, ja kohtalo kääntää kasvonsa.

Vielä kuusi vuotta sitten kaikki oli näyttänyt valoisalta; oli ollut opiskelupaikka kaupallisella sektorilla, kaunis tyttöystävä ja kirkas tulevaisuus. Silloin nuorena oli hyväksynyt kaikenlaista ajattelematta. Kuvitellut jotenkin, että kaikki oli osa henkilökohtaista maailmanvalloitussuunnitelmaa. Kaikki ajatukset omaperäisiä, teot tarkoituksellisia. Onnistuminen itsestäänselvää. Silloin ei vielä ollut tajunnut tallovansa samaa sontakasaa kuin lukemattomat edeltäkäyneet.

Gabrielin äiti oli nimennyt hänet arkkienkelin mukaan. Kuinka naurettavalta tuo ajatus nyt tuntuikaan.

Portti hurahti kiinni. Ääni resonoi Gabrielin luissa kuin ikuisuuden kuiskaus. Reservaatin rähjäisten kerrostalojen varjostamat kadut avautuivat heidän edessään valmiina nielaisemaan heidät unohdukseen. Palavien roskapönttöjen öljyiset liekit soivat sen

vähäisen valon, minkä avulla ympäristöä saattoi tarkkailla. Enempi valo ei ehkä olisi ollut toivottavaakaan. Lieskojen tarjoaman lämmön ympärille kerääntyneinä kyyhötti epämääräisiä hahmoja.

Aurora ei itkenyt. Ei nyt, ei silloin, kun heidät haettiin, eikä silloin, kun heidät tuotiin. Siitä Gabriel oli kiitollinen. Tyttö ymmärsi kyllä, mitä tapahtui, ainakin pääpiirteissään, mutta oli selvästi sisäistänyt sen, ettei minkään maailman itku tai hampaittenkiristys muuttanut tilannetta, kun kohtalo otti ihmisestä kuristusotteen.

Märät vaatteet painoivat ja hiersivät. Auroran hampaat kalisivat hiljaa. Gabriel puristi tyttärensä kättä lujemmin ja otti ensimmäisen askeleensa kirottujen valtakunnassa. Tärkeimmät asiat ensin: valoa, lämpöä. He lähestyivät varovasti erään liekkitynnyrin ympärille kerääntynyttä ryhmää.

Gabriel rykäisi vaivaantuneesti.

”Anteeksi... Minun nimeni on Gabriel ja tyttäreni on Aurora. Olemme... öh... uusia täällä ja kovasti viluissamme...”

Jo sanojen päästessä suustaan Gabriel tajusi, kuinka typerältä kuulosti. Verrattuina rähjäiseen, kumaraiseen väkeen hänen ja Auroran täytyi suorastaan kiiltää uutuutta, vaikka heidänkin vaatteensa olivat jo parhaat päivänsä nähneet. Tummia kasvoja kääntyi heitä kohti silmät tulen loimussa kiiluen. Oli vaikea sanoa, johtuiko kasvojen tummuus liasta vai luonnollisesta pigmentistä, mutta ystävällisyyttä tai myötätuntoa niillä ei näkynyt. Hahmot muodostivat puolipiirin heidän ympärilleen. Yksi astui askeleen lähemmäs laskelmoivan näköisenä.

”Uusia ja viluissaan, haha. Varmaan, varmaan. Herra ja neiti Putsi on varmaan kovasti nälissäänkin, on, on, sen kyllä näkee. Vaan mitäs Putsit on valmis maksamaan, hmm? Ei ole ilmaista lämpö, ei muona.”

Piiri alkoi sulkeutua heidän takanaan. Aurora painoi jälleen kasvonsa isänsä takinliepeisiin, kun likaiset kädet alkoivat nyppiä heidän vaatteitaan ensin tunnustellen, sitten kovakouraisemmin.

”Meillä ei ole rahaa...” Gabriel aloitti.

Puhujahahmo puhkesi käheään nauruun.

”Kuinkas oliskaan? Tänne ketään kahisevaa taskuissaan lähetetä. Vaan koreat on vaatteet, ja pikkuneiti soma...” Se lipaisi huuliaan ilkeän virneen säestämänä.

Rinki sulkeutui hitaasti tiiviimmin, kun jostakin katujen syövereistä nousi ulvova tuuli. Se kiskaisi liekin hetkeksi lähes vaakasuoraan. Limaisia sanomalehden sivuja lehahti ilmaan kuin pimeys olisi yhtäkkiä saanut siivet. Tummat hahmot alkoivat vetäytyä mutisten keskenään jotakin, mistä Gabriel ei saanut selvää. Puhemiehen naama tummui entisestään kumppaniensa arkuuden vihastuttamana. Se kiristeli keltaisia hampaitaan ja mylvi käskyjä, mutta muut hajaantuivat kasvavalla kiireellä.

Pian paikalla olivat vain he kolme. Likaisen hahmon käteen oli jostain ilmestynyt ilkeän näköinen veitsi, eikä ollut vaikeaa arvata, mitä tämä aikoi sillä tehdä ja kenelle. Äkkiä kuitenkin roskatynnyrin jo laantunut roihu sihahti ja sammui tyystin.

Gabriel perääntyi vaistomaisesti muutaman askeleen ja veti Auroran suojaan taakseen. Odotettua hyökkäystä ei kuitenkaan tullut. Sen sijaan pimeydestä kuului tukahtunut korahdus, joka muuttui märäksi kurlutukseksi. Tömäys ja laahaava ääni. Gabrielin silmät eivät olleet vielä täysin ehtineet mukautua äkisti muuttuneeseen valaistukseen, mutta hän oli aistivinaan pimeydessä hahmon – suuremman kuin rähjäinen puhuja oli ollut – ja kuulevinaan syvän, korisevan hengityksen. *Jos yöllä on siivet, niin miksei sitten keuhkotkin.* Vastenmielinen löyhähdys tulvahti hänen sieraimiinsa, ja hahmo puhui.

”Kadut ovat täynnä saastaa.”

Sitten se oli poissa. Roskatynnyri leimahti uudelleen roihuun.

Myöhemmin Gabriel yritti kuvailla itselleen, miltä tuo ääni oli kuulostanut, muttei onnistunut täysin tavoittamaan sen olemusta. Ääni oli ollut syvä, mutta jotenkin vaimennettu, kuin kaukaa tuleva. Kärisevä, mutta vahva. Ja löyhkä: kuin märkä koira avatussa haudassa.

Ruumis makasi maassa kasvot alaspäin. Tumma lammikko laajeni hitaasti sen kasvojen alla. Tynnyrin reunaan jäänyt märkä raapama selitti kuuluneen laahaavan äänen.

Gabriel painoi käden suulleen, yökkäys teki tuloaan. Toisella kädellään hän piti Auroraa painettuna taakseen, yritti epätoivoisesti varjella tytön viattomuuden viimeisiä sirpaleita. Hän kuitenkin tiesi jo, että elämässä, joka heillä oli edessään, tyttö joutuisi luultavasti pian näkemään pahempaakin ja tottumaan siihen.

He kumpikin joutuisivat.

”Hei, siellä!”

Ääni tunkeutui Gabrielin tajuntaan verkkaisesti. Ihmisen ääni. Joku huiskutti kiivaasti läheisestä kadunkulmasta.

”Tänne! Tänne näin! Siellä ei ole hyvä olla.”

Sen Gabriel totisesti jo tiesikin, mutta toisen äänen vahvistus asianlaidasta sai hänet irtautumaan lamaantuneisuudestaan. Juuri koettu järkytysnäytelmä oli nostanut epäluulon viitan hänen ylleen, mutta mennessään varovaisesti lähemmäksi hän helpotukseksekseen huomasi, että tämä puhuja ainakin näytti ihmiseltä. Heikko, lähes olematon leuka ja vetiset silmät eivät luoneet uhkaavaa vaikutelmaa. Mies oli myös puhtaampi kuin roihun ääressä kyyhöttäneet. Tämänkin vaatetus oli repaleinen ja likainen, mutta se kuitenkin muodostui vaatekappaleista, eikä pelkistä ruumiin ympärille kiedotuista lumpuista.

”Tänne nyt, nopeasti! Suojaan. Saatte muonaakin, mutta ulkona ei ole hyvä olla yöllä”, mies jatkoi ja osoitti sormellaan tulen ääressä viruvaa raatoa. ”Ton kaverit saa pian rohkeutensa takaisin, eikä Rääsymies välttämättä pelasta teitä toista kertaa.”

Mies, joka kutsui itseään Jalleksi, johdatti Gabrielin tyttärineen yhteen rokonarpisista kerrostaloista. Kontrastina ulkona leviävälle kurjuudelle talossa oli sähköt, joskin roskaista rappukäytävää valaisevat lamput paloivat vaimeasti ja räpsähdellen. Jalle selitti sen johtuvan generaattorista. Sen enempää he eivät puhuneet ennen kuin hissi oli kuljettanut heidät ylös ja he astuivat tilavaan, mutta parhaat päivänsä nähneeseen huoneistoon. Ei sielläkään varsinaisesti lämmintä ollut, mutta sameat ikkunalasit tarjosivat kuitenkin tuulensuojaa.

”Tää saa nyt kelvata. Odottakaa täällä niin mä käyn hakemassa vähän murkinaa”, Jalle sanoi ja katosi takaisin rappukäytävän varjoihin ennen kuin Gabriel sai muotoiltua edes kiitoksen tapaista.

Auroran pää alkoi jo nuokkua. Gabriel johdatti tyttärensä reikäiselle sohvalle, pyyhkäisi siitä pahimmat pölyt ja peitteli tämän nukkavierulla huovalla, jonka löysi lattialta. Pian tyttö oli unessa. Gabriel kääri toisen huovan harteilleen ja tuijotti turtuneena ympäristöään. Shokki ja toivottomuus, joita hän ei ollut Auroran takia sallinut itsensä aiemmin tuntea, alkoivat nyt vallata alaa hänen sisällään, vaikka asiat näyttivätkin olevan asteen verran paremmin kuin vielä hetki sitten. Hän yritti muistuttaa itselleen, ettei sekään vielä ollut suinkaan varmaa. Sellainenkin sanonta oli olemassa kuin ”ojasta allikkoon”. Oli kuitenkin liian rasittavaa jaksaa välittää.

Tulkoon, mitä tulee.

Jalle palasi tovin kuluttua mukanaan kaksi avattua säilyketölkkiä ja lusikat. ”Ei ruveta nyt hukkaamaan virtaa lämmittämiseen, ettekä varmaan tultakaan jaksa ruveta väsäämään”, hän sanoi ja vilkaisi sohvalla tuhisevaa Auroraa. ”Jaa-a, taisin tuoda liikaa. No, kyllä mullekin maistuu.” Hän työnsi hernekeittopurkin Gabrielin käsiin ja istahti itse pöydän ääreen asettaen purkillisen säilykelihaa eteensä. Hetken kuluttua hän huomasi, että Gabriel seisoi yhä aloillaan. ”Istu nyt, hyvä mies, alas ja ala syödä. Ei sua kukaan täällä nappaa.”

Gabriel istui toiselle puolen pöytää ja alkoi mekaanisesti lapioida vihreää mössöä suuhunsa. Tovin hiljaisuuden jälkeen hän uskaltautui kysymään: ”Tuolla ulkona... Mitä tapahtui? Mitä ne oli?”

Jalle huokaisi ja asetti lusikkansa syrjään.

”Ikävän alun saitte uudelle elämällenne, poika-rukka. Morlokeista sun ei tartte välittää”, Jalle sanoi virnistäen vaisusti. Myöhemmin Gabriel tuli ymmärtämään, että nimi viittasi niihin, jotka olivat olleet kaupustelijoita, kerjäläisiä, alkoholisteja ja muita vastaavia yhteiskunnan laitamilla jo ennestään majailleita. ”Ei teiän niitten joukkoon tartte mennä. Päältäkin näkee, ettette ole sitä sakkia. Rääsymies taas...” Jalle piti tauon kuin hakeakseen sanoja. Hän näytti vaivaantuneelta. ”No, kukaan ei oikeastaan tiedä. En oo itsekään ollu täällä niin pitkään, mutta kuulemma se rupesi näyttäytymään kaduilla joskus parikymmentä vuotta sitten. Ilmestyy tyhjästä, häviää yhtä nopeasti ja jättää ruumiita jälkeensä. Näyttäis siltä, että väkivalta tai sen uhka houkuttelee sen esiin. Ei sen motiiveista kukaan tiedä, mutta teidät se nyt ainakin tällä kertaa pelasti.”

Gabriel rypisti otsaansa. Miten kummalliseen maailmaan hän olikaan astunut tyttärensä kanssa.

Jalle alkoi kertoa itsestään ja kysellä heistä. Alkuun Gabriel vastaili lyhyesti, antoi toisen puhua niitä näitä. Pian hän kuiten-

kin huomasi vuodattavansa sisällään kytevän katkeruuden sanalliseen muotoon, ja kun alkuun oli päästy, ei siitä loppua tahtonut tullakaan. Hän kertoi oikeustaisteluista, joita oli käynyt saadakseen Auroran huoltajuuden. Taisteluista, jotka olivat syöneet kaiken, mitä opintotuista ja kansalaispalkasta elämisen jälkeen jäi. Hän kertoi myös epäonnisesta ja lyhyestä työurastaan Mega-marketissa. Sen elämänjakson päättymiseen ei ollut vaadittu kuin kärttyisä perheenäiti, jolle Gabriel ilmeisesti ei ollut hymyillyt tarpeeksi leveästi.

Jalle nyökytteli päätään mietteliään näköisenä.

”Paska juttu, mutta elämä on sellasta. Ei se varmaan helpota, mutta samanlaisia tarinoita täällä kuulee paljonkin. Tervetuloa Persläpeen sitten. Niin me tätä paikkaa kutsutaan.” Gabrielille jäi epäselväksi viittasiko Jalle taloon, jossa he olivat, vaiko Reservaattiin yleensä, mutta loppujen lopuksi asia oli merkityksetön. Samaa persläpeä se kaikki hänelle oli. ”Ei tän tartte elämän loppu olla”, Jalle jatkoi. ”Sullakin on koulutusta ja kaikkee. Kyllä sulle täältä hommaa löytyy, mutta nyt kannattais varmaan vähän ummistaa silmiä. Sulla on ollut pitkä yö.”

Gabriel tajusi olevansa kuolemanväsynyt. Hän tunsi itsensä tyhjentyneeksi. Epäluulon suojamuurit sortuivat hiljalleen. Mitäpä se muuttaisi vaikka nukkuisikin? He olivat joka tapauksessa jo Jallen ja tämän arvatenkin kaikkialla talossa majailevien kumppaneiden armoilla. Olisivat nämä nytkin jo voineet toteuttaa aikeensa, jos olisivat pahaa tarkoittaneet.

***

Seuraavien päivien aikana Gabriel tutustui uuteen elämäänsä ja asuinkumppaneihinsa. Hiljalleen hän ymmärsi, kuinka hyvä onni

heillä olikaan käynyt tuona ensimmäisenä, kauheana iltana. Jallen porukka koostui pitkälti samanlaisista ihmisistä kuin Gabrielkin: ihmisistä, joiden ainoa todellinen rikos oli ollut tipahtaa yhteiskunnan suojaverkon läpi tai joissain tapauksissa jäädä kiinni sen porsaanreikien hyödyntämisestä. Rääsymiestä hän ei enää nähnyt, mutta tiesi pelastajansa olevan siellä jossakin, partioimassa pimeitä katuja kuin kostava aave. Olento oli ollut kauhistuttava, mutta silti se kiehtoi häntä. Ei hän sitä enää tavata halunnut, muttei saanut heitetyksi mielestäänkään. Alkuun Gabriel yritti kysellä siitä enemmänkin, mutta oppi pian, että oli asioita, joista ei puhuttu.

Pian hänelle valkeni myös, ettei Reservaatti ollut suinkaan yhtä harmaata kokonaisuutta, vaan jaettu sektoreihin, joita erinäiset jengit, klaanit ja ryhmittymät hallinnoivat kukin omilla tavoillaan. Sen kaiken keskellä seisoi synkkänä vanha rangaistuslaitos, jonne väkivaltaisimmat ja mielipuolisimmat yksilöt oli ollut tapana sulkea ennen kuin yhteiskunta oli palauttanut kuolemanrangaistuksen voimaan. Nyttemmin rakennus oli rappeutunut, ja paikalliset välttelivät sitä kuin ruttoa. Kuiskittiin, että siellä kummitteli.

Reservaatti ei myöskään ollut niin suljettu kuin yhteiskunta antoi kansalaistensa uskoa. Valtion politiikka oli ”poissa silmistä, poissa mielestä”, mikä tyydyttikin suurinta osaa kansalaisista, mutta aina löytyi niitä, joilla oli rakkaita ihmisiä sisäpuolella ja niitä, jotka olivat valmiita hämäräperäisempiin operaatioihin. Juuri tällä saralla Jallen kopla loisti. Useimmilla sen jäsenistä oli kaupallista koulutusta, eikä sitä ollut kovinkaan vaikeaa soveltaa käytännön logistiikkaan liikuteltaessa valonarkaa tavaraa. Alkuun Gabrielia oli arveluttanut olla välikätenä kaupoissa, joissa vielä ulkopuolella olevat rikollisliigat liikuttivat huumeita ja alkoholia Reservaattiin ja sen kautta takaisin yhteiskuntaan pesten näin omat kätensä. Omantunnon pistos vaimeni kuitenkin nopeasti.

Yhteiskunta oli pettänyt hänet. Mitäpä hän olisi siitä piitannut.

Operaatiot olivat myös ainoa tapa saada tarpeeksi ruokaa Reservaattiin. Yhteiskunnan armopalat riittivät hädin tuskin nälkäkuoleman välttämiseen. Vartijat olivat toki valppaita estäessään ihmisiä poistumasta, mutta tavaran liikkumisen suhteen he olivat joustavampia, kunhan heidän omiinkin käsiinsä jäi vaivanpalkkaa.

Kaiken kaikkiaan Gabrielin ja Auroran elämä oli lopulta jonkin aikaa parempilaatuista kuin viimeiset vuodet ulkopuolella. Ajan mittaan heistä olisi ehkä tullut jopa onnellisia, jos vain menneisyys olisi antanut heidän olla rauhassa.

He olivat eläneet Reservaatissa kuukausia – tarkemmasta luvusta Gabriel ei ollut varma, sillä ensimmäisten viikkojen jälkeen hän oli lakannut pitämästä kirjaa. Ajan kulumisella ei ollut vuorokauden vaihtelua lukuun ottamatta merkitystä hämärissä taloissa ja varjoisilla kaduilla. Sinä päivänä rutiini, joka oli jo ehtinyt muovautua heidän elämänsä ylle kuin vanha, kulahtanut vaatekappale, kuitenkin rikkoutui.

Sinä päivänä portti avautui jälleen.

Siinä ei itsessään olisi ollut mitään hätkähdyttävää, mutta tällä kertaa tuosta synkästä tunnelista ei astunutkaan joku yhteiskunnan hylkäämä piruparka, vaan joukko lainvalvojia täydessä varustuksessa. Joukon keskellä käveli kolmikko, joka ei olisi voinut enempää näyttää siltä, että oli väärässä paikassa: mustapukuinen, laiha mies suorastaan huusi olemuksellaan byrokraattia, räikeän kerskailevasti pukeutunut pariskunta taas uutta rahaa ja helpolla ansaittua mainetta.

Gabriel ei itse ollut todistamassa invaasiota; liiketoimet olivat vieneet hänet aina vastakkaiselle rajalle saakka. Vasta palattuaan koplan tukikohtanaan pitämään kerrostaloon hän sai kuulla lain-

valvojien vallanneen talon portin läheisyydestä. Moinen käytös kieli aikomuksesta olla häipymättä paikalta lähitulevaisuudessa. Tämä sai Gabrielin syvän levottomuuden ja ennakkoaavistusten valtaan. Tunne vain syveni, kun hän sai kuulla joukon mukana saapuneista siviileistä.

Gabrielin oli pakko nähdä tulijat omin silmin. Häntä ajoi kuudes aisti, joka valeli jääkylmää vettä hänen selkäpiihinsä. Pikainen vilkaisu ja takaisin turvaan. Se voisi varmistaa tai karkoittaa nakertavan pelon.

Varjot pitenivät kirottujen kaduilla, kerääntyivät nurkkauksiin ja porttiholveihin. Gabriel lähestyi varovaisesti taloa, joka hänelle oli osoitettu. Talo oli pieni verrattuna useimpiin Reservaatin rakennuksiin, vain kolmikerroksinen. Yläkerroksien rosoiset silmät tuijottivat sokeina, mutta alimman kerroksen ikkunoiden päälle huolimattomasti ladottujen pahvien välistä karkasi valoa. Hän päätti kiertää talon huomattuaan ovella seisovat aseistetut vartijat.

Gabriel oli vältellyt katuja pimeän langettua aina saapumisestaan asti. Se oli vain tervettä järkeä, hän ajatteli. Pimeys ei ollut kenenkään ystävä – jopa morlokit kerääntyivät tulipatojensa ääreen – mutta juuri nyt sankkana lankeava hämärä teki hänen tehtävästään helpomman. Aika tuntui hiiviskellessä pitkältä kuin nälkävuosi, mutta todellisuudessa Gabriel pääsi ikkunan ääreen muutamassa minuutissa. Pahvi oli vettynyttä ja halkeillutta, mädänhajuista. Sen raottaminen paremman tirkistyskulman saamiseksi oli helppoa. Gabriel painoi kasvonsa kiinni homeisen pahvin reunaan, katsoi sisään ja tunsi verensä yhtäaikaisesti kylmenevän ja kuumenevan.

Sillä hetkellä jotakin kylmää painui hänen niskaansa vasten.

Gabriel kirosi itseään idiootiksi. Hän soimasi itseään kaikilla haukkumanimillä, joita siihen hätään sai mieleensä kerättyä. Totta helvetissä lainvalvojilla oli pimeänäkölasit! Kulkiessaan aseenpiippujen saattamana talon ovelle hän ihmetteli, miksi oli enää edes hengissä. Ohimennen kuultu mutina byrokraatin määräyksestä antoi vastauksen tähän kysymykseen.

Gabriel saatettiin ovensuun langettamaan valonkaistaleeseen. Lainvalvojia purkautui ulos ja lähti kiertämään taloa. Näytti siltä, että nämä joukot osasivat asiansa. Byrokraatti astui ovelle, katseli Gabrielia kylmän laskelmoivasti kuin haaskalintu, jota muistutti, ja kääntyi hetkeksi takaisin. Gabriel kuuli hiljaisia sanoja vaihdettavan, mutta ei saanut niistä selvää. Sitten *hän* astui ovensuuhun; hän, jonka Gabriel oli pelännyt, mutta jossain sisimmässään myös toivonut, näkevänsä. Ja hänen seurassaan mies.

Mimosa oli jopa loistokkaampi kuin Gabriel muisti. Kun silmät tottuivat paremmin valon ja pimeyden kontrastiin, hän huomasi, että tuo loistokkuus oli muistoihin verrattuna kovin keinotekoista: povi oli uhkeampi, huulet punaisemmat, otsa rypytön ja uuma kapea. Mies Mimosan vieressä herätti Gabrielissa välitöntä vastenmielisyyttä, eikä se edes johtunut mustasukkaisuuden kipinästä, jonka hän kyllä tunsi vaimeana sisällään. Ei ainakaan täysin. Mies oli huolitellun blondattu, kyllästyneen raukean ja halveksivan näköinen; juuri sen näköinen mies, jonka ei ollut tarvinnut eläessään tehdä päivääkään oikeaa työtä.

”Gabbe, juuri sinuun toivoinkin törmääväni”, Mimosa sanoi. Tuo lempinimi, joka oli joskus tuntunut hellyyttävältä, tuntui nyt Gabrielistä suunnattoman ärsyttävältä, kuten Mimosan teennäinen puhetapakin.

Kipinä sammui yhtä nopeasti kuin olin syttynytkin. Nuo kaksi selvästi ansaitsivat toisensa.

”Mitä helvettiä sinä haluat?” Gabriel ärähti.

”Katso nyt sinua!” Mimosa tirskahti. ”Likainen kuin viemärirotta, ja mitä kieltä! Ajatella, että tuollaisen kanssa... No, ei sen väliä. Missä tyttö on?”

”Mitä sinä hänestä nyt haluat, kun et ollut paskaakaan kiinnostunut hänen syntyessään?”

”Vahdipas suutasi parempiesi seurassa, kerjäläinen”, Mimosan seuralainen puuttui keskusteluun honottavalla äänellä.

”Turpa kiinni, vaatetanko!” Joka puolella osoittavista aseista huolimatta Gabriel tunsi rohkeutensa nousevan. Nyt kun hän tiesi Mimosan tahtovan jotain, hän uskoi, ettei häntä ammuttaisi noin vaan.

”Tiedätkö sä kenelle sä puhut, läskipää?! Etkö sä tiedä, kuka mä olen!” tulistui raukea mies.

”Noh, noh, Nico” rauhoitteli Mimosa miestään taputtaen tätä luisulle olalle. ”Eivät ne täällä mitään tiedä. Tuskin täällä on edes näyttöpäätteitä. Eivätkä nämä ihmispolot kuitenkaan voisi ymmärtää Isovelipelin nyanssien hienouksia.”

Nico tuhahti ja kääntyi puoliksi poispäin.

”No niin”, Mimosa jatkoi häiriintymättä, ”minä ja Nico haluamme lapsen, enkä minä todellakaan aio pilata vartaloani synnyttämällä toista tai adoptoida jotakin erirotuista tai luokaltaan epämääräistä. Joten missä tyttö on?”

”Hänellä on nimikin! Aurora.”

”Yhdentekevää. Nimet voi muuttaa.”

”Et edes välitä hänestä. Haluat vain kimpaleen lihaa, kiiltävän uuden nuken! Et koskaan saa häntä!”

”Voi kyllä saan”, lausui Mimosa rauhallisesti. ”Tämä voidaan tehdä helpolla tai vaikealla tavalla. Oikeastaan emme edes tarvitse sinua, löydämme hänet kyllä. Emmekä tarvitse suostumustasi, et-

hän ole edes kansalainen. Mutta minä olen herkkä ja sentimentaalinen nainen, enkä kestä tätä ympäristöä pitkään.” Mimosa kääntyi lainvalvojien esimieheen päin. ”Laittakaa hänet kertomaan, olkaa hyvä, mutta tehkää se jossakin katseeni ulottumattomissa.”

Ensimmäinen nyrkinisku avasi Gabrielin huulen jo, kun hän vielä näki Mimosan selän oviaukossa, mustana silhuettina valoa vasten. Toinen isku käänsi hänen päänsä pois näystä. Hänen hartioihinsa ja jalkoihinsa tartuttiin kovakouraisesti. Kun häntä raahattiin pois, hän näki ensimmäisen kerran tähdet taivaalla ainaisen savusumun läpi.

***

Gabriel juoksi nilkuttaen. Horjahteli, kompasteli huumaantuneena läpi loputtomien kujien morlokkien naurun säestäessä hänen pakoaan. Niitä oli joka puolella: kujilla, porttiholveissa, katoilla, ikkunoissa. Mutta eivät ne olleet uhka, eivät nyt. Ne katselivat, nauroivat, heittelivät saastaa hänen päälleen, kun hän kompuroi henkihieverissä katuja ja kujia pitkin johdattaakseen ne, jotka vielä olivat hänen perässään pois, pois, kauas pois sieltä, missä Aurora nukkui. Ei, morlokit eivät olleet uhka. Ne nauttivat näkemästään, eivätkä olisi uskaltautuneet uhmaamaan Gabrielin jäljittäjiä, vaikka olisivat halunneetkin.

Jotakin vingahti läheltä. Osa seinän rappausta murentui Gabrielin oikealta puolelta. Morlokit kiljuivat riemusta, mutta kaikkosivat näkyviltä.

Ampuvat kovilla nyt! Ei mitään pirun kumiluoteja.

Kuja, jota pitkin Gabriel pakeni, avautui äkisti aukiolle, jota hallitsi tyly, laatikkomainen rakennuskompleksi. Vanha rangaistuslaitos. Hetkeksi aikaa hän menetti toivonsa. Aukiolla hän olisi

helppo saalis. Mutta avoimena roikkuvat portit eivät olleet kaukana, eikä hänellä ollut muutakaan paikkaa, mihin mennä. Tämä olisi hänen pelastuksensa tai lopullinen kuolemansa. Hän lausui rukouksen, vaikkei jumaliin ollut koskaan uskonutkaan – ei itsensä vaan Auroran puolesta – ja syöksyi huohottaen kohti rakennuksen mustaa nielua.

Pimeys oli elossa. Sen saattoi tuntea ihollaan.

Gabrielilla ei ollut varsinaista muistikuvaa siitä, kuinka hän oli tähän lemuavaan syöveriin lopulta päätynyt. Juoksu, pako, oli toki läsnä mielessä, ensin katuja ja kujia pitkin, sitten loputtoman tuntuisia portaikkoja. Siihen yhtyi kuitenkin niin paljon muuta: muistoja, väläyksiä, jotka sotivat hänen järkeään vastaan. Asoita, joita hänen mielensä kieltäytyi käsittelemästä.

Musta tuuli oli noussut Reservaatin kaduilta, kun Minosan kätyrit pieksivät häntä henkihieveriin. Sen Gabriel oli tunnistanut kipunsa huipulla. Löyhkäävä monsuuni oli langennut raatelemaan hänen kiduttajiaan.

Ne ampuivat, tyhjensivät lippaansa pimeyteen vielä kaatuessaankin.

Lopulta tuuli oli vaimennut, sade tyrehtynyt, ja niitä oli yhä jäljellä. Siinä vaiheessa Gabriel oli ollut jo kaukana.

Ei kuitenkaan tarpeeksi kaukana.

Jokin kahahti pimeydessä. Laahaava ääni.

Joko ne tulevat?

Ei, jos ne olisivat tulleet, niillä olisi ollut lamppuja mukanaan, valoja lävistämään syvimmänkin pimeyden. Rottia? Ehkä. Gabrielista kuitenkin tuntui, että hän erotti ilmavirran aavemaisen pyyhkäisyn ihollaan siellä, missä sitä ei ollut hetki sitten ollut. Jokin unohtunut tahdonvoiman ripe sai hänet vielä kerran lähte-

mään liikkeelle. *Ei näin*, ajatus muotoutui hänen turtuneessa mielessään. *Ei täällä.*

Ne löytäisivät Auroran. Mimosa oli sanonut niin.

Gabriel oli ehkä harhauttanut niitä hetkeksi, mutta niitä oli lisää, aina oli. Hän ei voinnut vaipua lopulliseen kuoleman uneen unohtuneena ja yksin kylmässä, haisevassa mustuudessa. Jotakin täytyi vielä olla tehtävissä.

Gabriel tunnusteli hitaasti seiniä terveellä kädellään, kunnes käsi meni läpi ja osui portaisiin. Ne kulkivat ylöspäin. Hän pudisti päätään itselleen, vaikka se saikin kivun salamat kipinöimään silmissä. Väärä suunta. Siellä odotti rankaiseva valo, paljastava. Siellä odottivat ne. Gabriel jatkoi tutkimustaan nurkan yli, ohi seuraavan seinän, kunnes törmäsi toiseen aukkoon kylmässä metallissa ja oli vähällä horjahtaa siitä sisään. Käsi tapasi toiset portaat, iho kuoriutui kämmenestä, mutta nämä tuntuivat vievän alas. Nyökkäys koski yhtä paljon kuin pään pudistuskin, mutta se varmisti hänelle itselleen, mitkä vaihtoehdot olivat. Ketään muuta hänen ei enää tarvinnut vakuuttaa. Alas, syvemmälle, pimeyden ytimeen. Kyllä, se oli ainoa tie, joka tarjosi enää vaihtoehtoja.

Pahoinpidellyn, nääntyneen miehen ei lie helppoa laskeutua jyrkkiä portaita parhaissakaan olosuhteissa, saati sitten ilman näköaistia. Gabriel ei ollut enää siinä mielentilassa, jossa olisi laskettu todennäköisyyksiä tai mahdollisuuksia. Aikakin oli menettänyt merkityksensä. Oli vain hän, pimeys, kipu ja pakko, joka ajoi häntä eteenpäin siihen ainoaan suuntaan, johon saattoi mennä.

Portaiden alapäässä oli kapea käytävä tai tunneli. Ryömiessään sitä pitkin Gabriel saattoi tuntea seinät kummallakin puolellaan. Vähitellen – alkuun hän kuvitteli sitä oman mielensä luomaksi harhanäyksi – hän alkoi huomata, että pimeyden ytimessäkin on valoa. Hehku voimistui hiljalleen hänen edetessään käytävää pit-

kin ja pian hän saattoi jo erottaa seinät ympärillään ja kaukaisuudesta siintävän valkean sykkeen. Se kirveli hänen silmiään, mutta silti se oli kauneinta, mitä hän oli kuvitellutkaan enää koskaan näkevänsä.

Gabriel ryömi loisteputkien valaisemaan huoneeseen. Ne paloivat hyvin himmeästi ja katkonaisesti, mutta autiomaahan eksyneelle vesitilkkakin on valtameri. Valo virkisti häntä, ravitsi häntä, sai pimeyden kietomat seitit hetkeksi karisemaan hänen päästään.

Huone ei ollut suuri. Sitä hallitsi valkoinen väri. Nyt, kun Gabrielin mieli suostui taas yhteistyöhön, hän pani merkille, että huone muistutti kovasti sairaalaan leikkaussalia. Häneltä oli lapsena poistettu kasvannainen vatsasta. Rutiinitoimenpide, mutta tuo kokemus yksityiskohtineen oli syöpynyt nuoreen mieleen. Täällä ei kylläkään näkynyt koneita, jotka ulkopuolella suorittivat valtaosan lääketieteellisistä operaatioista, ei edes romuina. Oli vain pöytävuode toisensa jälkeen, ja seinillä lasikaappeja täynnä putkia, ampulleja ja ruiskuja, sekä alkeellisen näköisiä välineitä, joita Gabriel ei tunnistanut.

Kun uutuudenviehätys ja ihmetys hiljalleen haihtuivat, hän pani merkille myös huoneen karuuden ja ränsistyneisyyden. Kliininen valkea väri ei kyennyt pyyhkimään pois sitä tosiasiaa, että rappio oli edennyt tännekin. Paikkaan, mihin kukaan tuskin koskaan tuli. Tätä jälkimmäistä johtopäätöstä Gabriel joutui kuitenkin tarkentamaan, kun näki huoneen peräseinää vasten makaavan homeisten lumppujen peittämän hahmon.

Valossa Rääsymies ei näyttänyt suurelta ja uhkaavalta. Se näytti säälittävältä ja vastenmieliseltä. Visvainen neste, jossa oli vain aavistus punaista, vuoti sen maatuvaan vaatetukseen auenneista lukuisista repeämistä. Gabriel ryömi lähemmäs inhonsekaisen hal-

tioituneisuuden, tuon yhden ihmiskunnan ikävimmistä piirteistä, vallassa. Kuinka suurten sortuminen, vaatteiden repiminen mysteerin yltä ja kaiken paljastaminen kiehtookaan meitä lajina.

Saivat sen. Ne paskiaiset ampuivat sen! Se siitä suojelevasta hirviöstä sitten.

Gabriel alkoi juuri tuntea epätoivon kynnet taas sielussaan – mitä toivoa hänellä olisi, jos ne pystyivät tähänkin – kun Rääsymies tarttui häntä rautaisella otteella kädestä. Gabriel kiljaisi tuskasta ja pelosta. Lumppujen välistä, paikasta, jonka täytyi olla sen pää, kiilui sairaankeltainen silmä, joka keskittyi hänen kasvoihinsa. Se korahti: ”Saastaa...” ja tönäisi Gabrielin kohti tämän takana ollutta lasivitriiniä niin, että hän oli vähällä rikkoa sen oven takaraivollaan. ”Punainen... Keltainen...” Rääsymiehen koriseva hengitys alkoi käydä työläämmäksi.

Gabriel ei olisi rohjennut kääntää saastaiselle otukselle selkäänsä, mutta jokin tilanteessa vihjasi, ettei Rääsymies kyennyt liikkumaan paikaltaan. Ehkä luodit olivat rikkoneet sen selkärangan, jos sillä sellaista olikaan. Hän vilkaisi varovaisesti lääkekaappiin. Siellä oli ampulli toisensa jälkeen eri värisin etiketein merkittyinä, tosin iso osa niistä näytti olevan tyhjiä. Gabriel poimi punaisella ja keltaisella merkityt paikoiltaan ja kääntyi katsomaan lyyhistynyttä hahmoa.

”Minun...” se korisi kättään kohottaen. ”Elämä...”

Sillä hetkellä käytävästä alkoi kuulua askelia ja kovaäänistä puhetta.

Saatanan verihurtat. Luulevat kai jo kuolleeksi. Ainakaan eivät pidä uhkana.

Se, mitä Gabriel sitten teki, tuntui myöhemmin mielipuoliselta, haavoittuneen eläimen vaistonvaraiselta ratkaisulta. Sillä hetkellä se oli maailman luontevin teko.

Hän vilkaisi vielä kerran Rääsymiestä ja kumosi ampullien sisällöt omaan kurkkuunsa. Ne polttivat kuin napalmi mennessään alas. Verenpunainen usva peitti näkökentän ja tuska, jota hän oli luullut tuntevansa aiemmin kalpeni, kun puhtaan tulen rihmat alkoivat syödä tietään hänen verisuoniensa läpi.

***

Gabriel palasi kaduille kuin tuomion enkeli.

Hänen kyntensä raatelivat, hampaansa purivat, ja kaikki kansa lakosi hänen edessään. Ei ollut niin pientä syntiä, ettei hänen tappava silmänsä olisi siihen osunut. Tuuli nousi hänen vimmansa myötä, se piiskasi kaikkea tielleen osuvaa luojansa rakeilla.

Myrskyllä ei ollut mieltä. Se riehui, miten tahtoi.

Mutta kuten kaikki myrskyt, se laantui aikanaan.

Hiljaisuutta seurasi katumus, katumusta syyllisyys ja itseinho. Niiden kanssa Gabriel kuitenkin kykeni elämään. Hän tiesi, että oli löytänyt tarkoituksen. Hänellä oli tehtävä.

Gabriel palasi rangaistuslaitokseen vielä useasti ja keräsi mukaansa sen, mitä kykeni. Ampulleissa oli elämän ja kuoleman voimat, sen hän jo tiesi varmaksi. Mitä mahdollisuuksia muut värit saattaisivatkaan tarjota! Hänen pitäisi kuitenkin olla kärsivällinen. Niitä oli kovin vähän jäljellä ja oli vielä niin paljon opittavaa.

Oppimateriaalia laitoksesta löytyikin: vanhoja manuaaleja, muistiinpanoja ja teknisiä oppaita. Jonain päivänä hän valjastaisi niiden sisältämät salaisuudet käyttöönsä. Eniten häntä kuitenkin kiehtoi Tuntemattoman Siivoojan Päiväkirjaksi ristimänsä kasa kellastunutta paperia. Se oli katsaus hulluuden pyörteeseen vajoavan mielen syvyyksiin. Mitä ne olivatkaan tuolle miehelle tehneet jäätyään saarroksiin linnakkeeseensa? Mitä ne olivatkaan tehneet

kaikille vangeille? Mitä niille itselleen oli tapahtunut? Gabriel ei tiennyt, kuinka paljon painoarvoa laittaa mielipuolen raapustuksille, mutta nuo liuskat sisälsivät sekä uhkia että mahdollisuuksia. Siivooja oli selvästi ollut oppimaton mies, jonka mieli ei ollut kestänyt haltijalleen annettuja jumalan voimia. Gabriel vakuutti itselleen pärjäävänsä paremmin. Hänen mielensä ei särkyisi. Tämä oli jotakin, mitä hän oli tietämättään etsinyt kaikki nämä vuodet.

Jalle ja kopla eivät jakaneet hänen innostustaan. He alkoivat vältellä Gabrielia, ja pian hän sai huomata asuttavansa tukikohtana toiminutta kerrostaloa lähes yksinään Auroran kanssa. Operaatioista hän jäi pikkuhiljaa sivuun hiljaisen yhteisymmärryksen merkeissä. Hänellä oli nyt parempaakin tekemistä.

Lopulta Aurora oli hänen ainoa uskottunsa. Hiljainen tyttö, joka nukkui sohvalla. Gabriel ymmärsi kyllä. Kaikki rasitukset ja henkiset kärsimykset olivat vihdoin tavoittaneet tyttären. Tämän täytyi levätä.

Joka ilta lähtiessään töihin Gabriel silitti Auroran päätä, suikkasi suukon ja kuiskasi jotain rauhoittavaa. ”Isi lähtee nyt, mutta tulee aamulla takaisin. On niin paljon tekemistä. Kadut ovat täynnä saastaa.” Hetken mietittyään hän lisäsi, kuin jälkiajatuksena: ”Niin sisä- kuin ulkopuolellakin.”

Räsykasa sohvalla ei koskaan vastannut, mutta Gabriel ymmärsi.

Tytön täytyi levätä.

Lucilla Lin

Tämä kaupunki on vapautettu

Minun vanhemmillani oli sekatavarakauppa liikekorttelissa, siinä kohdassa kaupunkia jossa nyt ei oikeastaan ole muuta kuin iso monttu, minne kaikki on luhistunut. Minä olin vanhin lapsista, veljeni oli viidentoista ja pikkusisko vasta seitsemänvuotias. Minä opiskelin nuoriso-opistossa ja kuuluin Puolueen naisosastoon – en nyt mitenkään aatteen palosta, vaan koska se auttoi pitämään vapauskaartilaiset poissa kaupastamme uhkailemasta ja suojelusrahaa kiristämästä.

Sitä on vaikea uskoa nyt, mutta vielä puoli vuotta sitten kaupunki oli varsin turvallinen ja normaali paikka. Sitä alettiin korjata, tarkoituksena oli purkaa kaikki tuhoutuneet tornitalot ja pystyttää Puolueen arkkitehdin suunnittelema uusi asutuskeskus tilalle. En oikein ikinä pitänyt Puolueesta, koska se antoi Vapauskaartille niin vapaat kädet riehua siviilejä kiusaamassa. Muistan miten minua suututti kun opiston seinällä oli iso juliste, jossa luki: ”Tämä kaupunki on vapautettu!” Tuo sama iskulause oli maalattu punaisella värillä seinille ja muureihin joka korttelissa. Vanhempani olivat

paenneet monta vuosikymmentä sitten Nivikestä eivätkä ikinä puhuneet taustastaan tai meidän muista sukulaisistamme. Siitä päättelin, etteivät he olleet Puolueen väkeä ollenkaan.

Kun Palvojat aloittivat hyökkäyksen, kortteli täyttyi barrikadeista ja opisto suljettiin väkiaikaisesti. Seuraavana päivänä koko opistorakennusta ei enää ollut olemassakaan ja lasten paikallinen koulukin paloi maan tasalle. Isä alkoi siirtää varastosta kuivamuonaa ja säilykkeitä meidän olohuoneeseemme. Me asuimme kaupan yläkerrassa ja isä pelkäsi, että se tultaisiin kohta ryöstämään. Viikon ajan me sinnittelimme neljän seinän sisällä. Veljeni oli hermostunut ja vaati jatkuvasti päästä ulos raittiiseen ilmaan. Kun me katsoimme ulos laudoitettujen ikkunoiden raoista, näimme vain mustan savupilven, johon koko kortteli tuntui katoavan.

Palvojien ohjusiskut tuhosivat suurimman osan alueen taloista. Koko rakennus vavahteli ja sen jälkeen puolet katosta romahti sisään ja olohuone syttyi palamaan. Isä ja äiti paloivat kummatkin pahasti. Isä kuoli heti ja äiti sinnitteli kahden päivän ajan, ennen kuin menehtyi palovammoihinsa. Me pidimme yhteiset hautajaiset muiden naapurien kanssa, jotka olivat menettäneet omia perheenjäseniään. Kaikki haudattiin korttelin puistoon yhteishautaan ja ruumiiden päälle heitettiin kalkkia. Hauta jätettiin avoimeksi, koska aikuiset tiesivät, etteivät ohjusiskut suinkaan olleet tässä, ja vielä pahempaa saattoi olla tiedossa Palvojien ja Vapauskaartin alkaessa taistella kaupungin omistuksesta kortteli korttelilta.

Minä olin nyt vanhimpana vastuussa koko perheestäni. Vapauskaarti partioi korttelissa ja vaati meitä luovuttamaan kaikki mahdolliset sidetarpeet ja lääkkeet. Kaartilaiset liikkuivat aina pareittain ja kaksi heistä tunkeutui väkisin sisälle saakka. He olivat vel-

jeni ikäisiä ja yhtä nälkiintyneen näköisiä kuin kaupunkilaisetkin. Käytoksen puolesta olisi luullut heidän omistavan koko korttelin, vaikka kaikki tiesivät, että he alkoivat olla sodassa jo häviöllä.

”Onko teillä polttoöljyä? Pattereita? Generaattoria? Lääkkeitä?” toinen kaartilaisista tivasi ja komensi toverinsa tutkimaan kaappeja ja komeroita. Koko meidän asuntomme oli vaurioitunut tulipalossa: seinäpaperit mustia ja verhot riekaleina, huonekaluista jäljellä vain pari tuolia. Kaikki arvokas ja tarpeellinen oli kätketty huolellisesti.

”Mitä oikeutta teillä on niitä viedä? Emme me selviä hengissä ilman polttoöljyä!” veljeni protestoi ja yritti estää kaartilaisia avaamasta komeron ovea. Vastaukseksi kaartilainen työnsi hänet seinää vasten, läimäytti kasvoille ja iski vielä kipeästi aseenperällä kylkeen.

”Nyt on hätätila eikä teidän selviämisellänne ole kuules mitään merkitystä!” kaartilainen huusi raivoissaan. Pikkusiskoni alkoi itkeä ja tarrautui kiinni veljeeni, joka istui lattialla pidellen kylkeään tuskissaan.

”Mitä raukkoja!” Kaartilainen heitteli varastettavaksi kelpaamattomia tavaroita lattialle käydessään läpi kaappiemme sisältöä. ”Hyvähän teidän täällä on piileskellä kuin rotat koloissanne, samalla kun me puolustamme kaupungin vapautta ja turvallisuutta!”

Vähän kaartilaisten ryöstöretken jälkeen vesihanat lakkasivat toimimasta ja korttelin asukkaat alkoivat hakea juomavetensä puiston vanhasta kaivosta. Se vesi ei ollut puhdasta, joten minä keitin sen aina ennen juomista. Veljeni tehtävä oli hakea vesi ja hän riiteli usein naapurien kanssa kaivolla – syytellen heitä ruokavarojen piilottamisesta ja veljeilystä Vapauskaartin kanssa. Kaartilaisia hän pyrki aina välttämään ja kuljetti veistä mukanaan kokemuksistaan säikähtäneenä.

Pian naapurustossa juoruttiin, että Puolueen johto oli jo paennut kaupungista ja Vapauskaarti oli vetäytymässä. Keskustasta kuului laukausten ääntä ja räjähdyksiä ja puolet kaupungista tuntui palavan. Jatkuva savunkäry teki hengittämisenkin vaikeaksi.

Kun Vapauskaarti vihdoin pakeni, kukaan ei ensin huomannut korttelissa mitään erikoista. Taistelu tuntui laantuneen, savu alkoi hälvetä ja pari korttelin uskaliainta lähti katsomaan mitä keskustassa oli tapahtumassa. Pian he kuitenkin juoksivat takaisin pakokauhun vallassa ja kertoivat että Palvojat partioivat keskustassa ja olivat nostaneet lippunsa Puolueen hallintarakennuksen salkoon.

Kukaan ei tietenkään ollut pitänyt vapauskaartilaisista, mutta Palvojat olivat jotain aivan muuta kuin tuo kaupunkilaisia perinteisesti kiusannut rosvojoukko. Palvojat herättivät paniikin korttelissa ja monet perheet alkoivat valmistautua pakomatkaa varten. Huhujen mukaan kaupungin ulkopuolella ei ollut mitään mahdollisuuksia selvitä hengissä, sillä maaseudulla liikkuivat rosvot ja kapinallisiksi itseään kutsuvat jengit. Kuitenkin useat perheet pakkasivat omaisuutensa polkupyörien tarakalle tai vetokärryihin ja aloittivat pakomatkan.

”Minäkin kyllä lähtisin”, veljeni vihjaili minun vahvistaessani ikkunoiden laudoitusta ja laskiessani miten pitkälle vähät ruokavaramme riittäisivät. ”Mehän olemme täällä kuin tarjottimella. Parilla veitsellä ei pitkälle pärjätä kun Palvojat alkavat käydä läpi korttelia asunto kerrallaan.”

”Jos me lähdemme, joudumme joko Palvojien tai jengien käsiin väistämättä!” minä vakuutin. ”Kuka meistä osaa taistella? Käyttää aseita? Selvitä metsässä hengissä ilman ruokaa ja lämpimiä vaatteita? Parempi meidän on odottaa, harvoinhan Palvojat saavat pidettyä kaupunkeja kauan hallussaan.”

”Ehkä meidän pitäisi oppia selviytymään ja lakata toivomasta, että Vapauskaartin tapainen kelvoton joukko taistelisi meidän puolestamme”, veljeni vastasi.

Kolmen viikon kuluttua ruoka oli lopussa. Kaupat oli tuhottu ja poltettu, mutta naapurien mukaan kolmen korttelin päästä Kuninkaanpuiston liepeiltä sai ruokatarvikkeita kaikenlaisia käyttöesineitä ja vaatteita vastaan.

Komensin veljeni vahtimaan asuntoamme ja lähdin matkaan pikkusiskon kanssa. Meillä kummallakin oli mukana tyhjät kanisterit, joihin aioin hankkia riisiä ja jauhoja muutamaa saapasparia ja villahuopaa vastaan. Jo matkalla huomasin koko kaupunginosan olevan täynnä nälkiintyneen näköisiä ihmisiä kerjäämässä, hieromassa vaihtokauppaa ja jopa rosvoamassa – pari entiseltä kaartilaiselta vaikuttavaa poikaa pahoinpiteli juuri vanhaa miestä, jota he syyttivät varkaudesta. He potkivat maassa makaavaa uhriaan, ympärille kerääntyneiden kannustaessa antamaan opetuksen kaikille rikollisille. Huomasin nuoren naisen myyvän Veljeydenpuiston patsaan luona riisiä ja aloin hieroa kauppoja saappaistani.

Juuri kun olin täyttämässä kanisteriani riisillä, tunsin äkkiä sisareni otteen kädestäni kirpoavan. Käännyin nopeasti katsomaan, enkä nähnyt häntä enää ollenkaan. Koko puisto oli täynnä väkeä, kiertelin monta tuntia etsimässä ja kyselemässä. Kukaan ei ollut nähnyt pientä tyttöä punaisessa hameessa ja harmaassa villapaidassa. Aloin itkeä ja lyyhistyin maahan polvilleni. Heti joku poika nappasi riisikanisterin vierestäni ja ryntäsi pakoon väkijoukkoon.

Kun näin muutaman naapurini, jotka olivat olleet vanhempieni tuttuja, pyysin heitä auttamaan. Heidän mukaansa tuollaista tapahtui usein. Tuhannet lapset katosivat kaupungissa jäljettömiin. Katoamisiin liittyi paljon huhuja ja tarinoita. Kaikki tiesivät

vapauskaartilaisten kouluttavan pikkulapsia taistelijoiksi. Joissain kaupungeissa heidät siepattiin summittaisesti, toisissa taas valittiin ja vietiin vanhemmiltaan arpomalla, ja he kasvoivat Vapauskaartin keskuksissa tietämättä tavallisesta perhe-elämästä mitään. Levottomammilla alueilla kaartinjohtajat itse sieppasivat poikia kouluista ja kaduilta aseella uhaten.

Mutta he eivät ikinä siepanneet tyttöjä. Kaartiin kuului vain miehiä eikä naisia hyväksytty taistelijoiksi.

”Palvojat”, yksi naapureista sanoi. Palvojat sieppasivat lapsia mukaansa missä tahansa liikkuivatkin. Mitä näille lapsille tehtiin, sitä kukaan ei tiennyt aivan varmasti – ehkä heidät kasvatettiin Palvojien kannattajiksi, ehkä heidän kasvonsa silvottiin kuten kaikilla Palvojilla, etteivät lasten oikeat vanhemmat enää voineet tunnistaa heitä. Tai sitten Palvojilla oli jossakin laitos, jossa lapsista kasvatettiin uusia taistelijoita. Hurjimpien huhujen mukaan lapset annettiin niille hirviöille, joita Palvojat suojelivat ja kutsuivat jumalikseen, joitakin kammottavia kokeita tai rituaaleja varten.

”Sinä et enää milloinkaan näe sisartasi”, kaikki sanoivat pahoitellen.

Vasta auringon laskettua minä annoin periksi ja palasin kotiin. En nähnyt veljeäni ikkunanraosta vahtimassa. Etuovi, jonka olin lukinnut huolellisesti, oli raollaan. Otin veitseni esiin ja hiivin sydän jyskyttäen yläkertaan varmana siitä, että samat hirviöt, jotka olivat siepanneet minun pikkusiskoni, piileskelivät jossain päin asuntoa.

Veljeni oli kuitenkin lähtenyt omasta halustaan. Missään ei näkynyt kamppailun jälkiä ja kaikki myytäväksi kelpaava oli viety komeroista.

Mitä pahemmaksi tilanne muuttui, sitä vähemmän naapurit auttoivat toisiaan. Kolkutin turhaan perheeni entisten ystävien oville

rukoillen heitä antamaan edes pienen leipäpalan. Eräänä iltana kuulin helikopterin lentävän aukion yläpuolella ja kaikki ryntäsivät ulos tappelemaan kynsin hampain maahan putoavista avustuspaketeista. Puistossa oleva avoin joukkohauta täyttyi äärimmilleen.

Kun mitään syötävää ei enää ollut jäljellä, pakkasin kaikki löytämäni vaaterievut, lääketarvikkeet ja astiat laukkuihini ja aloitin oman pakomatkani pois kaupungista. Päätin, etten kokeilisi onneani pahamaineisella maantiellä, vaan hakeutuisin rannalle, vanhojen kalastusmajojen ja hylättyjen tehtaiden läheisyyteen. Niistähän ei ollut hyötyä kenellekään eikä edes Vapauskaarti ollut vaivautunut partioimaan siellä.

Matka kaupungin itäosan halki joenreunaa pitkin meren rannalle kesti kauan. Pidin sitä hyvänä merkkinä. Palvojilla ei ollut montaa ajoneuvoa ja he tuskin vaivautuisivat kaivelemaan noin syrjäistä osaa kaupungista. Tutkin vanhaa tehdasrakennusta ulkoapäin ja tulin siihen tulokseen, että se toimisi hyvänä piilopaikkana. Jokainen ikkuna oli laudoitettu ja katolta olisi helppo tähystellä ulkona liikkujia.

Astuin sisään oviaukosta, jossa ei ollut ovea ollenkaan, ja pohdin, miten sen saisi muutettua turvallisemmaksi sisäänkäynniksi. Ensimmäinen kerros oli aivan tyhjä. Toisesta kerroksesta löysin kaksi pakolaista. Lattialla nukkui kuumeisen näköinen nuori tyttö ja nurkassa kyyhötti huopaan kääriytynyt poika, joka minut nähdessään karkasi pystyyn uhaten minua veitsellään.

”Kuka sinä olet ja miten löysit tänne?” hän huusi ja pakotti minut seinää vasten, pitäen veistä kaulallani.

”Minä olen Aella keskikaupungista, paossa Palvojia”, vastasin peloissani, ja yritin vedota pojan myötätuntoon. ”Olen koditon ja aivan yksin.”

”Ja aioit tulla tänne piileskelemään?” poika jatkoi. ”Mitä enemmän täällä on väkeä, sitä helpompi Palvojien on huomata, että täällä asutaan.”

”Mutta minusta olisi teille hyötyä!” minä vetosin. ”Minulla on lääketarpeita ja osaan hoitaa sairaita ja loukkaantuneita. Kai sinä haluat ystäväsi sentään paranevan?”

Näin minusta tuli yksi tehtaan asukkaista. Poika, jonka nimi oli Dathan ja joka omien sanojensa mukaan omisti tehtaan, antoi minulle luvan asua piilopaikassaan lääkintätaitoani vastaan. Hänen kanssaan minä hain sankokaupalla vettä joesta ja keitin sen nuotiolla juomakelpoiseksi. Tutkimme myös rannan hylättyjä kalastajamajoja ja löysimme pyydyksiä, joilla saimme kalaa joen suvannosta ja mereltäkin. Dathan kertoi minulle paenneensa aikaisemmin Puolueen vankilakeskuksesta pommi-iskun jälkeen, ryöstäneensä ensimmäisen vastaantulijan vankilan ulkopuolella ja maksaneensa rosvoamillaan rahoilla jonkinlaiselle alamaailman puoskarille, jotta tämä poistaisi häneltä vankeihin sijoitetun sirun. Kaikesta tuosta huolimatta Dathan sanoi olevansa kunnollinen, kasvaneensa vankilakeskuksen poliittisella osastolla perheensä kanssa ja vakuutti, ettei yrittäisi ikinä vahingoittaa minua millään tavalla.

Kerran viikossa me kuljimme koko uuvuttavan pitkän matkan Kuninkaanpuistoon käydäksemme vaihtokauppaa romulla, jota kaivoimme esiin kalastajamajoista ja tehtaamme kellarista. Palvojat pitivät vieläkin kaupunkia hallinnassaan ja tavalliset kaupunkilaiset naamioituivat parhaansa mukaan keskustassa liikkuessaan. Ryysyisinä ja likaisina meitä tavallisia ihmisiä ei juuri erottanut Palvojista.

Eräällä tällaisella matkalla minä näin vihdoinkin veljeni, vuosi hänen katoamisensa jälkeen. Kaupungin laitamilla me ohitimme

hurjannäköisen poikajoukon, josta osalla oli kapinallisten vanhat univormut ja kaikilla kasvoissa kuvioita, joilla eri jengit merkitsevät jäsenensä. Olin itse naamioitunut, kuten aina kaupungille uskaltautuessani, mutta veljeni tunnisti minut, ehkä kävelytyylistäni tai ryhdistäni, ja pysähtyi paikalleen.

Hän ei sanonut mitään, katseli minua vain hetken verran, silmissään niin varoittava katse, etten uskaltanut puhutella häntä ollenkaan. Hän piteli kädessään veistä ja heilautti sitä minun suuntaani, ennen kuin käänsi taas selkänsä ja juoksi tovereittensa perään. Heillä kaikilla oli painavat reput selässään, nuo kapinallisiksi itseään kutsuvat jengithän liikkuvat kaupungista toiseen välttelläkseen sekä Vapauskaartia että Palvojia.

Minä seisoin kannatellen riisisäkkiä harteillani ja seurasin katseellani, miten hän katosi kerjäläisten ja Palvojien partioiden sekaan. Sen jälkeen en nähnyt ketään perheestäni enää koskaan.

Stig-Peter Lund

Viimeinen kaukopartiomies

Kuusiaidalla oli taas muutama räkäpää. Peter oli juuri tullut ajatelleeksi, että nyt pitäisi saada naista, kun ykkösportin hälytyskellot äkkiä kilisivät. Hän nousi laveriltaan ja käveli porstuaan, veti suojahaalarin ylleen, hupun niskaansa ja hengitysmaskin kasvoilleen. Vielä hansikkaat ja saappaat, eikä paljasta ihoa enää näkynyt. Maskin suuret kärpäslinssit olivat hieman huurteessa, ne pitäisi taas puhdistaa.

Varsijouset odottivat ladattuina telineessä. Peter ripusti ne ja nuoliviinen olalleen ja vyötti klapikirveen. Seinällä roikkuivat Ukolta jääneet hirvikivääri ja haulikko sekä Peterin oma käsiase, mutta niihin hän ei koskenut kuin hengenhädässä. Laukausten ääni olisi kuulunut liian kauas.

Mökin ovi narahti auki. Ulkona oli jo syksyisen hämärää. Peter sulki oven perässään ja lukitsi sen. Kuistilta näki ykkösportille. Se oli selällään.

Piha oli metsittynyt, synkät havupuut varjostivat sammalen, näreikön ja villiintyneiden marjapuskien peittämää maata. Peter

kiitti mielessään Ukkoa, joka oli jättänyt pihamaan luonnontilaan. Mökki oli hyvässä suojassa kallion kupeessa, pihaan pääsi vain kuusiaidan kolmen aukon kautta. Peter oli itse viimeistellyt suojauksen rakentamalla korkeat lautaportit ja virittämällä niihin hälytyslangat, jotka saivat kellot kilisemään mökin sisällä. Hän oli myös ripustanut lehdillä, risuilla ja sammalella naamioimiaan vanhoja kalaverkkoja puiden ja mökin väliin sekä katolle ja kasvihuoneiden päälle. Mökkiä ei aivan helpolla havaitsisi ilmasta käsin, ja maata pitkin täällä liikkuivat vain metsän eläimet.

Sekä tietysti räkäpäät. Niitä oli kolme. Ne kiertelivät kasvihuoneiden ympärillä ja painelivat käsiään lasia vasten. Kai niitä pitäisi ymmärtää, Peter ajatteli nyrpeästi. Ruokaahan ne vain halusivat, ei mitään sen kummempaa. Ne olivat ihmisiä ihan siinä missä hänkin.

Ja paskat, Peter ajatteli ja kohotti varsijousensa. Kasvattaisivat ruokansa itse, sen sijaan että tulivat norkoilemaan hänen viljelmilleen.

Vasama lävisti ensimmäisen turvonneen pään, ja kasvihuoneen seinälle purskahti verta ja räkää. Se pitäisi käydä siivoamassa myöhemmin. Kaksi muuta räkäpäätä eivät ensin huomanneet mitään, ja Peter ehti ampua toisenkin. Vasta silloin viimeinen kääntyi ympäri ja lähti Peteriä kohti. Se oli naispuolinen, Peter päätteli vaatteista. Ei sitä paljon muusta nähnytkään, kaikki ne olivat samanlaisia turvonneita lylleröitä. Paisuneesta päästä sojotti vielä jokunen hius, mutta kasvoista olivat kadonneet kaikki ihmispiirteet ja ne muistuttivat lähinnä Jaska Jokusen pyhäinpäiväkurpitsaa.

Peter heitti jouset pehmeään sammalikkoon ja tarttui kirveeseen. Yksi isku hamarapuolella, ja räkäpää kaatui. Peter astui sen päälle ja iski muutaman kerran kaulaan. Pää kieri parin metrin päähän ja jäi tuijottamaan syystaivasta pullottavilla silmillään.

Peter raahasi ruumiit yhteen kasaan, katkaisi toisiltakin kaulan ja astui sitten ulos räkäpäiden avaamasta portista varsijouset taas ladattuina. Mökin ohitse kulki vanha metsäautotie, vastapäätä oli kesannolle jäänyt pelto ja sen takana järvi. Peter teki nopean varmistuskierroksen lähimaastossa, mutta muita elonmerkkejä ei näkynyt. Aamulla hän kävisi hautaamassa räkäpäiden ruumiit, nyt alkoi olla jo liian pimeä.

Hän palasi mökkiin ja puhdisti aseet ja suojapuvun. Kohta uskaltaisi sytyttää tulen, Peterin pitäisi kuumentaa saunan padassa vettä ja desinfioida varusteensa. Yöaikaan savu ei näkyisi kovin pitkälle, ja piipun päälle kasatut havut hajottaisivat siitä suurimman osan. Vielä olisi kuitenkin aikaa lueskella hetki. Uni ei tulisi toiminnan jälkeen muutamaan tuntiin.

Peter oli opetellut nukkumaan kuin koira, muutaman tunnin kerrallaan aina tilaisuuden tullen. Se oli vaatinut totuttelua, mutta parin vuoden jälkeen se kävi kuin itsestään. Hän muisteli hymähtäen Hankenin kavereitaan, jotka olivat naureskelleet hänen eräharrastukselleen. No, hän oli yhä terve ja eli mukavasti, kavereilla taas oli pää täynnä räkää. Mahtoivatko vielä nauraa?

Hän alkoi selailla eräkirjaa, joka oli jo lopuillaan. Seuraavaksi voisi tarttua johonkin Lehväslaihoon. Ukolta oli jäänyt kunnioitettava määrä kirjoja, mutta kaikki suomalaiset klassikot, Kivet ja Linnat ja Waltarit, Peter oli jo lukenut. Nyt hän kävi läpi erä- ja sotakirjoja. Päätalot ja Paasilinnat saisivat odottaa viimeiseen hätään.

Kirja oli tylsä, ja Peterin ajatus lähti harhailemaan. Yksinäisyys vaivasi varsinkin pimenevinä syysiltoina ja pitkinä talvikuukausina, eikä juttuseuran löytämisestä ollut toivoa, naisen lämmöstä ja läheisyydestä puhumattakaan. Aikanaan kaupungissa hänellä sentään oli ollut vilkas seuraelämä, ja vaikka kaikenlaisten muka-

vuuksien puuttumiseen muuten tottui nopeasti, naisettomuus kalvoi ajan myötä aina vain pahemmin.

Kovin pitkälle morsionhakureissulle Peter ei kuitenkaan viitsinyt lähteä, ja päätellen siitä, että räkäpäitä edelleen eksyi hänen piilopirtilleen, se ei olisi maksanut vaivaakaan. Tilanne ulkomaailmassa jatkui varmasti ennallaan, ja koska räkäpäät eivät Peterin harrastamasta apuharvennuksesta huolimatta tuntuneet vähenevän lainkaan, ne olivat ilmeisesti alkaneet lisääntyä keskenään.

Se mahtoikin olla limaista touhua, Peter ajatteli ja laski kirjan sivuun. Hän varmisti vielä, että ikkunoita peittävät raskaat pimennysverhot olivat paikoillaan, ja lähti sitten virittämään tulta takkaan.

Joku pääsi aina karkuun, ja sellaisia tapauksia varten oli Gunnar Lindström ryhmineen. Hän istui helikopterin nahkapenkillä perävako hioten ja toivoi, että tämä tapaus olisi nopeasti ohi. Yleensä ne olivat, aseistettua vastarintaa oli alkuaikojen jälkeen kohdattu harvoin.

Epidemia oli tullut Suomeen myöhässä, kuten kaikki muukin, mutta toisten maiden virheistä ei ollut opittu mitään. Perusväestön rokotukset olivat epäonnistuneet, aikataulujen kanssa oli tullut ongelmia ja terveysasemilla oli syntynyt kaaos. Aluksi tartunnan saaneita vastaan oli käyty laajamittaisia taisteluita, mutta kun 90 prosenttia väestöstä oli saanut infektion, hallituksen oli vain hyväksyttävä asiaintila. Uusi järjestys oli rakennettava siltä pohjalta, että enemmistö kansasta oli viruksen kantajia. Demokratia ei voinut toimia muuten.

Tilanne oli oikeastaan melko hyvä. Tartunnan saaneet eivät olleet aivan niin aivottomia kuin aluksi oli pelätty, vaan ne – tai siis he, Lindströmin oli taas kerran muistutettava itselleen, hänen olisi

kerta kaikkiaan opittava korrektimpi ajattelutapa ja vaimennettava silloin tällöin mieleensä livahtavat halventavat ajatukset ”räkäpäistä”. Sellainen kielenkäyttö ei yksinkertaisesti sopinut hänen asemassaan olevalle.

Hän huokaisi syvään ja aloitti alusta. Tartunnan saaneet kykenivät valvottuina yksinkertaisiin töihin maanviljelyksessä ja teollisuudessa, osasivatpa jopa käydä kaupassa ja äänestää, vaikka kaikki toimenpiteet oli tietysti yksinkertaistettava ja paikalle hankittava riittävästi infektiolta suojattua valvontahenkilökuntaa.

Talouden pyörät oli saatu taas hiljalleen pyörimään, vaikka lainsäädäntöä oli tietysti täytynyt rukata uuteen uskoon. Koska infektiolta säästyneet kansalaiset olivat epäreilussa etulyöntiasemassa tartunnan saaneisiin nähden, infektiovapaus oli asetuksella sallittu vain tärkeissä toimissa työskenteleville – päättäjille ja ylemmälle virkamieskunnalle, talouselämän korkeimmalle johtoportaalle, sairaala- ja pelastushenkilökunnalle ja järjestysvallalle sekä armeijan kantaupseereille ja esikunnalle. Eduskunnassa laadittiin jo suunnitelmia sen varalle, että tällaisestakin eriarvoistamisesta luovuttaisiin vaiheittain, sillä tartunnan saaneita ei saanut syrjiä työhönotossa eikä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Seuraavissa kunnallisvaaleissa he saisivat jo asettua ehdokkaiksi, ja jos kokeilu onnistuisi, sitä jatkettaisiin eduskuntavaaleissa.

Lindström havahtui ajatuksistaan, kun kopteri alkoi laskeutua pienen kirkonkylän keskustorille. Tämä asutuskeskus oli merkitty karttoihin autioksi. Räkäpäät – siis tartunnan saaneet – oli pyritty keräämään suurempiin asutuskeskuksiin. Kaikkia ei tietysti sillä tavalla saatu kokoon, ja jonkin verran tartunnan saaneita eli edelleen vanhoilla asuinsijoillaan eikä niiden – heidän – siirtämiseen ollut ryhdytty kovin voimakkaasti, sillä sellainen polki perusoikeuksia.

Hankalampia olivat perheet ja kaveriporukat, jotka olivat piileskelleet kellarissa tai kesämökillä, säästyneet tartunnalta ja kuvittelivat voivansa elää autioita ostoskeskuksia ryöstellen tai oman ruokansa metsästäen ja kasvattaen. Sellainen ei tietenkään käynyt laatuun, sillä valtion ulkopuoliset itselliset yhteisöt vaaransivat yhteiskuntarauhan.

Lindström ja hänen ryhmänsä astuivat ulos kopterista. Ryhmässä oli Lindströmin lisäksi vain kaksi sotilasta ja pilotti, mutta enempää ei yleensä tarvittu. Sotilaat etenivät juosten torin laidalle, jatkoivat tyhjää kylänraittia ja pysähtyivät kaksikerroksisen talon eteen. Samanlaisia taloja oli useita kadun molemmilla puolin, niiden alakerrassa oli autio liiketila – useimmat olivat autioituneet taantuman vuoksi jo ennen epidemiaa – ja yläkerrassa asuinhuoneisto. Lindström antoi merkin, sotilaat mursivat oven ja etenivät juoksumarssia suoraan kellariin.

Nämä karkurit oli löydetty sattumalta, kuten useimmat muutkin. Tehtävää ei enää pahemmin ollut, kaikki neljä nuorta miestä makasivat eri puolilla sotkuista kellarihuonetta yskien ja niiskuttaen. Joukossa oli myös yksi nuori nainen. Kaikkien päät olivat jo alkaneet turvota. Yksi pojista oli ehtinyt ryömiä puoleenväliin portaita, mutta sotilaat kantoivat hänet takaisin. Lattialla lojui tyhjiä ja täysiä pulloja ja säilyketölkkejä, neljä makuupussia ja kenttäpatjaa sekä muutama hajonnut pino pornolehtiä. Seinällä roikkui neljä hengitysmaskia ja lattialla pyöri viides. Aseita ei näkynyt.

Lindström polvistui naisen luo, poimi tämän kädestä pienen mustan esineen ja sujautti sen suojapukunsa taskuun, silitti sitten varovasti naisen poskea hansikkaan suojaamalla kädellään ja pyyhkäisi räkänoron tämän nenän alta. Joskus kävi näinkin, työtapaturmilta ei voinut välttyä.

Kuljetusyksikkö oli jo tilattu, näin suuri joukko vietäisiin maata pitkin. Gunnar Lindström ryhmineen oli suorittanut jälleen yhden tehtävän.

Peter oli löytänyt kiinnostavamman kirjan. Se kertoi kaukopartiomiesten seikkailuista kaukana vihollislinjojen takana, ja Peter tunsi yhteenkuuluvuutta kirjan sankarien kanssa. Hänkin oli vihollisten keskellä, luonnonvoimien armoilla ja ennen kaikkea kaukana naisista. Tosin kaukopartiomiehillä sentään oli koti ja perhe odottamassa sodan päätyttyä. Peterin laita oli toisin. Hän oli korpisoturi vailla isänmaata, eikä hänen elämällään tai kuolemallaan ollut merkitystä minkään tai kenenkään kannalta. Se ajatus veti mielen maahan.

Hälytyskello kilisi taas, nyt oli joku kakkosportilla ja pian myös Peter oli ulkona. Hän tunsi olonsa levottomaksi. Edelliset räkäpäät oli vasta haudattu, eikä kutsumattomia vieraita yleensä käynyt näin usein.

Pihapiirissä makasi nuori nainen kasvot ylöspäin. Hänen vaatteensa olivat likaiset ja repaleiset eikä hänellä ollut hengitysmaskia, sen enempää kuin mitään muitakaan varusteita. Hänen hiuksensa olivat pitkät, korpinmustat ja kiiltävät, iho oli vaalea ja virheetön eikä solakassa varressa ollut jälkeäkään viruksen aiheuttamasta turvotuksesta.

”Hei”, Peter sanoi ääni karheana. Hän ei ollut puhunut pitkään aikaan. ”Hei, oletko kunnossa?”

Vastausta ei kuulunut, eikä nainen edes liikkunut. Peter pälyili ympärilleen varsijousi kädessään, mutta lähistöllä ei näkynyt muita. Hän varmisti nopeasti mökin lähiympäristön, sulki sitten portin ja laski jousensa mättäälle. Nyt olisi mietittävä tarkkaan.

Hän kävi mielessään läpi mahdolliset riskit. Naisella ei ollut infektiota, se olisi näkynyt jo. Räkäpäät eivät olleet tarpeeksi fiksuja virittämään ansoja. Nainen voisi tietenkin olla jonkin rosvojoukon lähettämä syötti, mutta Peter ei jaksanut uskoa siihenkään. Hän oli tehnyt laajoja kierroksia lähialueilla eikä ollut nähnyt toisia ihmisiä kahteen vuoteen. Jos rosvojoukkiota olisi liikkeellä, tuskin ne harhailisivat täällä korpimailla raahaten syöttiä mukanaan.

Mistä nainen siis oli tullut? Luultavasti hän oli karannut jostakin kaupungista ja pakoillut järjestysvaltaa, samoin kuin Peter. Tuskin hän oli paennut yksin, mutta ehkä hänen seuralaisensa olivat kuolleet tai sairastuneet. Pahimmassa tapauksessa hän olisi hallituksen työntekijä, joka oli eksynyt tai joutunut onnettomuuteen.

Oli miten oli, Peter ei voinut jättää tajutonta naista yksin ulos makaamaan. Hän kantoi naisen pihasaunaan ja laski tämän penkille. Vesi padassa oli vielä haaleaa. Peter vei varsijouset sisään ja palasi saunalle vaatepino ja pyyhe mukanaan. Ukko oli onneksi ollut pienikasvuinen, joten tämän vanhat vaatteet luultavasti sopisivat naiselle. Peter kiitti mielessään sitä, ettei ollut pistänyt Ukon koko vaatekertaa sytykkeiksi.

Nainen makasi yhä penkillä, mutta Peterin astuessa sisään hän säpsähti hereille, ryntäsi varoittamatta Peterin syliin, painoi kasvonsa tämän kaulalle ja pillahti itkuun. Peter laski hämillään kätensä naisen selälle, silitteli varovasti hänen hiuksiaan ja yritti päästellä rauhoittavia äännähdyksiä sekä tapailla tällaiseen tilanteeseen sopivia sanoja. Hän tunsi kiusallisen selvästi naisen muodot ja kehon lämmön jopa suojapukunsa läpi, ja veri alkoi pakkautua hänen nivusiinsa.

Peter kiskoi hätäisesti vaatteet heidän yltään ja kävi käsiksi naiseen. He painautuivat seinää vasten ja valuivat siitä lattialle.

Peter ei edes ymmärtänyt lopettaa ensimmäisen kerran lauettuaan. Lopulta he makasivat päällekkäin hikisinä ja huohottavina saunan karhealla kivilattialla. Nainen kömpi ylös Peterin alta ja nauroi heleästi. He päättivät peseytyä yhdessä, eihän heillä ollut kiire minnekään.

Kun he pääsivät takaisin tupaan, Peter laittoi heille ruokaa parhaansa mukaan. Nainen ei selvästi ollut syönyt pitkään aikaan, ja ruoan nähdessään hän kävi ahnaasti sen kimppuun. Ukon vaatteet eivät oikein istuneet hänelle, mutta vanhoissa kauhtanoissa ja hätäisesti ahmiessaankin hän näytti uskomattoman kauniilta.

”Anteeksi etten voinut lämmittää ruokaa”, Peter sanoi. ”Savu näkyy valoisalla niin kauas, en viitsi ottaa riskiä.”

”Liisa”, nainen sanoi, nousi pöydästä ja käveli saunasta tuomansa likaisen vaatemytyn luo. Hän alkoi pöyhiä sitä välinpitämättömästi. ”Minun nimeni on Liisa. Etkö koskaan kysy naisen nimeä, ennen kuin panet häntä? Vai eikö se vain kiinnosta?”

Peter hölmistyi niin, ettei ehtinyt edes huomata, kuinka nainen vetäisi jotain vaatemytyn alta ja suuntasi sen häntä kohti. Hän kuuli sihahduksen ja ymmärsi seuraavaksi ryömivänsä lattialla. Hänen kasvojaan poltti, silmät ja nenä vuotivat solkenaan, limakalvot turposivat ja hengitys kävi mahdottomaksi. Hän kuuli naisen askeleet ympärillään, vaikkei nähnyt tämän jalkoja.

”Teidät on havaittu syylliseksi infektion välttelyyn”, nainen sanoi värittömällä äänellä ennen kuin veti Peterin hengitysmaskin kasvoilleen. ”Luen teille oikeutenne – niitä ei ole. Kuljetusyksikkö saapuu pian hakemaan teidät. Hyvää päivänjatkoa.”

Gunnar Lindström istui taas kerran helikopterin nahkapenkillä ja tunsi hien noruvan pitkin suojapuvun peittämää ihoaan. Hänen täytyisi tehdä jotain aineenvaihdunnalleen, tästä ei muuten tulisi

yhtään mitään! Hän tapaisi pian nuoren ja hehkeän alaisensa, ja oli todella noloa hikoilla kuin sika.

Lindströmin alaisuudessa toimi erikoisyksikkö, jota kutsuttiin epävirallisesti Gunnarin enkeleiksi. Nämä infektiolta säästetyt nuoret naiset olivat oleellinen osa karkurinmetsästystä. Oli oikeastaan samantekevää, mitä sukupuolta karkurit olivat – avuttoman nuoren naisen oli vain ylipäätään huomattu helpommin soluttautuvan joukkoon. Miestä pidettiin helposti uhkana.

Kaikkein tehokkaimpia Gunnarin enkelit tietysti olivat silloin, kun karkuri oli yksinäinen mies, sellainen kuin tämä heidän nyt nappaamansa. Näitä tapauksia tuli vastaan aina silloin tällöin, nuorehkoja kaupunkilaisia opiskelijoita, joilla oli aseharrastustaustaa, metsästys- ja eräkokemusta, ja jotka siksi luulivat sulautuvansa korpimaille kuin mikäkin John Rambo tai peräti Dersu Uzala. Eihän siitä tietenkään mitään tullut, ajan mittaan he aina tekivät virheen ja jäivät kiinni.

Tai oikeastaan he tekivät virheitä koko ajan, kesti vain aikansa että heidät sattumalta huomattiin. Joku näki savua ja kipinöitä yötaivaalla, kuuli laukauksia tai kenties räkäpäiden – tartunnan saaneiden, hänen olisi pakko oppia – havaittiin katoavan tietyllä alueella. Alue otettiin tarkempaan syyniin kaikessa hiljaisuudessa, ja kun karkuri ennemmin tai myöhemmin löytyi, hänen luokseen lähetettiin nuori hemaiseva nainen, joka tilaisuuden tullen suihkutti kunnon annoksen virusta hänen naamalleen. Tällainen lempeä toiminta säästi ihmishenkiä, toisin kuin sotilaiden suorittama rynnäkkö, jossa helposti kuoltiin ja loukkaannuttiin. Nyt karkurikin saatiin elossa ja hyvissä voimissa talteen, ja ehtipä hän viimeisenä tietoisena hetkenään päästä rotunaisen syliin.

Joskus tietysti sattui tapaturmia. Gunnarin enkelien työ oli vaarallista, he saattoivat saada tartunnan itse tai heidän kohteensa

saattoi viimeisillä voimillaan surmata heidät. Näistä asehulluista ei koskaan tiennyt, tarpeeksi pitkään yksin metsässä asuttuaan heistä tuli elukoita. Yleensä enkeli kuitenkin ehti aktivoida vaatteisiinsa piilotetun lähettimen, mikä oli merkki siitä, että karkuri oli saanut infektion ja Lindströmin ryhmä voisi saapua paikalle.

Näin oli käynyt nytkin. Lähettimen signaali lähestyi, se tuli järven ja metsikön välissä levittäytyvältä kesantopellolta. Syksyn sateet olivat piiskanneet hukkakauran ja ketokasvit nurin, mutta vaikka alusta olisikin epätasainen, se välttäisi laskeutumiseen. Tällä kertaa Lindström ei ollut tilannut erillistä kuljetusyksikköä. Tiedustelijat olivat ilmoittaneet, ettei karkurin piilopaikkaan kulkenut kunnollista tietä, ja joka tapauksessa yksi mies voitaisiin hyvin kuljettaa kopterissa.

Alkoi hämärtää, mutta Lindström erotti enkelinsä – Liisako tämä nyt oli nimeltään, Lindströmin pitäisi ehdottomasti oppia erottamaan kaikki nuo kauniit nuoret naiset toisistaan – pellonlaidassa huiskuttamassa hänelle. Ensin Lindström ei ollut tunnistaa alaistaan, tämä oli nimittäin pukeutunut raskaaseen suojahaalariin ja hengitysmaskiin, mutta pian hän huomasi hupun alta hulmuavat hiukset. Pitkät ja mustat, Lindström ajatteli ja huokaisi syvään. Tässä Liisassa taisi olla hieman eteläistä verta. Lähtisiköhän tyttö hänen kanssaan kahville, kunhan operaatio olisi saatu pois alta?

Kopteri laskeutui ja Lindström asteli reippaasti Liisaa kohti toivoen, ettei hien haju kovin uhoaisi esiin suojapuvun alta. Sotilaat seurasivat, yksi kummallakin sivulla, ja pilotti kurkisteli ohjaamosta heidän menoaan. Lindström pysähtyi muutaman metrin päähän Liisasta. Liisa nyökkäsi. Satoi pientä tihkua, ja tuuli sai kosteat hiukset liimautumaan haalariin.

”Missä kohde on?” Lindström kysyi. Liisa osoitti korkeaa kuusiaitaa, jonka takaa Lindström hetken tihrusteltuaan saattoi

erottaa puiden ja maastoverkkojen peittämän mökin. Lindströmin oli pakko myöntää, että tämä karkuri oli piilottanut tönönsä keskimääräistä paremmin, vaikka eihän sekään lopulta ollut häntä pelastanut...

Jokin leimahti Liisan suunnalla. Lindström kuuli kaksi terävää pamahdusta, ja sotilaat kaatuivat hänen ympäriltään. Lindström sai päälleen tummanpunaisia roiskeita. Kolmas pamahdus, ja pilotti valahti veltoksi helikopterin ohjaimia vasten. Lindström jäykistyi. Liisa käveli häntä kohti ja työnsi toisen kätensä hupun alle, riuhtaisi sieltä nipun mustia hiuksia ja heitti ne Lindströmin kasvoille. Sitten hän osoitti hansikkaan peittämän oikean kätensä Lindströmin otsaan.

Lindström näki välähdyksen, mutta ei ehtinyt kuulla laukausta.

Peter jätti helikopterin ja ruumiit pellolle ja juoksi lähimmälle portille. Kaikki oli sujunut yllättävän helposti. Pistoolin kätkeminen hansikkaaseen oli vanha kaukopartiomiesten kikka. Nyt olisi pakattava tarpeelliset työkalut ja aseet ja muutamaksi päiväksi ruokaa, ja lähdettävä liikkeelle. Hän oli köyttänyt naisen Ukon vanhoista vaatteista repimillään rievuilla. Tämä makasi hiukset kynittyinä tuvan lattialla ja heräisi luultavasti pian. Peterin olisi vielä suostuteltava nainen kantojuhdaksi, joko hyvällä tai luultavammin pahalla.

Pöydän alla oli Peterin ensiapulaukku. Se oli pelastanut hänet sen jälkeen, kun hän oli viimeisillä voimillaan lyönyt naisen tajuttomaksi. Nainen ei temppunsa tehtyään ollut osannut varoa, tai kenties hän ei ollut kunnolla nähnyt Peterin vanhan ja sumeaksi pinttyneen hengitysmaskin läpi. Peter oli ryöminyt lattialla, virus oli hiljalleen turvottanut hänen aivojaan, mutta hän oli ehtinyt

kaivaa esiin vastalääkkeet, joita oli hamstrannut apteekista vuosia aiemmin. Jos oireet eivät ehtisi ylittää kriittistä vaihetta, tauti olisi mahdollista torjua muutaman vuorokauden intensiivikuurilla. Peter ei tosin ollut koskaan kokeillut tätä käytännössä, mutta nythän sekin tulisi tehtyä.

Mökkiin päästyään hän latasi taas astmapiipun, työnsi sen suuhunsa, laukaisi ja hengitti syvään. Ensimmäinen lääkeannos oli saanut oireet lievenemään sen verran, että hän oli selvinnyt naisen apureista. Seuraavat annokset saisivat antaa hänelle voimia pakomatkaa varten. Ja nainen tulisi mukaan, Peterillä oli suunnitelmia tämän varalle.

Tähän asti Peterin elämä oli ollut tarkoituksetonta, pelkkää selviytymistä päivästä toiseen, mutta nyt, naisen kanssa, hänellä oli taas toivoa. Peter tunsi kohtalon painavan harteillaan. He löytäisivät uuden, paremman suojapaikan, ja vaikka se vaatisi vuosien työn, paljon itkua ja toraa ja epätoivoisten pakoyritysten estämistä, viimein nainen oppisi sietämään Peteriä. He hankkisivat lapsia, etsisivät toisia virukselta säästyneitä ja alkaisivat luoda uutta, tervettä ja viruksesta vapaata ihmiskuntaa.

Peter kääntyi katsomaan kirjahyllyä ja hymähti surumielisesti. Kirjat hän joutuisi jättämään, sillä turhaa painoa he eivät nyt voisi ottaa mukaansa. Mutta hänellä oli vielä aikaa pakata merkittävimmät klassikot vesitiiviiseen laatikkoon ja kätkeä ne ulkohuussin alle. Sotilaat tietysti tutkisivat mökin ja takavarikoisivat kaiken irtaimiston, mutta ehkä he eivät löytäisi hänen kätköään. Ja kukaties se olisi yhä paikallaan, kun Peter jonakin päivänä palaisi mökin luo lastensa kanssa. Olihan Peterillä uuden ihmiskunnan kantaisänä sivistyksellinen vastuu. Hänen olisi tutustutettava lapsensa kirjallisuuden klassikoihin ja tehtävä niistä myös tulevaisuuden maailman klassikoita.

Nainen ynähti lattialla, ja Peter havahtui ajatuksistaan. Ilta oli jo pimentynyt, ja viimeistään aamunkoitteessa hänen ampumiaan sotilaita varmasti kaivattaisiin. Peterillä olisi pitkä matka edessään, ennen kuin hän ja uuden ihmiskunnan kantaäiti olisivat turvassa.

Tuomas Saloranta

Teräskukkia

Tyttö ja poika istuivat aution kerrostalon katolla. Heidän selkänsä takana avautui loputon valomeri, unenomainen näkymä kaupunkiin joka sykki kiivaan houreista elämää. Katuvaloja ja neonkylttejä, pilvenpiirtäjien kylkiin kiinnitettyjä valtavia nestekidenäyttöjä jotka julistivat mainostajien pyhää sanomaa, taivasta tavoittelevien radiomastojen varoitusvaloja, ikkunaverhojen välistä siivilöityvää lämmintä tai kylmänkalseaa kajastusta; roska-astioihin sytytettyjä nuotiota, autojen valokiiloja, hälytysajoneuvojen sinistä ja punaista välkettä, poliisin taskulamppujen pilkahduksia rappukäytävissä ja pimeissä huoneistoissa... Kaupunki ei nukkunut koskaan. Taivas oli tumma, täynnä savua jota teollisuushallien piiput loputtomasti oksensivat ja josta kaupungin valojen kajo heijastui. Täydellistä pimeyttä ei ollut koskaan, mutta kuu ja tähdet olivat kaupungissa vieraat.

Yksin, yö, suurkaupungin hourailevа uni, poika ajatteli kirjailijan sanoin. *Sadan miljoonan sielun lumottu houre...* Missä absinttihoureissaan oli Waltari mahtanut nähdä tulevaisuuteen, sadan vuoden päähän, heidän maailmaansa?

Pojan nimi oli Jake. Tietenkään se ei ollut hänen oikea nimensä, mutta suomenkielistä ristimänimeään hän ei ollut käyttänyt sen jälkeen kun oli aloittanut elämänsä tämän kaupungin kaduilla. Kaupungin nimeä hän ei edes muistanut, se olisi voinut olla mikä tahansa pohjoisen perukoilla sijaitsevista vanhoista merenranta-kaupungeista. Suuret asiat tapahtuivat muualla, Suomi oli unohdettu maailmankolkka jossa ihmiset jatkoivat elämäänsä päivästä toiseen vain vanhasta tottumuksesta. Maailmalle heillä ei ollut merkitystä.

Myös katolla istuvat nuoret olisivat voineet olla keitä tahansa. Nuori palkkatappaja, pikkurikollinen jonka lyhyen huumehoureisen elämän täyttivät väkivalta ja kemikaalit, vailla muuta tarkoitusta kuin löytää keikka jolla elättäisi itsensä vielä seuraavaan iltaan asti. Rikkaan perheen teini-ikäinen tytär, yltäkylläisyyden ja nautintojen turruttama ihmisraunio joka tuskin itsekään tiesi mitä etsi kaupungin pimeiltä kujilta – ehkä elämystä tai huvitusta, joka vielä onnistuisi koskettamaan hänen kylmää sydäntään, kenties alitajuisesti myös kuolemaa. Mutta kun heidän katseensa olivat kohdanneet, he olivat ymmärtäneet että se kaikki oli turhaa, ja hetken aikaa heidän elämällään oli tarkoitus.

Tyttö siveli kapealla sormellaan pojan paljasta käsivartta, hänen värjätty kyntensä seurasi ihon alle ruiskutettua futuristisen tribaalikuvioiden kudosta, nousi kaulaa myöten poskelle ja kosketti samanlaisen kuvion ympäröimiä kasvoja, hipaisi varovasti vitivalkoista siilitukkaa. Lempeän viileässä yössä pojalla oli yllään vain hihaton paita, harmaat reisitaskuhousut ja teräskärkiset maihinnousukengät, tytöllä niukka toppi, lyhyt hame ja pitkävartiset lateksisaappaat. Pitkä musta nahkatakki oli taiteltu pojan vierelle, ja sen päällä lepäsivät peilipintaiset pyöreälinssiset lasit.

He katsoivat pimeyteen. Heidän edessään avautui kilometrin pituinen kaistale joutomaata, jolla kasvoi vain kellastunutta ruohoa ja purettujen talojen perustuksia. Kuolemanvaaralliset montut vaanivat yöllistä kulkijaa kuin pohjattomat kidat, ja metallirojun terävät reunat tavoittelivat varomattomia nilkkoja karhunrautojen tavoin. Joutomaalla kukki vain ruoste.

Seuraavaksi tuli verkkoaita, jonka päällä kiemurteli piikkilankaa ja himmeän punaisia varoitusvaloja, kuin helvetillisiä joulukoristeita. Sitten lisää avomaata, lyhyeksi kynittyä nurmikkoa ja lopulta asvalttia, valtava harmaa tasanko jonka keskellä häämöttivät suunnattomat betonihallit. Kirkkaat, kalpeat kohdevalaisimet heittivät keilojaan harmaaseen maahan, jota kirjoi valkeiden ajoratamaalausten verkko. Ja kaiken keskellä valtava tumma hahmo, joka kohosi yötaivasta kohti kuin jonkin pakanakansan rakentama jumalten maahan kurotteleva torni.

Ilmassa kaikui äkkiä sireenin matala ulvonta. Valonheittimet syttyivät joutomaan takana, ja tornimaisen hahmon tumma pinta muuttui maidonvalkeaksi. Kevyestä metalliseoksesta ja muoviyhdisteistä valmistettu avaruussukkula kiilsi kirkkaassa valossa, ja sen ympärille syttyi värikkäiden merkkivalojen meri, joka sykki ja tanssi kuin riivattuna. Rakettimoottorit käynnistyivät jylisten, ja valtavan tulimeren keskeltä sukkula kohosi yötaivaalle. Näin kaukaakin ääni huumasi korvat, tyttö painautui tiiviisti pojan olkapäätä vasten ja poikakin tunsi värähtävänsä kunnioituksesta avaruusaluksen villiä voimaa kohtaan.

He katsoivat aluksen lähtöä, kunnes sen valo oli hiipunut jonnekin taivaan tummuuteen. Sen jälkeen he istuivat pitkään vaiti.

Rakkaus syttyy varkain ja hetkessä. Jake muisti vielä maailman, jossa oli elänyt ennen kuin tapasi tytön – oliko siitä päiviä, viik-

koja, kuukausia vai vuosia, sitä hän ei osannut sanoa, sillä hänestä tuntui kuin hän olisi tuntenut tytön aina. Heidän ensitapaamistaan hän ei silti tulisi koskaan unohtamaan, sillä se oli kuin tatuoitu hänen sieluunsa ja sydämeensä. Vaikka hän menettäisi kaiken muun, se muisto hänellä olisi ikuisesti.

Sinä iltana oli ollut keikka, merkityksetön kuten ne kaikki. Jake ja hänen kolme toveriaan ajoivat sähköautollaan yhtä ulompaa kehätietä, seurasivat hylätyn matkustajaradan vartta ja pysähtyivät löytäessään maamerkin, ruosteen lahottaman junanraadon jossa kulkurit joskus viettivät öitään. He olivat saapuneet rähjäiselle teollisuusalueelle. Ulkovaloja ei juuri ollut, useimmat teollisuushallit olivat pimeinä ja taivas sysimusta. Jake astui ulos autosta, ja oven paukahdus herätti vahtikoiran ulvomaan yksinäisyyttään jossain kaukana. Sitten tuli haudanhiljaista.

Tällä seudulla oli kerran ollut paljon asutusta, matalien kerrostalojen muodostamia lähiöitä ja niiden ympärillä puistomaisia viheralueita, mutta yhä useammat asukkaat olivat sairastuneet hitaasti mädättäviin tauteihin, ja lopulta koko alue oli todettu asuinkelvottomaksi. Maa oli sairas. Seudun halki oli kulkenut joki, mutta sen juoksu oli hiljalleen hiipunut veden muuttuessa paksuksi liejuksi. Ihmiset olivat muuttaneet pois, kuka Toimeentulorajan paremmalle puolelle, kuka toisiin kaupunkeihin, kuka Eurooppaan, kuka siirtokuntiin... Talot olivat autioituneet ja rapistuneet, puistot niiden ympärillä rehevöityneet ja villiintyneet. Seudun olivat asuttaneet ne, joilla ei ollut paikkaa minne mennä – kulkurit, laittomat maahanmuuttajat, rikolliset, eläimen tasolle vajonneet narkomaanit ja muu roskaväki jota ei huolittu edes köyhälistölle rakennettuihin Uusiin lähiöihin. Teollisuusalue oli yhä toiminnassa, sillä maa oli täällä halpaa, mutta hiljalleen teollisuuskin oli siirtynyt kaukomaille ja nyt valtaosa halleista ammotti tyhjyyttään.

Jake tiesi tämän kaiken, sillä hän uskoi valveutuneisuuteen. Voidakseen olla todella välinpitämätön oli ihmisen ensin tiedettävä, mistä hän ei välittänyt.

Einstein, konevelho, istui auton takapenkillä vailla aikomustakaan tulla ulos. Surkein puliukkokin omisti kommunikaattorin ja sen käyttöön vaadittavan ihon alle istutetun sirun, mutta konevelhot olivat kommunikaattorien mestareita, verkkosotureita joilta yksikään järjestelmä ei ollut turvassa. Ja Einstein oli yksi parhaista.

”Voisin tehdä koko työn ulkopuolelta”, hän oli sanonut. ”Säädän ilmastointia ja lämmitystä, sammutan kylmälaitteet ja kytken palonsammuttimet päälle, ja muutamalla virtapiikillä saan aikaan kunnon oikosulunkin. Teidän ei tarvitse mennä sisälle asti rikkomaan paikkoja.”

Jake oli kieltäytynyt, sillä Petrov, heidän työnantajansa, arvosti henkilökohtaista kosketusta. Se antaisi kohteelle viestin siitä, että hänestä välitettiin.

Pikkukiinalainen, toinen Jaken tovereista, oli säätäjä, mekaanikko erityisalanaan aseet ja räjähteet. Hänen isoäitinsä oli tullut suomalaisen liikemiehen vaimoksi kaukaa Aasiasta, aikana jolloin lännellä vielä oli ollut tarjota yltäkylläisyyttä kaukomaiden kansoille, mutta Pikkukiinalainen ei tuntenut alkuperäistä kotimaataan eikä puhunut sen kieltä. Hänestä oli tullut osa globaalin maailman katukulttuuria, ihminen vailla kotia tai isänmaata, eivätkä toiset muistaneet hänen juuriaan sen enempää kuin hän itsekään.

Kari, Jaken kolmas toveri, oli psyko samoin kuin Jake itsekin. He olivat väkivallan ammattilaisia, kemikaalien voimalla kulkevia tappokoneita joita kipu, pelko ja inhimilliset tunteet eivät kosketaneet. Kuolema korjasi monen psykon nuorella iällä, mutta ly-

hyen elämänsä he paloivat sokaisevan kirkkaalla liekillä. Jake oli paljon muutakin – historioitsija, filosofi ja runoilija – mutta sillä ei ollut merkitystä maailmassa, joka lopulta arvosti vain rahaa, valtaa ja primitiivistä voimaa. Jake rakasti kirjoja ja runoutta, rakasti menneitä aikoja ja niiden tunnelmaa, mutta ymmärsi myös todellisuuden lait, ymmärsi olevansa yksin. Tätä maailmaa ei ollut tarkoitettu hänen kaltaisilleen, he tekivät siinä vain hidasta ja tuskallista kuolemaa. Mutta toisaalta, niinhän tekivät kaikki muutkin.

Kohde oli teollisia hyönteisproteiiniaterioita valmistava tehdas, jonka omistajat olivat suututtaneet jonkun Petrovia ylemmän tahon. Tarkempia yksityiskohtia Jake ei tiennyt, eikä sillä ollut hänelle merkitystä. Yritys oli käyttänyt suunnattomasti varoja tuotantolaitoksensa suojaamiseen, mutta se kaikki oli ollut turhaa, sillä Einsteinin edessä turvajärjestelmät olivat voimattomia. Kuinka paljon halvemmaksi suojelurahat olisivatkaan tulleet? Tietenkin järjestelmien pettäminen huomattaisiin ja paikalle lähetettäisiin aseistettu turvamiesjoukko, mutta sen saapuessa Jake ja hänen toverinsa olisivat jo kaukana.

Jake otti pitkän takkinsa alta lääkesumuttimen ja pistoolimaisen lääkeruiskun, ja latasi molemmat kertakäyttöisillä ampulleilla – se oli kuin rituaali, taisteluun valmistautuvan soturin rukous jumalilleen. Yksi annos kiilaa sieraimeen, yksi annos piikkiä suoneen. Kiila poistaa pelon, piikki poistaa kivun, yhdessä ne tekevät soturista voittamattoman. Kemikaalit imeytyivät Jaken kehoon, ja hetken hän värisi puistatuksen kourissa. Sitten maailma selkiytyi ja kirkastui. Hän oli aistiensa ja jokaisen lihaksensa herra, kykeni havaitsemaan aineen pienimmätkin hiukkaset ja näki syy- ja seuraussuhteiden piirtyvän näkymättöminä lankoina ympärillään. Kaikki menetti vähäisenkin merkityksensä, ihmisyys liukeni pois,

ja Jaken paikalla seisoi lihaksi tullut tuho ja kuolema, ladattuna ja valmiina räjähtämään.

Myös Kari ruiskutti piikkiä suoneensa. Kiilaan hän ei koskenut, usein hän nauraen totesi olevansa liian hullu pelätäkseen. Pikkukiinalainen ruiskutti sieraimeensa vain hieman mietoa rohkaisua sillä säätäjän käsien oli pysyttävä vakaina, käsitteliväthän ne kädet räjähteitä.

Einstein oli avannut teollisuushallin sähkölukot, ja Jake, Kari ja Pikkukiinalainen astuivat sivuovesta huoltokäytävän pimeyteen. Pohjapiirustus juoksi Jaken aivojen läpi, hän näki käytävien ja huoneiden syöksähtelevän silmiensä edessä. Hän tunsi reitin, ja tiesi myös mikä sen varrella odotti. He eivät suinkaan olleet sokkelossa yksin. Käytävillä singahteli tummia hahmoja, kuin kuoleman varjoja, biologinen turvajärjestelmä jota Einstein ei ollut kyennyt sammuttamaan. Monilla vartiointiliikkeillä oli synteettisiä koiria, jotka oli ohjelmoitu kurinalaisesti noudattamaan isäntänsä jokaista käskyä, mutta sellaiset koirat olivat kalliita ja vaikeasti saatavilla. Paljon yleisempiä olivat vikakappaleet, epäonnistuneet luomukset joita ei kukaan kyennyt hallitsemaan. Ne laskettiin öisin vapaaksi, ja ne raatelivat kappaleiksi jokaisen tielleen osuvan.

Koirat lähestyivät. Jake ehti erottaa lihaksikkaat kehot, jäntevät raajat, kiilamaiset kuonot, valkoisina kiiltävät raateluhampaat ja teurasjätteeltä lemahtavan hengityksen. Sitten Pikkukiinalainen sinkosi ilmaan metallisen lieriön, joka kieri poukkoillen pitkin lattiaa ja välähti sokaisevasti. Useimmat koirista tuupertuivat maahan, mutta yksi jatkoi hyökkäystään. Jake otti sen vastaan kohottamalla vaistomaisesti kätensä, ja saman vaiston ohjaamana koirakin loikkasi häntä kohti, tavoitellen hampaillaan hänen rannettaan. Samalla Jaken toinen nyrkki iskeytyi keskelle kuonoa,

Jake kuuli pehmeän rusahduksen, tunsi luun antavan periksi ja työntyvän aivoihin. Koiran kuollut paino rojahti häntä vasten. Pikkukiinalainen kaivoi taskustaan paineilmapistoolin, lopetti toiset koirat nopealla ohimolaukauksella, ja matka jatkui.

Varsinainen teollisuushalli oli tyhjä ja pimeä, mutta kromatut metallipinnat heijastivat suurista ikkunoista kajastavaa heikkoa valoa. Jake, Kari ja Pikkukiinalainen kulkivat tuotantolinjaston läpi, kohti etäisintä seinustaa jonka täytti taukoamaton liike ja rapina. Heidän edessään kohosivat terraarioiden rivistöt monessakymmenessä kerroksessa, kuin valtavat pilvenpiirtäjät. Styroksijauhon ja synteettisten kasvien keskellä kiemurtelivat pulskat, kalvakkaina tytisevät toukat, pitkäjalkaiset sirkkamaiset hyönteiset, kämmenen kokoiset kovakuoriaiset... Ainoa karja, jonka kasvattaminen enää oli ekologialakien mukaista. Jake iski yhden terraarion murskaksi ja kumosi sen lattialle, ja asukkaat levisivät kiemurtelevana massana hänen jalkoihinsa. Kari ja Pikkukiinalainen seurasivat esimerkkiä, ja pian lattia kuhisi pieniä, sokeita, tiedostamattomia olentoja – kuin ihmiskunta pienoiskoossa, Jake ajatteli ja kohotti jalkansa. Hyönteiset murskautuivat lattiaan, hän tunsi niiden rakenteen hajoavan jaloissaan ja elollisen, liikkuvan maton muuttuvan pelkäksi biomassaksi.

He talloivat osan hyönteisistä jalkoihinsa, mutta tiesivät ettei aika riittäisi joka ikisen surmaamiseen tällä tavoin. Sotku olisi vain osa heidän sanomaansa.

”Tämä riittää”, Jake sanoi lopulta ja käveli toisten luo. Pikkukiinalainen katsoi häntä huojentuneena ja hieman pahoinvoivana. Kari survoi hyönteisiä edelleen, hiljaa itsekseen hihitellen. ”Hoidetaan homma ja häivytään.”

Loppu kävi nopeasti. He juoksivat ympäri hallia ja autioita käytäviä, sijoittivat Pikkukiinalaisen rakentamat pommit ennalta

lasketuille paikoille ja ryntäsivät sitten ulos. Pikkukiinalainen painoi kaukosytyttimen kytkintä, ja hetkeksi yön pimeys väistyi hornanpunaisen hehkun tieltä. Ikkunat pirstoutuivat ja lieskat iskivät kohti yötaivasta, kumeat jysähdykset kaikuivat hallissa ja sankka savu pakeni taivaalle. Tuho ei ollut täydellinen, mutta viesti tulisi varmasti ymmärretyksi.

Jake otti kommunikaattorin vyöltään ja aktivoi kamerasilmän. Hän avasi yhteyden Petroviin, ei sanonut sanaakaan mutta antoi silmän pyyhkiä lasimurskaa ja kyteviä liekkejä. Palkkio oli hänen tilillään lähes välittömästi.

Juostessaan talojen välissä halki pimeyden, räjähdyksen kaiut korvissaan, Jake tunsi villin riemun ravistelevan kehoaan. Auton luona hän pysähtyi, veti keuhkonsa täyteen viileää yöilmaa, kosketti kädellään lähimmän kivitornin karkeaa seinää ja huokasi syvään. Talot kohosivat mustina torneina synkkää taivasta vasten, tuuli ujelsi tyhjillä kujilla ja kauempaa kuului loittoneva poliisiauton sireeni.

Teräskukkia, betonia, ammoniakkia... Tämä oli Jaken maailma, juuri sellaisena kuin hän sitä rakasti. Hän tunsi todella olevansa elossa!

Vielä samana yönä Jake ja hänen toverinsa jonottivat hylättyyn varastohalliin toisella puolella kaupunkia, käytöstä poistetussa rahtisatamassa. Hallin seinät värähtelivät villejä konerytmejä ja juhlivien ihmisten houreista riemua. Kaupunki ei nukkunut koskaan – joka hetki joku rakastui, joku kuoli, yksi tarina alkoi ja toinen sai loppunsa, ja aivan varmasti jossain oli joka hetki juhlat. Jake latasi lääkesumuttimensa ja nautti toisen annoksen kiilaa, ja tunsi aivojensa vajoavan verenpunaiseen pilveen. Vielä annos tajunnanlaajentajaa, ja hän oli valmis juhliin.

He astuivat värivalojen, musiikin ja ihmisten täyttämään halliin. Kari ja Pikkukiinalainen katosivat Jaken rinnalta, ja jos hän näki heidät vielä illan aikana, ainakaan hän ei enää tunnistanut heitä. Kari joi päänsä täyteen ja ryömi jo tunnin kuluttua pöytien alla, kaiken ihmisyytensä menettäneenä. Pikkukiinalainen imaisi aivonsa täyteen pulveria ja vietti yön nautinnollisessa horroksessa. Raskas työ vaati raskaat huvit.

Jake ei välittänyt tovereistaan. Hän aisti enää vain ihmismassan kiihkon, tunteet ja toiveet jotka piirtyivät hänen silmissään todellisiksi hahmoiksi. Valo oli nestettä joka suihkusi hänen keholleen ja kasteli hänet, musiikki kiinteää ainetta joka moukaroi hänen kehonsa hiukkasia ja sai ne värähtelemään. Ihmiset hajosivat hänen ympärillään alkutekijöihinsä, he olivat enää vain hiukkasten muodostama meri jossa Jake ui, yrittäen pitää osasensa koossa, tietäen taistelun olevan turha. Hän tunsi vuotavansa, imeytyvänsä suureen, mielettömään alkueliöön joka täytti hallin, ja lopulta sulavansa harmaanlikaisille seinille.

Jaken mieli haipui hiljalleen pois, mutta keho toimi vaistonsa varassa. Se käveli pöytien välistä baaritiskille, tilasi muovipikarillisen kirkkaanväristä juomaa johon sekoitettiin harmaata jauhetta. Se palasi pöytien ohi tanssilattialle ja katseli ympärilleen, lattian keskelle rakennettuja korokkeita joille kaikkein huumaantuneimmat tanssijat nousivat taivuttelemaan kehoaan. Kiimansa sekoittamina jotkut heistä riisuutuivat ja yhtyivät toisiinsa, mutta ympärillä kukaan ei välittänyt. Joku tarttui Jaken käsivarteen, nainen tai mies, täällä sillä ei ollut merkitystä. Sormet hyväilivät häntä, tunnustelivat hänen lihastensa syitä ihon alla, nousivat hänen kasvoilleen. Toinen keho, kuuma ja kosteannihkeä, painautui hänen kehoaan vasten.

Jostain katoavan tietoisuuden syövereistä kohosi runonsäe Jaken huulille. *Villin ihana olet, lasiverhossa, käärmejuovaisin valoin...*

Hän kohotti katseensa ja näki korokkeella vaaleahiuksisen tytön, nuoren ja hennon, enemmän enkelin tai keijukaisen kuin oikean ihmisen. Tyttö ei liikkunut, hän väreili musiikin rytmissä, ja valot kietoutuivat hänen jäseniinsä käärmeiden tavoin. Rastahiuksinen mies seisoi hänen takanaan, paljas musta vartalo valokeiloissa kiiltäen. Mustat kädet sivelivät valkeaa ihoa, kaksi täydellisen kaunista kehoa painautui toisiaan vasten. Toinen mies, kalpea ja sinitukkainen, nousi korokkeelle, ja kaikki kolme hyväilivät toisiaan, upposivat toisiinsa, sulautuivat yhdeksi...

Jake riistäytyi irti hellien käsien syleilystä, raivasi tiensä halki ihmismassan ja loikkasi korokkeelle. Sinitukkainen mies huomasi hänet mutta tuhlasi ratkaisevan silmänräpäyksen sulkemalla vetoketjunsa. Jaken teräskärkinen saapas heilahti miehen haarojen väliin, nyrkki iskeytyi kasvoihin kerran ja sitten uudestaan. Sinitukkainen mies kaatui, kalpeat kasvot mustana verestä, kohotti kätensä kuin armoa anoen. Jake potkaisi vielä kerran, keskelle kasvoja. Sitten musta mies oli hänen kimpussaan, iskeytyi häntä vasten lihaksikkaan kehonsa koko painolla, mutta hän kesti hyökkäyksen. Hänen kätensä syöksähtivät hyökkääjän leuan alle, hetken hän tunsi kaulasuonten sykkeen ennen kuin rustot murtuivat hänen käsissään ja pää kääntyi luonnottomasti sivulle.

Heidän ympärillään juhlat jatkuivat. Kukaan ei välittänyt.

Jake tarttui tyttöön ja raahasi tämän alas korokkeelta. Tyttö oli kevyt, liki aineeton, ja leijaili hänen perässään salin seinustalle. He painautuivat seinää vasten, Jake työntyi väkisin tytön sisään, ja tytön hennot raajat kietoutuivat hänen kehonsa ympärille. He yhtyivät nopeasti ja väkivaltaisesti, ja vielä kiiman laannuttuakin puristivat toisiaan pitkään, kuin peläten päästää irti. Heidän kosketuksessaan oli viimeistä kertaa kohtaavien rakastavaisten epä-

toivoa, vaikka he eivät rakastavaisia olleetkaan. He olisivat voineet olla aivan keitä tahansa.

Loppuyön tapahtumat sekoittuivat kiihkoisiin harhoihin. He joivat ja tanssivat, vetäytyivät rakastelemaan hitaammin ja hellemmin, joivat ja tanssivat taas, täyttivät kehonsa kemikaalien tarjoamalla unohduksella, hukuttivat kammottavan tietoisuuden siitä että huomenna tätä kaikkea ei enää olisi. Ehkä Jake koki sen kaiken itse, ehkä se kaikki oli vain jonkun toisen unta ja houretta. Hän ei välittänyt. Tärkeintä oli tytön läheisyys, ainoa asia jonka hän kykeni aistimaan kiilan verenpunaisessa usvassa.

Jake havahtui kammottaviin kouristuksiin, jotka raastoivat hänen elimistönsä riekaleiksi. Hän kierähti kyljelleen ja ehti kohottautua nelinkontin ennen kuin antoi ylen. Ikuisuudelta tuntuvan ajan hän kouristeli, yökkäili ja yski, pyyhki suutaan ja haukkoi henkeä. Vapina palasi ja hän onnistui vain hädin tuskin kaatumaan sivuun omasta oksennuksestaan. Hän makasi kylmässä, kuraisessa maassa, keho tutisten ja mieli tyhjänä, ainoana ajatuksenaan elossapysyminen, eikä kyennyt pitkään aikaan tekemään muuta.

Hiljalleen hän alkoi hahmottaa ympäristöään. Hän oli ulkona, todennäköisesti varastohallin ulkopuolella. Musiikkia tai ihmisääniä ei kuulunut, oli yhä pimeää mutta hän ei tiennyt oliko edelleen sama yö vai jo seuraava. Hänellä oli yllään pelkkä hihaton paita, takki oli kadonnut jonnekin ja sen mukana hänen lääkevarastonsa. Hän tunsi kauhun kouraisevan mieltään, sillä ilman aineitaan hän ei pääsisi pitkälle.

Hän pakotti itsensä ylös, edes kontalleen, ja näki tytön joka nuokkui seinustalla hänen takkinsa yllään. Jake huokaisi helpotuksesta, ryömi tytön luo ja kaivoi povitaskusta lääkeruiskun ja ampullin. Annos tasoittajaa, se palauttaisi hänet nopeasti... ja eh-

kä myös yksi suihkaus kiilaa, vain palautumisen nopeuttamiseksi. Kemikaalit olivat pian hänen kehossaan, vapina laantui ja helpottunut, rentoutunut huokaus pakeni hänen huuliltaan. Hän oli selvinnyt hengissä, taas kerran.

Tyttö heräsi Jaken liikkeisiin ja avasi silmänsä. Katulamppujen valossa hän ei enää ollut se enkelimäinen, satumaisen kaunis aave jonka Jake muisti varastohallista. Tytön kasvot olivat kuluneet ja harmaat, itsetuhoisen elämän ja jatkuvien hoitojen ja leikkausten uuvuttamat, vaikka hän ei voinut olla iältään vielä kahtakymmentä. Hänen hiuksensa roikkuivat elottomina, luut pistivät selvästi esiin kalpean ihon alta ja raajat olivat täynnä arpia ja mustelmia. Hän oli likainen, hänen vaatteensa olivat nuhraantuneet ja repeytyneet, ja hän haisi vahvasti ihmiseltä ja edelliseltä yöltä.

Tytön silmät olivat kuitenkin edelleen kauniit ja syvät. Ne katsoivat Jakea nuhruisten kasvojen keskeltä, hapsottavien hiusten alta, ja toivat Jakelle mieleen vanhojen satukirjojen menninkäistytön. Kapeat huulet muotoilivat lyhyen lauseen:

”Minä haluan kotiin.”

Jake auttoi tytön ylös ja lähti taluttamaan häntä halki yön. Seutu oli onneksi Jakelle tuttu, sillä täällä hän oli viettänyt suuren osan lyhyestä elämästään. Sataman betonikolossit jäivät pian taakse, he astuivat aution kerrostalolähiön varjoihin, oikaisivat villin ja happosateiden kellastaman puiston läpi ja saapuivat lähiön ostoskeskukseen. Muutama haalistunut mainos julisti vielä päivän tarjouksia hylättyjen liikehuoneistojen särjetyissä ikkunoissa, kuin viestinä menneiltä ajoilta. Ostoskeskuksen takana häämötti yksi harvoista käytössä olevista matkustajaradoista. Jake uskoi, ettei Kaupunkilinja kulkenut tähän aikaan yöstä, ja rataa pitkin he pääsisivät nopeammin Toimeentulorajalle. Tyttö ei ollut kertonut, missä hänen kotinsa oli, mutta Jake ymmärsi sanattakin

että hän asui Toimeentulorajan yläpuolella, paremman väen kaupunginosissa.

He kävelivät sanomatta sanaakaan. Jaken mieli oli tyhjä, ja tyttökin vain katsoi jalkoihinsa. He painautuivat toisiaan vasten, hakivat lohtua toistensa lämmöstä ja läheisyydestä, mutta eivät uskaltaneet katsoa toisiaan. Jake palautti mieleensä vanhan zen-mestarin, Pikkukiinalaisen tunteman hullun ukon joka oli opettanut heille kotimaansa filosofiaa. Minä olen vain matka, Jake sanoi itselleen. Muuta ei ole. Olen jokainen askel, ja askeleen jälkeen tulee vain seuraava askel.

Yön mustuus muuttui aamun harmaudeksi, likaisen maidon väriseksi usvaksi jonka keskellä häämötti tummia hahmoja – radanvarren kerrostaloja, varastoja ja teollisuushalleja, tai kenties muinaisten palatsien ja temppelien raunioita. Kylmä sumu tiivistyi kosteudeksi heidän iholleen, ja takista huolimatta tyttö värisi. Hänen huulensa sinersivät, ja Jake ymmärsi että heidän olisi saatava lisää vaatteita.

He poikkesivat radalta. Jake jätti tytön lähimmän kerrostalon kulmalle ja asteli talojen välissä yläpuolelleen pälyillen. Karkea hiekka narskahteli hänen kengänpohjissaan. Hän näki etsimänsä eräällä kolmannen kerroksen parvekkeella, ja suihkutti sieraimeensa annoksen kiilaa. Väsymys, vilu ja matkan aikana vallinnut lannistus kaikkosivat, Jaken keho virtasi täyteen lämpöä ja energiaa ja hän oli vähällä nauraa ääneen. Hän hyppäsi, sai otteen alimmasta parvekkeesta ja kampesi itsensä kaiteelle seisomaan, ylettyi taas seuraavalle parvekkeelle ja oli pian kolmannessa kerroksessa. Parvekkeella oli pyykkejä kuivumassa, Jake kaappasi sylillisen vaatteita ja kiepautti itsensä takaisin alemmalle parvekkeelle. Hänen otteensa oli vähällä livetä, mutta hän pelastui nopealla liikkeellä ja kiepahti kaiteen ympäri kuin trapetsitanssija.

Tyttö katsoi häntä, ja hymyili ensimmäistä kertaa.

”Sinä olet hauska”, hän sanoi kun Jake ojensi vaatteet hänelle. ”Ja kiltti.”

He jatkoivat matkaansa rataa pitkin, edelleen puhumatta mitään, mutta nyt tyttö uskalsi jo välillä vilkaista Jakea, ja hymy ulottui huulilta silmiin asti. Muutaman kerran Kaupunkilinjan juna lähestyi heitä, ja heidän oli taas poistuttava radalta. He istuivat radanvarren tiheikössä, hietikolla tai viemärinkannella, katselivat ohi kiitävää junaa ja nojasivat toisiinsa. Vieläkään ei puhuttu, mutta muutaman kerran tytön käsi silitti varovasti Jaken kämmenselkää.

Toimeentuloraja kohosi lopulta heidän edessään. Se oli korkea betonimuuri, jonka harjalla kiemurteli piikkilankaa. Rata päättyi tähän, sillä Rajan ylittäminen oli sallittua vain poikkeustapauksissa. Jake tiesi kuitenkin, että sirunsa ansiosta tyttö tunnistettaisiin Yläpuolen asukkaaksi ja hänet päästettäisiin sisään vartioidusta portista. Ja lähin porttikin oli helppo löytää.

Rajan tuntumassa kohosi jätteenkäsittelylaitos, jonka luo saapui kuorma-autoja lakkaamattomana virtana. Ne tyhjensivät säiliöistään loputtomasti Yläpuolen jätettä, kääntyivät sitten takaisin palatakseen taas uuden samanlaisen kuorman kanssa. Kitulias nurmikko oli laitoksen ympärillä muuttunut ruskeaksi. Ainuttakaan elollista ei näkynyt, vaikka Jake tiesikin jätteenkäsittelylaitoksen kuhisevan elämää, onnettomia sieluja jotka avasivat jätesäkkejä ja lajittelivat ihmisten jätteitä. Jake odotti, että viimeinen auto sai kuormansa tyhjennettyä, otti sitten tytön reppuselkäänsä ja loikkasi auton lavalle.

Kuljettaja ei huomannut heitä, matka oli lyhyt ja pian edessä häämötti jo portti. Kuorma-auto hidasti vauhtiaan, he hyppäsivät kyydistä ja pysähtyivät hetkeksi. Tyttö kohotti peililasit Jaken silmiltä ja kosketti kevyesti Jaken poskea. Sitten hän suikkasi no-

pean suukon Jaken huulille, sipaisi vielä Jaken kättä ja juoksi pois. Jake jäi katsomaan aamun usvaan katoavaa hentoa hahmoa, joka jälleen toi hänen mieleensä keijukaisen.

Toinen päivä, toinen keikka. Petrov oli lähettänyt Jaken ja Karin erään alemman portaan huumediilerin perään, koska tämä oli suututtanut jonkun ylemmistään syömällä kuormasta. Jaken ajatukset olivat muualla. Hän astui rapistuneen kerrostalon ummehtuneelta löyhkäävään porraskäytävään välinpitämättömästi ja huolimattomasti, särjetyn lasioven sirpaleet kengänpohjissaan rasahdellen, potkaisi asunnon oven sisään ja yllätti diilerin nukkumasta lattialle kasatuilla patjoilla. Patjoja, diileriä ja lattialla lojuvia roskia lukuun ottamatta asunto näytti olevan tyhjä. Seinät olivat karkeaa betonia, ja rikkinäiset ikkunat oli peitetty vanerilevyillä ja muovipressulla.

Jake syöksyi diilerin luo, tyhjä oluttölkki rusentui hänen jalkansa alla, sitten hänellä oli ote miehen kurkusta ja hän murskasi miehen kallon kylmää ja karkeaa betoniseinää vasten. Samalla jokin kova iski häntä hartiaan, hän kaatui ja kieri lattiaa peittävässä lasi- ja kivimurskassa. Kipu tuntuisi vasta myöhemmin, ja Jake oli hetkessä taas jaloillaan väistääkseen uuden iskun.

Diilerin apuri oli valtavan suuri mies, silmät ja sieraimet kiilan laajentamina ja pesäpallomaila kädessään. Hän kohotti mailaa uuteen iskuun, mutta paikalle ryntäävä Kari sai siitä otteen. Jaken jalka kohosi, kengän teräskärki upposi miehen rintalastan alle ja samalla Kari väänsi mailan miehen kädestä. Jake ja Kari hakkasivat miehen maahan ja potkivat hänet hengiltä, muu ei kiilan sumentamaa psykoa olisi pysäyttänyt.

Jake keräsi asunnosta sen vähän Petrovin omaisuuden, mitä diileri ja hänen apurinsa eivät vielä olleet ehtineet imeä kehoonsa,

samalla kun Kari kuvasi kuollutta miestä kommunikaattorinsa kamerasilmällä. Pikkukiinalainen odotti autossa parin korttelin päässä.

”Mikä sinua vaivaa?” Kari kysyi. ”Se jätkä pääsi yllättämään, ei sellaista ole ennen käynyt.”

”Otitko aamulla väärät lääkkeet?” Pikkukiinalainen säesti nauraa käkättäen.

Jake ei vastannut. Hänet oli viime päivinä täyttänyt omituinen tunne, voimakkaampi kuin mikään vieroitusoireiden tai yliannostuksen mukanaan tuoma pahoinvointi tai ahdistus. Ei tunne edes ollut pahoinvointia, se oli hyvin ristiriitainen – samanaikaisesti sekä jatkuvaa ekstaasia että raastavaa kaipausta, sekä nautintoa että kärsimystä paljon voimakkaampana kuin hän oli koskaan kokenut.

Ja hän kykeni ajattelemaan vain tyttöä.

Jake, Kari ja Pikkukiinalainen asuivat kerrostalohuoneistossa, joka ei ollut paljon diilerin asuntoa ylellisempi. Vanha harmaa kerrostalo sijaitsi kaupungin laitamilla, avaruuslentoaseman liepeillä. Seutu oli autioitunut aseman rakentamisen jälkeen, sillä sukkuloiden lähdöt aiheuttivat melu- ja tärinähaittaa, rakettimoottorien päästöt saastuttivat ilman ja myrkyttivät kaiken elävän. Kaikkeen kuitenkin tottui, ja nuoret miehet olivat tehneet elämänsä niin mukavaksi kuin mahdollista.

Olohuoneessa oli virttynyt vanha sohva, ruokapöytä ja muutama hutera muovituoli. Seinät olivat rapistuneet, lattiaa peitti kulunut muovimatto ja sukkulalähtöjen katosta varistama rappaus. Asunnossa oli käymälä ja keittonurkkaus sekä kaksi pienempää huonetta. Toinen niistä kuului Pikkukiinalaiselle, mutta se oli täynnä rojua, varaosia ja säätäjän työkaluja eikä hän juuri oleillut siellä silloin kun ei työskennellyt. Hän ja Kari nukkuivat

olohuoneen sohvalla tai lattialla, tai siellä missä heidän tajuntansa milloinkin sattui sammumaan. Einsteinillä oli kellarihuone samassa talossa, mutta häntä toiset näkivät vain harvoin.

Jaken huoneessa oli vanha ja kulunut runkopatja jolla hän nukkui, ja toisella seinustalla kirjahylly jossa hän säilytti sitä vähäistä omaisuutta, mitä ei kantanut mukanaan. Hyllyssä oli rivi pölyisiä kirjoja – historiaa, filosofien teoksia, runoutta... Kirjat olivat hänen kallein aarteensa, ne oli kerätty ryöstösaaliina autioista huoneistoista ja kellareista joihin hän ja Kari olivat murtautuneet. Kaikki maailman tieto oli tietenkin saatavilla kommunikaattorin kautta ulkoverkosta, mutta Jake nautti enemmän kirjoista. Kirja oli esine jonka saattoi ottaa käteensä, jonka joku oli vaivalla ja rakkaudella valmistanut. Painetussa sanassa oli uskottavuutta, toisin kuin ulkoverkon alati muuttuvassa tietovirrassa jossa ajatukset ja teoriat saattoivat silmänräpäyksessä syntyä, kokea kukoistuksensa ja tulla surmatuiksi tai vain yksinkertaisesti hiipua pois.

Hän avasi kirjan, kosketti sen kansia, hiveli kuluneita, kellastuneita sivuja, antoi katseensa kulkea pitkin haalistuneiden kirjainten rivistöä... ja sulki sitten kannen. Kirjatkaan eivät auttaneet häntä nyt. Mikään ei auttanut tähän outoon tunteeseen, ei edes kiila, vaikka hän suihkuttikin sitä annoksen sieraimeensa.

Hän astui ulos huoneestaan. Kari istui sohvalla virtuaalilasit silmillään ja ohjaushansikas kädessään, varmaankin selaili ulkoverkon viihdesivuja kommunikaattorillaan, naurahteli silloin tällöin itsekseen ja ryysti olutta. Parin tunnin päästä hän jo kuorsaisi tyhjien tölkkien keskellä. Pikkukiinalainen maata retkotti muovituolissa aivot täynnä pulveria. Jake käänsi tovereilleen selkänsä, veti takin ylleen ja lähti ulos.

Hän kulki läpi kaupungin, antoi tuulen ja kylmän tihkusateen piiskata kasvojaan, katseli ilmassa leijailevia tyhjiä muovipusseja ja

kuivuneita lehtiä. Tuli ilta, harvat toimivat katuvalot syttyivät ja huojuivat tuulessa. Jake ei tiennyt minne oli matkalla. Hän vaelsi öisiä katuja, ja vasta kuullessaan lokkien kirkaisut ja tuntiessaan ilmassa suolaisen pärskeen hän ymmärsi tulleensa merenrantaan. Hän jatkoi pitkin vanhaa, jo rapistunutta rantatietä jonka kivetys oli halkeillut, katsoi yötaivaalle kohoavia nostokurkia ja varastohalleja. Niitä ympäröivät verkkoaidat olivat ruosteessa, ja vanhan tavararadan kiskojen lomasta työntyi kuivia heinätuppoja. Ainoat laivat, joita tämä satama oli vuosikausiin nähnyt, makasivat puolittain uponneina ja ruosteen raiskaamina rantaveden syleilyssä, hylättyjen laitureiden kyljessä.

Jaken korvissa voimistui musiikin jyskytys, ja pian siihen alkoivat sekoittua jonottavan ihmismassan puheensorina, nauru ja riemunkiljaisut. Kukaan ei välittänyt hänen tunkeutuessaan varastohalliin jonon ohi, kukaan ei uskaltanut välittää. Värivalot särkivät Jaken silmiä, musiikki sai korvat soimaan, toisiaan vasten nytkyvät hien ja kiiman kostuttamat ihmisruumiit tuntuivat vain kouristelevan irvokkaasti. Juhlijoiden kasvoilta irvisti kuolema.

Jake raivasi tiensä tanssilattialle, nousi korokkeelle, työnsi tanssijan syrjään ja tähyili ympärilleen. Vääntelehtivien kehojen keskellä hän näki hennon vaaleahiuksisen tytön, kuin valonpilkahduksen pimeyden keskellä, yhtä eksyneenä kuin hänkin. Hän loikkasi alas, ui halki ihmismeren ja tarttui tyttöön. Heidän kehonsa painuivat vastakkain, jäsenet kietoutuivat yhteen ja huulet koskettivat toisiaan. Meteli heidän ympärillään vaimeni, he olivat rauhallisella saarekkeella kaukana kaikesta muusta.

”Pelkäsin että en näkisi sinua enää koskaan”, Jake sanoi tytölle.

”Niin minäkin”, tyttö sanoi.

Sen jälkeen elämä oli kuin unta. Kun Jake myöhemmin mietti näitä päiviä, hän ei kyennyt muistamaan tytön nimeä tai kasvoja, mutta hän muisti tuoksun, muisti lämmön kehoaan vasten ja sydämen sykkeen. Ja hän muisti tunteen, vahvimman nautinnon jonka oli koskaan eläessään kokenut. Sen täytyi olla rakkautta, vaikka koko sana oli ryöstöviljeltynä menettänyt merkityksensä jo aikapäiviä sitten.

Tyttö oli karannut kotoaan. Kun asia selvisi, Jake vei tytön Einsteinin luo. Einstein avasi tytön kommunikaattorin – se ei ollut karkea mustapintainen kansanmalli, jollaisia Jake oli tottunut näkemään, vaan pastellisävyisen vaaleanpunainen, kauniisti ja sirosti muotoiltu ja joka tavalla käyttäjänsä mukaiseksi suunniteltu – ja siirsi tytön sirulle käyttörahaa ennen kuin tytön isä ehtisi sulkea tilit ja vaihtaa tunnukset. Tytön isä oli mahtava mies, ja Jake näki ahneuden kiiluvan Einsteinin silmissä kun konevelho mietti kaikkia tilanteen tarjoamia mahdollisuuksia. Jake kuitenkin torjui tylysti Einsteinin suunnitelmat, eiväthän he tahtoneet vahingoittaa isää joka kaikesta huolimatta oli tytölle rakas. Pääasia olisi, että heille taattaisiin säällinen elanto.

Töitä ei enää tarvinnut tehdä. Pikkukiinalaisella riitti tietenkin omia säätäjän töitään, jotka olivat hänelle kutsumus, ja Kari hoiti muutaman keikan niistä koituvan huvituksen vuoksi. Jake vietti kaiken aikansa tytön kanssa, ja he tutustuivat Jaken maailmaan. Monet vanhat lähiöt ja kokonaiset kaupunginosat olivat autioita, niitä asuttivat vain satunnaiset kulkurit, järjestäytyneet rikollisjoukot ja ihmisyytensä menettäneiden rääsyläisten laumat. Rapistuneet kerrostalot olivat tyhjiä ja elottomia, ja vain tuuli kulki ostoskeskusten kujilla. Mutta elämä voitti lopulta aina, ja vanhan kaupungin raunioille oli jo alettu rakentaa uusia perustuksia. Tyhjilleen jääneisiin kellarihuoneistoihin oli perustettu pieniä

puoteja ja käsityöläisten pajoja, joissa Uusien lähiöiden asukkaat asioivat pitemmänkin matkan takaa, ja vaikka teollisuus kitui kuoleman kielissä, pienimuotoisempaa yritteliäisyyttä oli nousemassa sen tilalle.

Tytölle köyhyys ja Toimeentulorajan alapuolinen maailma oli aina merkinnyt vain Uusien lähiöiden ankeita vuokrakasarmeja, epäsäännöllisesti kulkevia virtsanhajuisia Kaupunkilinjan junia, ylikansallisten ketjujen kauppahalleja ja niiden tyhjyyttään ammottavia hyllyjä, huoltoasemien miehittämättömiä myymälöitä ja niiden vieressä nököttäviä pikaruoka-automaatteja, huumeita ja väkivaltaa ja rikollisuutta, likaa ja saastaa ja epätoivoa, houreisia juhlia ja unohdusta... Mutta kaiken sen keskellä tavalliset ihmiset elivät tavallista elämäänsä ja iloitsivat arjen pienistä asioista, ja tyttö sanoi ymmärtävänsä, että ehkä juuri tämä oli ihmisen arvoista elämää – toisin kuin Yläpuolen yltiöhygieeninen lumemaailma, jossa ikävät asiat piilotettiin ja jokainen paha ajatuskin tukahdutettiin täsmälääkityksellä.

”Tahdon jäädä tänne sinun kanssasi”, hän sanoi Jakelle, ja lämmin onnen tunne syttyi nuoren palkkatappajan sydämeen.

Jake ei enää koskenut kemikaaleihin, vain pieni annos kiilaa oli tarpeen silloin tällöin jotta hän säilytti toimintakykynsä. Tyttökin oli hylännyt Yläpuolen lakisääteisen mielialalääkityksen ja kevyet juhlahuumeet. Heille riitti toistensa läheisyys.

Ne päivät olivat kauniita ja lämpimiä, ja yöt olivat kuulaita. Joinakin päivinä aurinkokin kurkisti sankan savuverhon läpi, ja nämä pilkahdukset saivat tytön tanssimaan kadulla hiukset kultaisina hehkuen. Iltaisin he istuivat Jaken runkopatjalla ja lukivat kirjoja, antoivat runouden tai muinaisen ajattelijan viisaiden sanojen hyväillä sieluaan. Joskus he kuvittelivat itsensä menneisiin aikoihin ja miettivät, millaista heidän elämänsä olisi ollut toisella

vuosisadalla, toisessa maailmassa. He olisivat olleet epäsäätyisiä rakastavaisia, tallirenki ja kartanon tytär, joille olisi suotu vain lyhyt yhteinen hetki yön pimeydessä, puutarhan huvimajan varjossa. Jonakin yönä he olisivat karanneet, eläneet vapaina luonnon vehreydessä, kenties viljelleet omaa maapalstaa, hankkineet lapsia ja olleet onnellisia...

Tässä maailmassa heillä ei sellaista mahdollisuutta ollut. Vaikka he olisivatkin tienneet miten kaupungista pääsisi pois, heillä ei ollut aavistustakaan siitä mikä heitä ulkopuolella odottaisi tai miten he voisivat siellä selvitä. Jaken maailma oli kaupunki, hän ei tiennyt mitään muusta maailmasta, ja tyttökin osasi vain kertoa kuulopuheita autioituneesta maaseudusta, piloille saastuneesta luonnosta, rikkaiden turistien lomareservaateista – ja toisista kaupungeista, joissa elämä ei lopulta olisi yhtään parempaa.

Mutta he eivät ajatelleet tulevaa. Kaikki oli tässä hetkessä, tärkeintä oli se onni joka heillä oli nyt. Jos se oli unta, se oli kaunis uni.

”*Tähdet satavat*”, tyttö luki kirjasta, ”*pienet, kuolleet tähdet betonikaarien ylle...*”

Hän pysähtyi ja kääntyi katsomaan Jakea.

”Tarkoittaako se meitä?”

Todellisuus muistutti itsestään kipeästi. Eräänä päivänä Jake ja tyttö olivat palaamassa kotiin, kun vaisto äkkiä sai Jaken pysähtymään. Hän ei ollut pitkään aikaan ottanut kiilaa eivätkä hänen aistinsa olleet entisensä, mutta jokin tiedostamaton huomio sai hänet aavistamaan, ettei kaikki ollut kohdallaan.

Pikkukiinalaisen sähköauto odotti paikallaan talon vieressä. Paikallinen roskaväki tunsi Jaken, Karin ja Pikkukiinalaisen maineelta, eikä kukaan uskaltanut kajota heidän omaisuuteensa tai

edes astua luvatta heidän taloonsa. Nyt auton ikkunat oli kuitenkin särjetty, ovet retkottivat auki ja kaikki irtain oli ripoteltu pitkin katua.

Jake painoi tytön seinää vasten ja piiloutui itsekin varjoihin. Tyttö katsoi häntä pelokkaana, mutta hän viittoi tyttöä pysymään ääneti. Rappukäytävän suunnalta kuului äänekästä puhetta ja askelten töminää, tunkeilijat eivät vaivautuneet salaamaan läsnäoloaan ja Jake tiesi sen merkitsevän pahaa.

Esiin astui neljä valtavan suurta ihmishahmoa. Kaksi heistä raahasi hervottomana viruvaa Karia, kahdella oli kädessään järeät automaattiaseet. Joukkoon kuului vielä viides, pienempi mies, joka virnisteli itsetietoisesti. Kehonrakentajat paiskasivat Karin maahan, vetivät sitten aseensa esiin ja ampuivat auton lopullisesti säpäleiksi. Pieni mies nauroi, ja koko joukko lähti kävelemään pois, todennäköisesti omalle autolleen joka odottaisi jossain kauempana.

Jake näki heti, että kehonrakentajat olivat synteettejä, keinotekoisia ihmisiä. Kovin älykkäitä ne eivät olleet, mutta niillä ei ollut inhimillisiä tunteita tai muita heikkouksia, eikä yksikään ihminen kyennyt voittamaan niitä voimassa, nopeudessa ja kestävyydessä. Synteetit olivat täydellisiä siinä mihin ne oli ohjelmoitu, ja nämä synteetit oli ohjelmoitu tappamaan. Ne olivat varmaankin sotilaita tai turvamiehiä, jotka olivat jonkin ohjelmointivirheen vuoksi pettäneet isäntänsä, karanneet ja päätyneet alamaailman palvelukseen. Edes psykolla ei ollut mahdollisuuksia neljää synteettiä vastaan, sen Kari oli saanut karvaasti kokea – ja Jake ymmärsi, ettei olisi kiilan ja piikin tehostamanakaan kyennyt auttamaan toveriaan.

Kylmä hiki kohosi Jaken otsalle. Petrovin organisaatio oli tämän kaupunginosan mahtavin, mutta silläkään ei ollut palveluk-

sessaan kuin muutama synteetti, ja ne olivat herrojensa kalleimpia aarteita joita ei koskaan määrätty kerralla samaan paikkaan. Ja nyt joku oli lähettänyt neljä synteettiä heidän kimppuunsa... Jake mietti kuumeisesti, mikä hänen tai hänen toveriensa teko olisi voinut hankkia heille niin voimallisen vihollisen.

Jake ei tuntenut synteettien seurassa ollutta miestä, mutta arveli tämän olevan vain juoksupoika. Hän etsisi miehen vielä käsiinsä ja selvittäisi kenen laskuun tämä toimi, mutta nyt olisi tärkeämpääkin tehtävää. Jake ryntäsi Karin luo ja kokeili ystävänsä pulssia. Karin kasvot olivat jo ennestään olleet rujot, mutta nyt ne oli ruhjottu liki muodottomiksi, ja keho ja jäsenetkin olivat verisillä ruhjeilla. Sydän sykki kuitenkin edelleen, ja hengitys kulki vaivalloisesti. Synteetit hallitsivat voimansa täydellisesti, ja tällä kertaa niiden tehtävänä ei ollut tappaa.

Seuraavaksi Jake juoksi kellariin. Einsteinin kammion ovi oli koskematon, mutta hän suostui astumaan ulos vasta pitkän vakuuttelun ja maanittelun jälkeen. Jake komensi hänet huolehtimaan Karista ja tytöstä ja juoksi itse yläkertaan.

Pikkukiinalainen makasi huoneensa kynnyksellä, pää luotien murskaamana ja kouristuneet sormet paineilmapistoolin kahvan ympärillä. Muita väkivallan merkkejä hänessä ei ollut, ja Jake kirosi toverinsa typeryyttä. Tämä oli varmaankin piiloutunut huoneeseensa ja yrittänyt yllättää hyökkääjät, kuvitellen ampuvansa heitä nopeammin. Totuus oli selvinnyt hänelle nopeasti ja julmasti.

Jake astui peremmälle asuntoon. Näky oli lohduton. Kaikki oli tuhottu, ei psykoille ominaisessa raivonpuuskassa vaan synteettimäisen järjestelmällisesti ja tehokkaasti. Jake tunsi tämänlaatuiset viestit, koska oli itse lukemattomia kertoja jättänyt niitä – joku tahtoi hänelle pahaa, eikä lepäisi ennen kuin löytäisi hänet.

Einstein ja tyttö raahasivat Karin yläkertaan ja laskivat hänet sohvalle. Tukeva annos piikkiä sai hänet avaamaan silmänsä, ja hänen haljenneille huulilleen nousi hymy.

”En... kertonut... mitään.”

Mitäpä Kari olisi edes voinut kertoa? Ei hän tiennyt, missä Jake oli ollut, ja tuskin olisi muistanut vaikka Jake olisikin siitä hänelle maininnut.

”Keitä ne olivat?” Jake kysyi. ”Miksi ne etsivät minua?”

”Ei sinua”, Kari sai sanottua, kääntyi tuskaisesti kohti tyttöä ja nyökkäsi.

Jake ja tyttö katsoivat toisiaan, ja kauhu levisi heidän kasvoilleen ja mieleensä. Jake ymmärsi äkkiä, että tytön vanhemmat olivat päättäneet saada lapsensa takaisin – ja tytön isä oli mahtava mies, hänellä oli käytettävissään kaikki mahdolliset keinot eikä hän kaihtaisi käyttää niitä. Heidät oli nyt löydetty, tappajat olivat lähteneet mutta tulisivat vielä takaisin, eikä kaupungissa olisi paikkaa jossa Jake ja tyttö olisivat turvassa.

Uni oli ohi, ja valvemaailman kylmä todellisuus tunkeutui Jaken mieleen ja kehoon hyisinä aaltoina. Hän käveli sanattomana huoneeseensa, katsoi vähäisen omaisuutensa jäännöksiä – rakkaita kirjojaan, korvaamatonta aarretta joka oli nyt iäksi tuhottu. Siitäkin hän olisi voinut luopua, jos vain olisi saanut ostaa mahdollisuuden paeta tästä loukusta. Tyttö käveli hänen luokseen anteeksipyytävin ilmein, tarttui hiljaa hänen käteensä ja katsoi häntä silmiin.

”Mitä me nyt teemme?” tyttö kysyi kyynelet silmissään. Jake ei osannut vastata.

Ilmassa alkoi äkkiä kantautua sireenin matala ulvonta, ja sitä seurasi valtava jyrinä joka sai rappauksen varisemaan katosta heidän niskaansa. Ja äkkiä Jake ymmärsi, että heillä olisi vielä yksi mahdollisuus.

Jake ja tyttö istuivat aution kerrostalon katolla ja katsoivat avaruusaluksen uljasta lähtöä, katsoivat kunnes se oli vain etäinen valopiste tummalla taivaalla.

Tyttö painautui Jakea vasten ja katsoi häntä silmiin, ilmeessään epävarmuutta ja pelkoa mutta myös onnen odotusta. Ehkä jo huomenna, mutta kuitenkin hyvin pian, he olisivat matkalla kohti uutta elämää. Siirtokunnista mikään tämän kaupungin mahti ei tavoittaisi heitä, he olisivat viimein vapaita vainoojistaan ja alituisesta pelosta ja tämän maailman toivottomuudesta.

Päätös lähteä oli syntynyt helposti, eihän heillä ollut täällä mitään menetettävää. Tyttö oli hylännyt entisen elämänsä lopullisesti, paluuta siihen ei olisi. Pikkukiinalainen oli kuollut, Kari taas taantunut itsekseen hihitteleväksi ihmisraunioksi. Hän käytti piikkiä jatkuvasti selvitäkseen kivuistaan, vain piikin voimalla hän kykeni liikkumaan ja hengittämään ja hiljalleen se oli murentanut hänen mielensä. Ja Einstein... Konevelho oli aina kulkenut omia polkujaan, hän ei jäisi kaipaamana Jakea eikä Jake häntä.

Pikkukiinalainen oli saanut koruttomat hautajaiset hylätyllä rakennustyömaalla. Jake ja Einstein olivat laskeneet ruumiin monttuun mustassa muovisäkissä, seuranaan kaikki säätäjän huoneesta löytyneet räjähteet. Kumea räjähdys ja valtava tulipallo olivat saattaneet Pikkukiinalaisen viimeiselle matkalleen – he tiesivät, että sillä tavoin tämä olisi tahtonut lähteä. Jake puristi kätensä nyrkkiin ja ajatteli niitä, jotka olivat surmanneet hänen ystävänsä. Yksin hän olisi ehkä lähtenyt etsimään kostoa, mutta nyt hänen oli ajateltava tyttöä.

Hautajaisten jälkeen Einstein oli peukaloinut Jaken ja tytön siruja, antanut heille uuden henkilöllisyyden, ja huolehti parhaillaan luvista ja muista tarpeellisista järjestelyistä. Heidän olisi vielä hankittava valeasut, huomaamattomat rääsyt joissa he eivät erottuisi

muusta siirtokuntiin muuttavasta roskaväestä, ja Jaken olisi poltettava tatuoinnit pois ainakin kasvoistaan. Se olisi kivuliasta, mutta kipua Jake ei pelännyt. Tytön vuoksi hän tekisi mitä tahansa.

Hän katsoi taas taivaalle. Avaruusalus oli kadonnut, mutta sen sytyttämä toivo oli jäänyt valopisteeksi hänen mielensä tummuuteen. Kenties heidän haaveensa sittenkin toteutuisi. Hän ja tyttö viljelisivät maata, eläisivät yksinkertaista elämää ja rakastaisivat toisiaan, jonakin päivänä myös lapsiaan. Kaupungin synkkyys, *suurkaupungin houraileva uni*, se kaikki jäisi heidän taakseen. Hänen psykon elämänsä olisi ohi, viimeiset lääkkeet lepäsivät takin taskussa hänen vierellään eikä hän kajoaisi niihin enää matkan jälkeen. Hän näki jo vieraan maailman mullan juoksevan sormiensa välitse, näki itsensä seisomassa toisen taivaan alla – viimein he todella näkisivät taivaan ja tähdet...

Hän säpsähti äkisti, kun valokiilat pyyhkäisivät pihaa heidän alapuolellaan. Auto pysähtyi, se oli Yläpuolen musta limusiini ja sen sisällä häämötti ainakin kaksi rotevaa hahmoa. Tyttö kurkotti katsomaan mitä Jake oli nähnyt, ja värähti kauhusta.

”Ne tulevat”, Jake sanoi ja kavahti pystyyn. ”Meidän on mentävä.”

Heillä oli vielä mahdollisuus. Vihollinen oli ylivoimainen mutta Jake tunsi talon, he voisivat piiloutua ja livahtaa synteettien ohi... Hän hapuili takkiaan, tunsi jo lääkeruiskun ja sumuttimen käsissään, kun kattotasanteen ovi potkaistiin auki ja karkeat kourat heittivät Einsteinin ja Karin rähmälleen Jaken eteen. Einstein ryömi kauemmas ovesta kauhuissaan, Kari seurasi hihittäen. Jake näki oviaukossa kaksi tummaa hahmoa, ja hänen toivonsa sammui. Valopiste oli poissa, jäljellä oli vain mustuus.

Katolle astui kaksi synteettiä, joista toinen tönäisi Jaken nurin. Toinen tarttui tyttöä ranteista, varovasti mutta jämäkästi. Tyttö

huusi, Jake yritti nousta mutta synteetin kengänpohja piti hänet aloillaan. Kattotasanteelle ilmestyi pian kaksi synteettiä lisää, ja niiden jäljessä itsetietoisesti virnistelevä pieni mies. Jake ymmärsi ilman miehen sanojakin, että toiset synteetit olivat kiertäneet heidän selustaansa hyvissä ajoin. Todennäköisesti heitä oli tarkkailtu kaiken aikaa, eikä heille ollut jätetty todellista mahdollisuutta päästä pakoon.

Pieni mies nyökkäsi tyttöä kohti, ja kaksi synteettiä katosi rappukäytävään tyttö mukanaan. Pieni mies kääntyi katsomaan Jakea ja hänen kasvoilleen nousi ilkeä virnistys.

”Olen saanut ohjeet siitä, miten teidän kanssanne toimitaan”, hän sanoi, ”mutta neidin ei tarvitse nähdä sitä. Olkaa hyvät!”

Toinen synteetti riuhtaisi Jaken ilmaan ja paiskasi hänet maahan. Nyrkit ja jalat kohosivat ja iskivät Jaken kehoon, hän sinkoutui ympäri kattoa kun kaksi valtavaa synteettiä riepotteli häntä edestakaisin. Veri valui hänen kasvoilleen nenästä ja silmäkulmista, karkea betoni hiersi hänen ihonsa rikki ja hän pelkäsi luiden pian murtuvan. Synteetit eivät pitäneet kiirettä, jokaisen iskun jälkeen ne pysähtyivät ja kiersivät kehää Jaken ympärillä, jättivät tilaisuuden vastahyökkäykselle. Mutta Jaken voimat olivat poissa, ja taistelutahdon rippeetkin kuolivat jokaisen iskun myötä. Kaikki oli merkityksetöntä, heidän unelmansa olivat sirpaleina.

”Eiköhän se jo riitä”, pieni mies sanoi jossain kaukana. ”Tappakaa hänet.”

Kari alkoi äkkiä nauraa ääneen, se oli hysteeristä naurua josta puuttui todellinen ilo. Synteetit kääntyivät katsomaan Karia, samoin kuin pieni mies, ja myös Jake nosti päänsä. Veri valui hänen silmilleen, mutta pisaroiden lomasta hän näki että Kari oli ottanut taskustaan Pikkukiinalaisen paineilmapistoolin. Ase napsahti kerran, toisen, kolmannen, erikoisvalmisteinen muovikuula lävisti

pienen miehen posken ja Jake kuuli kimeän rääkäisyn. Lisää kuulia napsahteli toisen synteetin leveään rintakehään, ne eivät uponneet tarpeeksi syvälle tiiviiseen lihaskudokseen saavuttaakseen tärkeitä elimiä mutta synteetti horjahti kuitenkin taaksepäin ja oli vähällä menettää tasapainonsa.

Viha leimahti Jaken mielessä, pakotti hänen ruhjotut jäsenensä liikkeelle ja sai hänet syöksymään kohti takkiaan. Toinen synteetti veti aseen olkakotelostaan ja ampui Karia kohti, terävä rätinä huumasi Jaken korvat ja hän kuuli luotien repivän betonia. Einstein vajosi sykkyrälle maahan ja piteli päätään käsillään.

Jaken käsi sukelsi takin sisään, lääkeruisku ja sumutin olivat hänen kädessään. Kiila poistaa pelon, piikki poistaa kivun, jumalat olkoon suosiollisia... Jaken keho oli tulessa, soturin sydän pumppasi suonet täyteen nestemäistä raivoa. Hän oli lihaksi tullut kuolema, metallinen kengänkärki joka upposi haavoittuneen synteetin nivusiin, nyrkki joka iskeytyi synteetin kasvoihin. Isku, joka olisi ollut ihmiselle kuolettava, murskasi nyt Jaken rystyset, mutta hän ei välittänyt. Kipu tuntuisi vasta myöhemmin.

Synteetin refleksit toimivat yhä, teräksinen käsi tarttui Jaken kaulaan mutta samalla Jaken käsi oli synteetin takin alta pilkottavan automaattiaseen kahvalla, veti aseen kotelosta, painoi liipaisimen pohjaan. Ote Jaken kaulalla herposi, synteetin silmät lasittuivat, suusta purskahti verta. Jake potkaisi ruumiin tieltään. Toinen synteetti kääntyi, mutta luotien nopeutta sekään ei kyennyt voittamaan. Se nauliutui seinää vasten ja valui maahan, jättäen jälkeensä leveän punaisen vanan.

Pieni mies uikutti maassa ja piteli kasvojaan. Sormien välistä valui verta. Jake näki mielessään Pikkukiinalaisen ruumiin ja omat murskatut unelmansa, ja painoi liipaisinta. Uikutus katkesi ja pienen miehen pää katosi punaiseen pilveen.

Einstein kyyristeli edelleen maassa, Kari nojasi seinustaan vahingoittumattomana ja jatkoi nauruaan. Onnetar suosi hulluja. Jake syöksyi kattotasanteen ovesta rappukäytävään. Kolmas synteetti juoksi häntä vastaan ja ampui alemmalta porrastasanteelta. Luodit pirstoivat rappausta Jaken ympärillä, hän heittäytyi maahan ja kieri suojaan lähimmän asunnon oviaukosta. Ovi oli potkittu sisään vuosia sitten. Jake kompuroi jaloilleen, muisti sortuneen lattian, pudottautui alempaan kerrokseen ja ampui synteettiä selkään.

Viimeinen synteetti oli jo auton luona, tyttö raahautui sen perässä ja rimpuili vimmatusti. Jake syöksyi ulos, luodit singahtelivat hänen ylitseen ja ropisivat seinään, kivimurskaa satoi hänen niskaansa. Hän ampui takaisin, välittämättä enää siitä että saattaisi osua tyttöön, välittämättä mistään. Synteetin oli kuitenkin pakko seurata ohjelmointiaan. Se oli määrätty suojelemaan tyttöä hengellään, ja jouduttuaan Jaken tulilinjalle se sysäsi tytön maahan ja suojasi tätä kehollaan. Jake heittäytyi konepellin yli, oli kasvokkain vihollisensa kanssa ja ampui nopeammin.

Jäljellä olivat enää vain Jake ja tyttö. Tytön kauhusta laajenneet silmät tuijottivat Jaken kiilan laajentamia silmiä. Mieletön raivo, tappamisen hurma oli täyttänyt Jaken, kuuma teräs hänen käsissään kohosi tyttöä kohti...

Ja hän putosi vavisten polvilleen. Ase kirposi hänen käsistään ja kyyneleet sumensivat hänen silmänsä, hän tunsi pimeydessä kuinka tyttö ryömi hänen luokseen ja sulki hänet syliinsä. Pitkään he vain rutistivat toisiaan ja itkivät, se oli pelon ja helpotuksen sekaista väkivaltaista itkua. He olivat pelastuneet! Maailmassa olivat jälleen vain he kaksi.

Einstein juoksi heidän luokseen ja jäi huohottaen nojaamaan konepeltiin. Kari kuului edelleen nauravan katolla.

”Tänä iltana lähtee vielä yksi sukkula”, Einstein sai sanottua huohotuksensa lomasta. ”Kaikki on valmiina. Menkää, ennen kuin näitä paskiaisia tulee lisää.”

Jake rauhoittui, pyyhki silmiään ja suutaan, ja auttoi tytön ylös. Heillä ei ollut omaisuutta, ei edes valeasuja, mutta sillä ei ollut merkitystä. He lähtisivät nyt. Tyttö tarttui Jaken käteen ja helähti nauramaan, ja Jakekin nauroi, sillä hän ymmärsi että nyt he olivat todella vapaita. Avaruussataman portille ei ollut pitkä matka, sitä vartioitiin mutta Einstein järjestäisi heidät sisään ja läpi turvatarkastusten. He juoksivat, riemu ja elämänilo kohisi heidän suonissaan, sydämet hakkasivat kuin riivatut. Jake laski jo askeleita, vanhan elämänsä viimeisiä metrejä, lähtölaskentaa uuteen alkuun ja onneen...

Hän ehti kuulla laukauksen, sitten luoti iskeytyi hänen olkapäähänsä. Hän menetti tasapainonsa, otti harha-askeleen ja kaatui. Lisää laukauksia kajahti, ja käsiaseen luodit ujelsivat Jaken ympärillä. Hän kuuli tytön kiljaisevan ja oli hetkessä jaloillaan, syöksyi kohti varjoissa häämöttävää hahmoa jonka käsissä suuliekki välähteli. Yksi luoti repäisi hänen korvalehtensä riekaleiksi ja pirskotti verta hänen kasvoilleen. Hän heittäytyi hahmon kimppuun, kaatoi sen selälleen ja väänsi aseen sen kädestä, pakotti sitten kasvot kohti vähäistä valoa.

Pieni, keski-ikäinen mies jolla oli huonot hiukset. Jake ei tunnistanut kasvonpiirteitä.

”Te... minun tehtaani”, mies kähisi. ”Hyön... hyönteisproteiiniaterioita, se oli minulle koko elämä. Minä menetin kaiken...”

Jake väänsi miehen niskan poikki, nousi vapisten jaloilleen, tunsi kiilan ja piikin ylikin verenhukan ja vammojen aiheuttaman heikotuksen. Karin nauru kaikui betoniseinien välissä, Einsteinin juoksuaskeleet lähestyivät. Tyttö makasi maassa, vasemman rin-

nan alle oli ilmestynyt punainen läiskä ja pieni verinoro valui suupielestä. Pää roikkui velttona, ja Jakea katsovissa suurissa silmissä oli tyhjä katse.

Jake käveli vapisevin askelin tytön luo, polvistui tämän vierelle, painoi vielä lämpimän kehon rintaansa vasten ja sulki hellästi silmät. Einstein seisoi heidän rinnallaan, mutta ei löytänyt sanoja.

He kyhjöttivät pitkään joutomaan laidalla, ajalla ei ollut enää merkitystä. Sireenit ulvoivat ja valot vilkkuivat, poliisiajoneuvot ajoivat heidän ohitseen, mutta kukaan ei kiinnittänyt heihin huomiota. Ja miksi olisikaan? Hehän olivat vain rakastavaisia tässä kaupungissa – he olisivat voineet olla keitä tahansa, aivan kuin tämä kaupunki olisi voinut olla mikä tahansa.

Ilmassa kaikui matala ulvonta, merkkivalot aloittivat noidantanssinsa ja avaruusalus nousi matkalleen kohti tähtiä. Lieskat värjäsivät ihon punaiseksi ja heittivät betonihallien pitkiä varjoja rakastavaisten ylle. Jake katsoi aluksen lähtöä, katsoi tyttöä, ja jokin hänen sisällään murtui. Hänen sielunsa valui hiljalleen pois haavoista vuotavan veren mukana, ja jäljelle jäi vain tyhjyys.

Einstein kosketti kevyesti hänen tervettä olkapäätään.

”Häivytään täältä”, konevelho sanoi hiljaa. ”Poliisit löytävät ruumiit, ja kohta ne tulevat tännekin.”

Hän katsoi tyttöä ja sitten Jakea.

”Antaa niiden huolehtia hänestä.”

Jake tiesi, että Einstein oli oikeassa. Tyttö ei kuulunut tänne, ei ollut koskaan kuulunut. Tässä maailmassa, teräskukkien maailmassa, kaiken kauniin oli lopulta kuoltava.

Einstein oli jo kadonnut lähimmän kujan varjoihin, mutta Jake jäi vielä hetkeksi katsomaan tyttöä. Silmät ummessa tämä näytti vain nukkuvan, rauhallisena ja onnellisena. Poliisiauton sininen

välke lähestyi, ja Jake tiesi että hänen olisi mentävä. Viimeinen kyynel vierähti hänen kylmille, koville kasvoilleen, kun hän lausui äänettömät jäähyväiset rakastetulleen.

Yksin, yössä, uneksien teräskukkien unta...

Kirjoittajat:

Markus Harju on keravalainen kirjoittaja, joka yli vuosikymmenen amok-juoksun jälkeen löysi tiensä takaisin juurilleen: vieraisiin fantasian- ja kauhunsävyisiin maailmoihin, joissa taustavallina pauhaa useimmiten raskasmetalli. Hänen tuotantoaan on ennen urs-projektia julkaistu Usvassa ja Legolaksessa.

Seppo Kallio asuu ja työskentelee Jyväskylässä. Hänen perheensä on pieni, ja kengännumeronsakin vain 40. Keskeisiä kiinnostuksen kohteita ovat scifi, luonto ja luonnontieteet, matkailu, kirjoittaminen ja piirtäminen. Hän soittaa myös joskus pianoa tai didgeridoota, mutta vain itselleen. Lemmikkeinä hänellä on ollut kaikenlaisia otuksia, muttei koskaan koiria tai käärmeitä. Kirjallisessa tuotannossaan hän on erityisesti mieltynyt tarinoihin, jotka ivaavat ihmisten toimia ja ajatuksia sekä kuvaavat sitä, mitä ei ole olemassa.

Mixu "Mika-Petri" Lauronen on syntynyt silloin kun oldschool oli vielä new age. Hän asuu yhdessä lampaiden suojelupyhimyksen ja kolmen kreikkalaisen jumalattaren kanssa. Esikoisromaaninsa Mixu on aloittanut jo kolme kertaa, ensimmäisen kerran kymmenen vuotta sitten. Hänen hengentuotteitaan on julkaistu muun muassa Portissa, Legolasissa, Alienistissa ja Käyttökieliopissa.

Lucilla Lin on ulkosuomalainen seikkailijatar ja kynäilijätär, joka vaeltaa maailmalla minne "Tehtävä" häntä sitten sattuukin kuljettamaan. Rouva Linin viime vuoden suurimpia saavutuksia oli hänen asuinmaansa liikenteen pysäyttäneen lumimyrskyn aiheuttaminen puolivahingossa.

Stig-Peter Lund on punavuorelainen trendikirjailija, joka kirjoittaa raadollis-yhteiskuntakriittistä ihmissuhdeproosaa – joskus myös spekulatiivisen fiktion keinoin.

Tuomas Saloranta on helsinkiläinen kirjailija, päätoimittaja ja yleinen kulttuurivaikuttaja. Hänen novellejaan on vuodesta 2007 lähtien julkaistu erinäisissä lehdissä ja antologioissa, ja hänellä on myös muutama Atorox- ja kirjoituskilpailusijoitus. Uusrahvaanomainen spekulatiivinen fiktio syntyi hänen päähänpistostaan kesällä 2009.

Christine Thorelin novelleissa yhdistyvät suomalainen maisema, yhteiskunnalliset aiheet, myytit ja sadut. Hän opiskelee suomen kieltä, päätoimittaa Suomen Tieteis- ja Fantasiakirjoittajat ry:n lehteä Kosmoskynää ja yrittää kirjoittaa romaania.